

ఆంధ్ర సాహిత్యవార

పత్రిక

15-4-66

35 పెన్లు

బరోపా, అమెరికాంకు ఎగుమతి నిమిత్తం ప్రత్యేకంగా సృష్టితమై బయల్పరచబడ్డ సౌఖ్యానంద కరమైన సబ్బు, ఇప్పుడు ఎన్నికగా భారతదేశంలో అమ్మకమగుచున్నది :

గోద్రెజ్ సాండల్... శుద్ధమైన మైసూర్ చందన నూనె నుండి నైపుణ్యంగా మిశ్రమం చేయబడిన ఉల్లాసకరమైన ప్రశస్తమగు నిలవుండే పరిమళం గలది... ఇట్టి వాటిలో చాలా కాలం నిలవుండే చాలా పెద్ద సబ్బు నేడే దీనిని వాడి చూడండి. దాని హాయిగొలిపే పరిమళం మీ కెంతో ప్రీతిమైనది !

గోద్రెజ్ సాండల్

...అందరూ ఆనందించగల సౌఖ్యదాయకం

సమర్పితం
క్రొత్త
**గోద్రెజ్
సాండల్**

Godrej
గోద్రెజ్
సబ్బులలో
ఉత్తమ
నామము

SDL 1A-TEL

అన్నపూర్ణ

ఆత్మగోరమ

నిర్మాత దర్శకుడు
డి.మధుసూదనరావు BA కె.విశ్వనాథ్

సంగీతం రాజేశ్వరరావు
ఛాయాగ్రహణం సెల్వరాజ్
నవయుగ విడుదల

11—3—66వ తేదీ సంచికలో కీ. శి.

వినియోగ దామోదర సావర్కార్ ను గురించిన వ్యాసం చదవండి, అని అదే సంచిక ప్రథమ పుటలో సంపాదకులు 'మనలో మాట'గా వివరించారు. అంతటి ప్రాధాన్యత కల్గిన వ్యాసాన్ని అందులో వీర సావర్కార్ ను గురించిన వ్యాసం చదవగల్గు తున్నందుకు ఎంతో సంతోషించాం. ఆమెనుకనే విచారించతగ్గ అంశం కూడా వున్నదని తెలుస్తున్నది. అది చాలా బాధాకరమైనది. సావర్కార్ ను గురించి వ్రాసిన పుట తర్వాత కాగితం తిప్పి చదవడానికి మనకు చాలా బాధాకరమైన మరొక వ్యాసం చదువవలసి వస్తుంది. అది రీటా హేవర్ ను గురించి వ్యాసం. ఆ రెండు వ్యాసాలకూ ఒక్కొక్క దానికి ఎంత స్థలం వ్రతీకా ప్రచురణ కర్తలు కేటాయింపారో పరిశీలిస్తే ఒక విషయం స్పష్టమవుతున్నది. అది, వీర సావర్కార్ కన్నా ఒక సినిమా నటికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత నివ్వడం! జాతికి, దేశానికి అవమానకరమైన యిలాటి వద్దతులను ముందుముందు ఏవ్రతీకా అనుసరించకుండుటకుగాను ఈలేఖ ద్వారా మీ అందరి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. వ్రతీకా ధివతులు, సంపాదకులు ఈ విషయమై వ్రతీకాముఖంగానే ఒక ప్రకటన చేస్తే బాగుంటుంది.

కీ. శి. సావర్కార్ గారి అభిమానులు కొందరు కపిలేశ్వరపురం (కృష్ణా), వీరంకిలాకు వగైరా గ్రామాల్లో ఆంధ్రప్రతీక వ్రతులు (11—3—66 ప్రతీక) కొన్ని ధ్వంసం చేశారన్న విషయం మీకు తెలిసే వుంటుంది. ఈ విషయంలో వేము చాలా విచారించాము కూడా.

తుమ్మల హేమచంద్రరావు (కపిలేశ్వరపురం)

ఆంధ్ర వైజ్ఞానికులు

'ఆంధ్రులతో అడుగంటుతున్న అసక్తి' గురించి శ్రీ శర్మగారు వ్రాసిన దాని మీద శ్రీ హేమాద్రి వ్రాసింది చాల మటుకు వాస్తవం. ముఖ్యంగా ఆంధ్ర సైంటిస్టులు తమ రీసెర్చి గురించి ధైర్యంగా నల్గురికి

ఉత్తరాలు

చెప్పుకోడానికి సిగ్గుపడతారన్నది నిజం. భారతదేశంలో ఫిజిక్సులో డాక్టరేట్ గల వారులో సగం పైగా ఆంధ్రులే అని ఎంత మందికి తెలుసు. కెమిక్ ఇంజనీరింగులో డాక్టరేటు గలవారిలో అరవై శాతం ఆంధ్రులే అని పాఠకు లెంతమందికి తెలుసు? అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఉద్యోగాల్లో కంటే రీసెర్చిలోనే ఆంధ్రులు బాగా ప్రతిభ చూపగలరు. ఈ విషయాన్నే డాక్టర్ సి. మహదేవన్ ఎన్నోసార్లు చెబుతుండేవారు.

ఇండియాలో కెమిక్ ఇంజనీరింగ్ లో ఇంతవరకూ ఎవరికీ ఇవ్వబడని ఎఫ్. ఎన్. అయ్. మెంబర్షిప్ ఈమధ్యనే ప్రాఫెసర్ సి. వెంకట్రావు (ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం) లోని టెక్నాలజీ డిపార్టుమెంటు ప్రధానాధ్యాపకులు గారికి ఇవ్వబడ్డ సంగతి ఆంధ్రలో ఎంతమంది ఎరుగుదురు?

'ఆంధ్రప్రతీక' తప్పించి మిగత ఏ తెలుగు వ్రతీకైనా ఒక్క ఆంధ్ర సైంటిస్టు గురించిగాని, అతను చేసిన రీసెర్చి గురించిగాని ప్రచురించిందా? యల్లా ప్రగడ సుబ్బారావు, కొలచిన సీతారామయ్య గార్ల విషయంలో తప్పించి?

మీరిదివరలో 'తెలుగు వెలుగులు' ప్రచురించి రాజకీయల్లోనూ, సాహిత్యంలోనూ ప్రముఖులైన ఆంధ్రుల్ని పాఠకులకు పరిచయం చేసి ఎనలేని సేవ చేశారు. ఆవిధంగానే ఈసారి ఇంకో శీర్షిక దేన్నైనా ప్రవేశపెట్టి ప్రముఖులైన ఆంధ్ర విజ్ఞాన వేత్తలను మాకు పరిచయం చేసి మా ఆంధ్ర కారాన్ని తొలగించండి.

మీ శ్యామసుందర్ (బొంబాయి)

కథలు

సరోజ టెక్కురి గారు 'శ్రీమందపాటి' గారి 'శీలాల్లేపాణాలు' అన్న కథను గూర్చి విమర్శిస్తూ "ఎంత అర్థం లేకపోతే అంత గొప్పది" అన్న యెవరో మహానుభావుని మాటలు లిఖించారు. అంతేసి పెద్దనూటలు నాకు తెలియవుకానీ వారి ప్రశ్నలకు సమా

ధానమిచ్చే మేర కథను అర్థం చేసుకోగలిగానని మాత్రం చెప్పగలను.

సరోజా (కుమారా? శ్రీమతా?) గారి మొదటి విసురు జ్యోతి కథలో ప్రవేశించే వరకు సాఫీగా సాగి అక్కడి నుండి బోధపడటం మానేసిందని.

అసలు కథలో జ్యోతి ప్రవేశంతోనే 'శీలాల్లేపాణాలు' అనే కథకు నాందీ ప్రస్థావన జరిగింది.

అవిడగారి రెండవ ప్రశ్న: "వేణీ ఆను త్రిలో చనిపోవలసిన అవసరమేముంది?" అని.

దీనికి సమాధానం 33వ పేజీలోని చివరి కాలంలో రెండవ పేరాలోని మొదటి వాక్యం. 'దత్తులేని శాస్త్రి భోరున ఏడ్చాడు'. ఎక్కడా? ఆనుప్రతిలో వేణీ దగ్గర. ఇది విన్న వేణీ ప్రాణాలు 'కెప్పుడునే 'కేక'తో ఆస్పత్రి దద్దరిల్లునట్లు అనంతవాయు పుల్లో కలిశాయి.'

'దత్తు, జ్యోతులను చిరుతపులి ఎందుకు తినేసింది?' మూడవ ప్రశ్న.

దీనికి సమాధానం అవిడగారి చివరి 'శీలాల్లేపాణాలుగా జీవించిన— ప్రాణాలనే తీసింది మరొక శిలవతి' అనే సందేహంలోనే వుంది. పోతే ఆ వాక్యానికి, "కాదు. కొండజాతి యవ్వని" అనే మరొక పదంచేర్చి చదువుకోవాలి.

నాల్గవ ప్రశ్న—పాపం! చిరుతకేం తెలుసు, పగలిన కప్పుకు తెలుసు, అన్నదానికి రెండింటికీ తెలియదు. రచయితకే తెలియాలి అంటారావిడ.

కాని పెంపుడు చిరుతపులి కన్న, పగలిన కప్పు కన్న, రెండింటిని సృష్టించిన రచయిత కన్న, పెంపుడు చిరుతపులి యజమాని (జీ—నా?) 'దెమస' నృత్యంచేయు రాత్రి బాందీ మైకంలో 'దత్తుకు' తన 'శీలాన్ని' అందించిన కోయజాతి జవ్వని అమాయకతతో ప్రాణాల్లాంటి—తన శీలాన్ని అర్పించుకొన్న 'దత్తు' (తన కెదురుగా) మరొక అందమైన అమ్మాయి ప్రక్కన కారులో కూర్చొని పోతూవుంటే పగలిన కప్పులాంటి తన హృదయంలో నుండి లేచిన ప్రతీకారమే తన పెంపుడు చిరుతపులియని

అవిడకు బాగా తెలుసు.

అస్కరు అక్క ఎవరు? అనునది అయిదవ ప్రశ్న.

దీనికి సమాధానం అదే కథకు 'పసుం ధం' గారు వేసిన చిత్రంలో 'ఎల్లపాంటు'. దత్తు చిత్రానికి కేసులుగా విలసిల్లి అతని వైపు ఓకచూపులా చూస్తున్న—కొయ బిచ్చని.

"శిలాశే ప్రాణాలుగా జీవించిన ప్రాణాలనే తీసింది మరొక శిలవల" దీనికి అర్థమే లేదనేది అవిడగారి చివరి చవాకు.

'దేమన' సృత్యం లాగి 'ఎత్తు'కు తన ప్రాణంలాంటి శిలం అర్పించిన శిలవతీ, చిరుతపులి యజమానిణి, అస్కరు అక్క యైన కొండజాతి యవ్వని—తీయలేదు. శిలాశే ప్రాణాలుగా జీవించిన ప్రాణాలను తన పెంపుడు చిరుత చేత తీయించింది.

టి. నువ్వారావు (మదరాసు)

* * *

"మలుపు తిరిగింది" కథ చదివాను. రికమండేషన్లు లేకపోవడంమూలంగా ఈ రోజుల్లో ఫర్వత్లాను ఏద్యారులు కూడా

ఉద్యోగంకోసం ఎంత బాధపడుతున్నారో రచయితగారు కళ్లకు కట్టినట్లు చ్చితించారు. కాని చివరిలో ఒక్క పాఠపాట చేశారు. మాధవని ప్రభావతి ప్లే గౌండ్ నుంచి వెలువలికి తీసుకువస్తుండగా పోస్టుమేన్ వచ్చి కవరు అందించినట్లు వ్రాశారు. కవరు ప్లే గౌండ్ అడనుకేమైనా వచ్చిందా? అతని గది అడనుకు వచ్చిన కవరును కేలలము కథను త్వరలో ముగించటానికి చెప్పి, పోస్టుమేన్ ఎక్కడో ప్లే గౌండ్ లో ఉన్న మాధవకు తెచ్చి యివ్వడం సహజంగా ఉన్నది.

టి. అప్పాజీవసాగు (కాజీపేట)

* * *

'మలుపు తిరిగింది' అన్న కథలో 36వ పేజీ మూడవ వరుస మూడవ పేరాలో "ప్రభావతికి పెళ్లి చేయాలనే కలంవూ ఉన్నవాడు" అని వ్రాశారు మాధవ అమెను ప్రేమించాడు. అతనేమిటి ఆమెకు పెళ్లి చేయాలనే తలంపు అతనికి కలగడమేమిటి ఇక్కడ. ప్రభావతిని పెళ్లి చేసుకోవాలనే

తలంవూ ఉన్నవాడు అని ఉండాలని బా అభిప్రాయం. ఇక పోతే అదే వరుసలో "ఎవడు లేక ఒంటరితనంతో చలాక్కుంగి ఎత్తు తగ్గిపోయాడు" అని వ్రాశారు. ఎత్తు తగ్గి పోవడమేమిటి ఎక్కడైనా కుంగి మనిషి తగ్గిపో తాడుకాని....ఇలాంటి పాఠపాటవల్ల కథలో కొంచెము పలుత్యం తగ్గింది.

జెట్టి గోవిందప్పచౌదరి (బళ్లారి)

* * *

మహీధర్ నల్లని మోహన్ గారి రచన, రచనసర్వ భ్రాంతి, అనే కథానిక నాకు బాగా లేదని చెప్పడానికి విధారిస్తున్నాను. ఏమంటే కథలో ఏమీతం పలుత్యం కూడా లేదేమో! అదీగాక రచయిత కథలోని ముగింపునుకూడా అంటే ముట్టనట్లుగానే వదిలేసి పాఠకులనే పూహించుకోమన్నాడు. ఈకథ వ్రాయడంలో బహుశా రచయిత తనకు తెలిసిన రష్యన్ వజర అంధ వ్యవహారాలను, వారివాడుక భావాలను మన పాఠకులకు తెలియజేయాలనే ఉద్దేశంతో వ్రాసినట్లు కనపడతామో!

సి. ఎస్. శాస్త్రి, (విశాఖపట్నం)

స చి త్ర వ్యాసశీర్షిక!

త్యరలోనే!

అకాశాన్ని అంటుకొనే ఆ దేవేంద్ర భవనాల, నగర వీధుల్లో రాయంచల్లా పరుగులుదీసే ఆ కారు. చూటూ అశేష పారావారం చూసి, అవి పన్నీటి వీధులే ననుకొంటారు. మనంకూడా ఆలా పెద్ద తార కావాలని ఆశలు పెంచుకొంటారు.

ఒక్కసారిగా ఆ ఆశలన్నీ పేకమేడల్లాగా కూలిపోతే చివరకు మిగిలేది కన్నీరే!

పన్నీటి వీధుల్లో
కన్నీటి జల్లులు!

అదివిడువగారి హాస్యనాటిక, వాంటెడ్
కదర్, ఉగాడి ఆంధ్రపత్రిక వార పత్రిక
వైద్యులది. నేనూ, మాస్పేహతులు—ఈ
నాటికను చదివి, కడుపు చెక్కులయ్యేట్లుగా
దృశ్యకుండా ఉండలేక పోయాము.

ఎన్. లక్ష్మీనరయ్య, (వార్సింగ్)

* * *

మహాధర్ నళినీ మోహన్ గారు రష్యన్
నాటకరంగము చిత్రీకృత వ్రాసిన 'రజ్జు
సర్ప' ప్రాంతీ' కథ అత్యుత్తమమైనది.
'కూచన మండూకా' లాగా ఉన్నమనకు,
వరాయిదేశస్థుల సామాజిక వ్యవస్థలు, కథా
సాహిత్యము ద్వారా తెలపటము యిదే తొలిసారి
రేమా ! ఆయన కథకు పెట్టిన పేరు
కొంత ప్రాంతీలో పడవేసింది. పేరుకు
కొంత వివరణ యిచ్చిఉంటే బాగుండేదేమో?
యిలాంటి కథలు, నేటి యువ తరానికి
మిక్కిలి ప్రయోజనకారి కాగలవు. రష్యన్
సాంఘిక సిద్ధాంతాలు సునిశితంగా తెలుస్తూ
కథాగమనాన్ని యుక్తియుక్తంగా నడిపిన శ్రీ
మహాధర్ నళినీమోహన్ గారికి ధన్యవాద
ములు.

టి. జి. వాయుడు (పురుషోత్తమపట్నం)

* * *

"యాచకీయాలు" కథ గమనం బాగానే
ఉంది కాని, కాస్త వాస్తవికతకు దూరంగా
ఉందనే చెప్పిరి. యాచకులు "నెల్లారు
నియ్యం" పెట్టండి, 'వేయి వేస్తారా' అని
అడగడం చాలా అరుదు. అడగలేరు. అమె
రికాను "ఆప్రాచ్యపు దేశం" అని రచయిత
చెప్పడం వాగరికతా లక్షణానికి దూరంగా
ఉంది.

అంజనేయులు (పూనా)

* * *

నిరాశీకారు తమిళ 'కలహాస' చాలా
బాగుంది. ఆర్. వాగరాజు (అంబిజ)

సి సి మా

విజంగా పట స్వామిబ్రుతిరిగి మద్రా
మలో చిత్రాలలో నటించడం ఆనంద
భాయకము. దివరు అనుకోని మార్పు శ్రీ వి.
ఎన్. ఆర్. చంద్రాబాద్ వెళ్లి సినిమారంగా
వీటి తెచ్చారు. అంతవరకు మరుగుపడిన

ఉత్తరాలు

సారథి ఈనాడు భారతీయ రాజధానిలో చిత్రాల
తీయాలనుకున్నా తీయలేనంత సందడి
వచ్చింది. ఇది అంతా ఎ. ఎస్. ఆర్. అక్క
డికి వెళ్ళడమే. మరల ఈరోజు శ్రీ వాగ్
శ్వరరావు చిత్రాలలో నటించడానికి మద్రాసు
రావడం ఆనందదాయకం.

మద్రాసు నగరంలో చాలమంది తెలుగు
వారు ఉన్నారని వారికి తెలుగు సినిమాలు
చూచే ఆశలేదు. ఇక్కడవున్న ధియేటర్లు
అన్నిటో తమిళం, ఇంగ్లీషు, హిందీనడుస్తాయి
కాని తెలుగుని ఆడవు. అడినా ఎవ్వటివో
పాతచిత్రాలువస్తాయి. నటస్వామి మద్రాసు
నగరంలో ఒక చిత్రశాల నిర్మించి అందు
తెలుగు చిత్రాలు ప్రదర్శించి తెలుగువారికి
ఆనందం గలిగిస్తే వీరు చిరకాలము తెలుగు
వారి మన్ననలుపొంది చిరస్థాయిగా తెలుగు
వారి హృదయాలలో నిలిచిపోతారు. అప్పుడు
విజంగా "మద్రాసుకి మంచి రోజులు" అనే
పేరు నిలకడగా నిలుస్తుంది.

తటవర్తి సత్యవాణి, శరభరాజు. (మద్రాసు)

సినిమా బ్యాటెట్

మీరు నిర్వహించిన బాటెట్ లో ఉత్తమ
చిత్రంగా 'సుమంగళి', ఉత్తమ సంగీత
దర్శకుడుగ 'కె. వి. మహాదేవన్', ఉత్తమ
నటనకు నటుడిగ 'జగ్గయ్య' రావటం చాల
ఆశ్చర్యంగా ఉన్నది. పాఠకులు చానుంది
ఆలోచించి వట్లు వేసినట్లు లేరు.

జి. వద్దలత, (మంగళగిరి)

కథలో కథ

రీతికథలోగాని, నవలనిగాని దుఃఖాంతం
చేయాలనుకుంటే ఆ కథలోని అతి ముఖ్య
మైన, అందమైన, పవిత్రమైన ఓ పాత్రకు
టి. బి. తగిలించటం, రచయితలకు అచా
రంగా వస్తున్నట్లున్నది. 'క్షయ' వ్యాధిని
తగ్గని జబ్బుగాను, అతి భయంకర వ్యాధి
గాను కొన్ని పేజీలకు తక్కువ లేకుండా
వర్ణించి, పాఠకులను ఆకట్టుకోవాలని రచ
యితల ఉద్దేశ్యం. కాని ఈ వర్ణనవల్ల
ఎన్నో జీవితాల పరోక్ష పాత్రకు కారణ
భూతులౌతున్నారని గ్రహించక పోవటమే
కోపనీయం.

మనకు తెలిసిన నాట్యలనుబట్టి, అదు
విక వైద్య శాస్త్ర అభివృద్ధితో, ఎంత
ముదిరిన క్షయ వ్యాధినినా కొద్దిరోజు
లలో సమూలంగా నిర్మూలించజాలిన
మందులు వాడుకలో కొచ్చాయి. అంతేకాక
ప్రభుత్వం ఎన్నో టి. బి. హాస్పిటల్సు,
శానిటోరియములు ప్రారంభించటంతో,
మమారు నూటికి తొంభై మందికిపైగా ఈ
జబ్బు నయమై ఆరోగ్యవంతులౌతున్నారు.

ముఖ్యంగా క్షయ పేషంట్లకు కావలసిన
నది మానసిక శక్తి. అదే నిమ్మిక, ఉత్సాహం,
విశ్రాంతి. వ్యాధిసేడితుని మనస్సు ఆహ్లాద
కరంగా ఉండాలి. తన జబ్బు అతి తేలికగా
నయమగునని అతనికి నిమ్మిక కల్పించ
వలయును. విశ్రాంతి తీసుకొంటూ
ప్రాద్దు హావలూనికి రోగులు, సామాన్యంగా
ఏదో సాహిత్యాన్ని అంటే అందుబాటులో,
ఉండే ఏ వారపత్రికలో, నవలలో చదవటం
వరిపాటి. వో పత్రికలోవున్న 4, 5 కథల
లో కనీసం వో మూడు కథలలోనైనా
ఓ పాత్ర టి. బి. చేత చనిపోవటం చదువు
తాడు. అతి భయంకరంగా వర్ణించిన అవర్ణన
చదివి తనుకూడ బ్రతుకననే ఓ నిర్ణయానికి
రావటం జరుగుతుంది. రోగిలో ఆనమ్మకం
నశించిన తరువాత డాక్టరు ఎన్ని మందు
లిచ్చినా తగ్గదు. ముఖ్యంగా క్షయవ్యాధి
కావలసింది, నమ్మకం. అదే క్షీణించిన
తరువాత, ఏ వైద్యుడు చేయకల్గిందో
ఉండదు.

హాస్పిటల్ అధికారులు రోగులు ఆలాంటి
పుస్తకాలు చదవకుండా నిరోధించాలి;
అవసరం ఎంతైనా ఉందని, తర్కించు
కొని గుర్తించగలరు.

ఈ వ్యాసం చదివి ఏ ఒక్క రచయితైన
తన పాత్రను టి. బి. తోను మరో అంటు
వ్యాధితోనో చంపటం విరమించుకొంటేనూ,
ఏ ఒక్క పంపాదకుడైనా అటువంటి కథను
ప్రచురణార్థంగా చేస్తేను, ఈ వ్యాసో
ద్దేశ్యం ఫలించినట్లే.

శ్రీ పంచాంగుల శివప్రసాద్ (హైదరాబాదు.)

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

మ న లో మా ట

వ్యవస్థాపకులు :

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

భుకవారం : 15-4-66

వరాధివాసు సం॥ క్షేత్రమాసం బహుళి దశమి

సంపుటము : 58 సంవత్సరము : 33

స్థాపితము :

1908

ముఖ్య సంపాదకుడు :

వెలంక శంకుప్రసాద్

సంపాదకుడు :

వెలంక రాధాకృష్ణ

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము

7. తంబుచెట్టి వీధి, ముద్రాసు-1

క్రొత్త రేఖ నమనరించి 14-1-1966
మొదలు ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక చందా
వివరాలు.

భారతదేశం

హిస్టర్యర

రూ. రె.

నవంబరు చందా 19.25

6 మాసముల చందా 9.62

3 మాసముల చందా 4.80

ఇతరదేశాలకు

ఓడమీద (Sea Mail)

నవంబరు చందా 24.50

అర్ధనవంబరు చందా 12.25

ఇతరదేశాలకు

వచ్చే వారమే :

చిరకాలంనుంచి నవాబుల నిలబడివుంటూ
తెలంగాణానికి రాజధానిగా వుండి, ఎట్టకేలకు
తెలుగువారికి 'రావనగరు' అయిన పైదరా
బాదును గురించిన వ్యాసం ..

రాచనగరు
హైదరాబాదు

అక్కడి రకరకాల వాతావరణం, వేషభాషలు
సంస్కృతీ సంప్రదాయాలను విశదపరచే
దుకు ఒక జర్నలిస్టు, ఒక ఆర్టిస్టు కలిసి
రూపొందించిన

ప్రత్యేక సచిత్రవ్యాసం :

మొదటి పేజీ : చందా వివరములు

భారతదేశంలోని ప్రధానమైన నాట్య గళాలో ఒకదానిని గురించి
యీ సంచిక మధ్య పేజీలలో చదువవచ్చును. ఈ వ్యాసానికి బొమ్మలు ప్రత్యే
కంగా వేసిన శ్రీ మనోహన్ దత్ మా పాంతులకు సుపరిచితులే. ప్రస్తుతం
మద్రాసులోని కాలేజ్ 'ఆఫ్ ఆర్ట్స్'లో 'స్కాలర్'గా వున్న శ్రీ దత్ యిటీ
వలనే తన బొమ్మల ప్రదర్శనాన్నాకదానిని మద్రాసులో జరిపారు. చిత్రకారుని
దృష్టిలో 'మహానగరం' చిత్రంగానే కనిపిస్తుంది...!

'పంజాబీ సుబా' యీనాటి చర్చనీయాంశం. గత వారం శ్రీ (శ్రీకృష్ణ,
తమ 'థీరీలేఫ్'లో యిదే విషయం గురించి వ్రాశారు. పంజాబ్ సచిత్ర వ్యాసం
యీసంచిక 10, 11 పేజీలలో చూడవచ్చును.

వారపత్రిక ఉగాది సంచికలో ప్రచురించిన శ్రీ ఆదివిష్ణు నాటిక విష
యమై ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు జరిపేవారు నరాసరి వారి చిరునామాకే వ్రాయాలి.
చిరునామా : శ్రీ ఆదివిష్ణు, ఆదివిష్ణు భవన్, చిలకలపూడి పోస్ట్, మచిలీపట్నం.

ఆ మధ్య తెలుగులో తయారయిన ఒక చిత్రంతో, కొత్త తారలు బాగా
వెలుగులోకి వస్తున్నారు. ఈ సంచిక ముఖచిత్ర సుందరి — విజయ నిర్మల —
కూడా ఒక ప్రసిద్ధ దర్శకుని చిత్రంలో నటిస్తోంది. కొత్త తారల పరిస్థితిని
'సింహావలోకనం' చేసే వ్యాసం ఒకటి 46, 47 పేజీల్లో వేశాము.

ఈ వారంలో 'హాలీవుడ్ ప్రణయాలు' ముగుస్తున్నది!

వచ్చేవారం ఆకర్షణ ఏమిటో, యీ పేజీ చూస్తేనే తెలుస్తుంది.

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : నటి విజయనిర్మల : (ఫోటో ప్రభాకర్)

కథలు :

శీర్షికలు : వ్యాసాలు : సినీమా.

అనుకు తయార

— 13

పేదలో ఏముంది

— 30

భాష అదృష్టం

— 28

సిరియల్ కథ

— 20

నిరీక్షణ

— 34

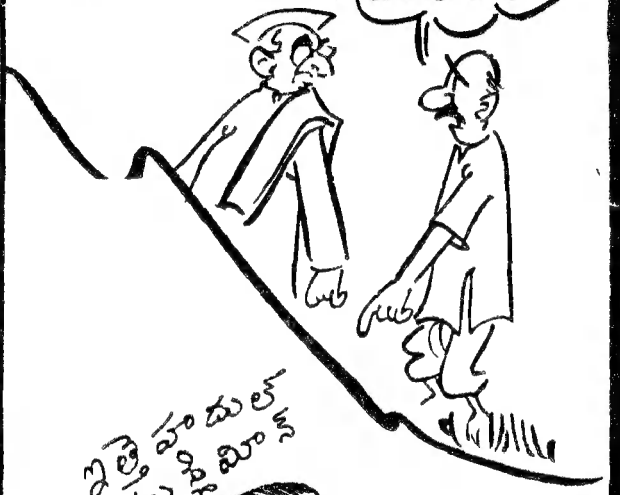
కథలు

ఉత్తరాలు — 2, ఊమెన్ కార్టూన్ — 6,
మ్యాగిక్ థీ — 7, పంజాబ్ — 10, పుస్త
కాలు — 12, వైజ్ఞానిక గాథానీ — 18,
వారసం — 26, చిత్రకారుని దృష్టిలో మహా
నగరం — 28, చెల్లాయికి ప్రేమతో — 39,
హాలీవుడ్ ప్రణయాలు — 45, ముఖచిత్ర
వ్యాసం — 46, వివాదాంశమైన తెలుగు
చిత్రోత్పత్తి — 48, వార్తలు నిశేషాలు — 49,
సినీమా వార్తలు — 50, కాంతారం — 22,
మన చిత్రాలలో స్త్రీలు — 54.

అమెరికా పర్యటన సమాప్తం. !

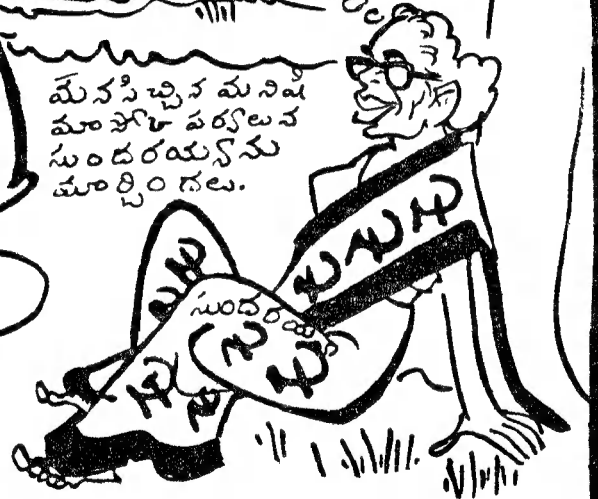
ఇంధ్ర, లక్ష్మి (మళ్ళీ యింపాము తలెత్తించి చూశారా?)

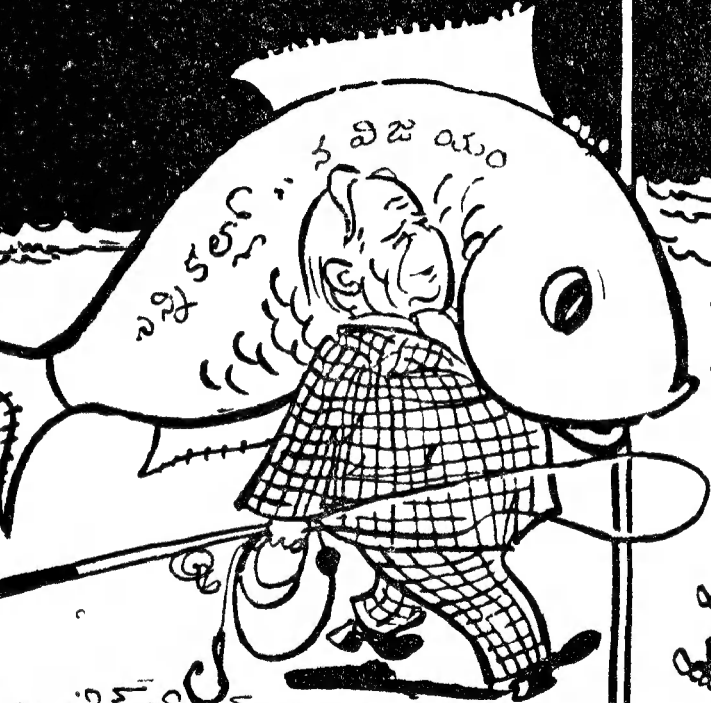
బిత్తె హందుల్ మున్నే మీసే

మనసిచ్చిన మనిషి మా పోక పర్యటన సుందరయ్యను మార్చిందట.

COMME

బ్రాటిష్ లేబర్ పండుపందొంది

మ్యా డి స్ట్రీ లే ఐ

డిస్ట్రీలో ఆసియా ప్రాంతం

ఆర్థిక అభివృద్ధి సంఘం సమావేశం

భారతదేశం గమనించదగ్గ సూచనలు

న్యూఢిల్లీలో ఇప్పటినుంచి 'ఇకెఫే' (ఆసియా దూరప్రాచ్యదేశాల ఆర్థికసంఘం) చర్చ ఆసక్తికరంగానూ, విషయాల్ని తెలిపేది గానూ ఉంటుంది మిత్రదేశాల సలహాలను, సూచనలను పెడచెవినిబెట్టటం ఇండియా యింకా కొనసాగిస్తూనే ఉందన్న విషయం కూడా అది తెలియజేసింది

ఈ చర్చకి ఇండియా శక్తివంతమైన ప్రతినిధివర్గాన్నే పంపింది భారతదేశం ప్రస్తుతపు ఆదాయం జపాన్ స్థాయికి చేరుకోవాలంటే 137 సంవత్సరాలు పడుతుందనీ, న్యూజిలాండ్ స్థాయికి చేరుకోడానికి 205

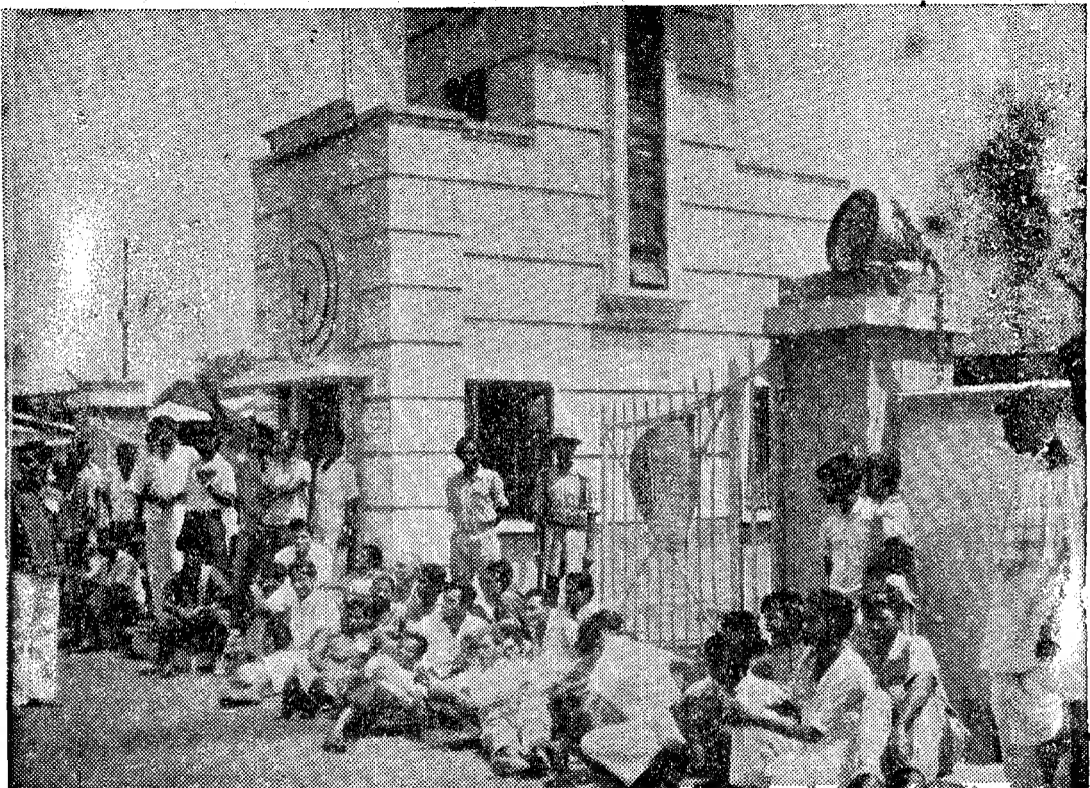
సంవత్సరాలు పడుతుందనీ సంఘం సభ్యుల తేలిపిన విషయాన్ని మంత్రవర్గ ప్రతినిధి శ్రీ బి. ఆర్ భగత్ ఖండించారు. అలా ఖండించడానికి కొన్ని అంశాలను కూడా ఆయన యిచ్చారు.

పాకిస్తాన్ విదేశ వ్యవహారాల డైరెక్టర్ జనరల్ ఖాజా మహమ్మద్ కైసర్ చైనాకి అనుకూలమైన యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ పారిశ్రామికంగానూ, తత్సంబంధమైన సాంకేతిక విజ్ఞానంలోనూ స్వయం సమృద్ధిని సాధించడానికి 100 సంవత్సరాలు పట్టిందని, జపాన్ కు అరవై సంవత్సరాలు, సోవియట్

రష్యాకి 30 సంవత్సరాలు పట్టిందని, చైనా మాత్రం దాన్ని 15 సంవత్సరాలలో సాధించగలిగిందనీ ఆయన చెప్పాడు.

క్రిందటి సంవత్సరం మనిలాలో జరిగిన 'ఇకెఫే' చర్చలో భారత ప్రతినిధి ఉపన్యాసాన్ని ప్రారంభిస్తూ అన్న విషయాన్ని కూడా ఇక్కడ ఉదహరించాలి.

"ఇండియా పారిశ్రామిక విధానంలో మఖ్యంగా కనిపించేవి (అ) ఏప్రిల్ 30, 1956 పారిశ్రామిక విధానం తీర్మానం (ఆ) 1951 పారిశ్రామిక చట్టం (ఇ) పంచవర్ష ప్రణాళికలు". విదేశీ పెట్టుబడుల

విజయవాడ ఆర్ టి సి బస్సు డిపో గేటువద్ద సమ్మె సాగుతున్నప్పటి దృశ్యం బస్సు బయటికి రాకుండా గేటు ముందు అడ్డంగా పడుకొనివున్న కార్మికులను, కావలాకాస్తున్న పోలీసులను ఈ చిత్రంలో చూడచ్చు.

పాలును గురించి, ప్రస్తావిస్తూ “నిజంధనం కృష్ణా, ప్రారంభానికి మూతం అవసరం అయితేనే ఇండియా విదేశీ నిర్వాహక సంస్థ లలో పాలు పంచుకుంటుందని” అన్నారు. ప్రాంతీయ దేశాలకు ప్రణాళికను రూపొందించటంలో సహాయాన్ని అందిస్తామనికూడా అన్నారాయన.

జపాన్ ప్రతినిధి తమ ఉపన్యాసంలో “ముఖ్యంగా యంత్రాలు, పరికరాలు మొదలైనవాటిలో ప్రయివేటు పెట్టుబడిమూలంగా ఏర్పడిన విపరీతమైన పెరుగుదల, తద్వారా పారిశ్రామిక, వ్యాపారరంగాల్లోనేకాకుండా ఆర్థికరంగం, ధరలు, ఉద్యోగ రంగం కూడా విపరీత పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఆ పరిస్థితిని ఎదుర్కొనటానికి రూపొందించిన 1964-68 ఆర్థిక ప్రణాళికలో పెరుగుదల 8.3 శాతం ఉంటుంది. 1959-63 లో 12.3 శాతం ఉంది.

“అలా నెమ్మదిగా పెరుగుదలను తగ్గించుకుంటూ రాబోయే సంవత్సరాల్లో ప్రస్తుతం జపాన్ లో ఉన్న స్థిరమైన ఆదాయపు స్థాయిని సాధించవచ్చు” అన్నారు.

ప్రస్తుతం ఇండియా పరిస్థితి రెండు శీలవత్సరాలక్రితం జపాన్ ఉన్న పరిస్థితికంటే కూడా అధ్వాన్నంగా ఉంది. అయివప్పటికీ రాబడిని వృద్ధి చేసుకోడానికి, చైనా బెడరింపులను అరికట్టటానికి చేసే సూచనలను ఇండియా యింకా పెడచెవిని పెడుతూనే ఉంది.

న్యూఢిల్లీలో జరిగే ‘ఇకేఫే’ చర్చ అంత తేలిగ్గా అవగాహన అయ్యేదికాదు. అందరికీ తెలుస్తున్నదేమంటే యునైటెడ్ నేషన్స్, 1967 లో అంతర్జాతీయమైన పారిశ్రామిక విధానాన్ని రూపొందించడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నదనీ, అందుకు వీరికగా వో అంతర్జాతీయ సంస్థను స్థాపించడానికి వన్నాసోలు చేస్తున్నదన్న విషయమూ.

న్యూ ఢిల్లీ లేఖ

ప్రాంతీయ సంస్థలను, స్థాపించాలన్న ఉద్దేశంకూడా దానికి ఉంది. ప్రపంచ పారిశ్రామిక సర్వేలో ఆసియా పారిశ్రామిక అభివృద్ధి సంఘం విలువైన సూచనలను యిచ్చింది. అందులో చర్చకు సూచించిన కొన్ని ప్రత్యేకాంశాలు :

1. పెట్టుబడిని అధికం చేయడానికి, కేంద్రాలను అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల్లో స్థాపించాలి.

2. పారిశ్రామికాభివృద్ధిలో విదేశీ ప్రయివేటు పెట్టుబడుల పాత, వాటి నుంచి వచ్చే ఆదాయం అనుశీలించాలి.

3. పారిశ్రామికరంగంలో ప్రభుత్వ సంస్థల పాత పరిశీలించాలి.

క్రిందటి సంవత్సరం మనిలాలో జరిగిన ‘ఇకేఫే’ చర్చలో, ఆసియా పారిశ్రామిక వ్యవస్థపై సమావేశం దానిలో ఒక భాగంగా జరగాలని సిఫార్సు చేసింది. సభ్యదేశాలు పారిశ్రామికాభివృద్ధినిగూర్చి తెలుసుకొని తద్వారా సంపాదించిన విజ్ఞానాన్ని, అనుభవాన్ని సమన్వయ పరిష్కారానికి వినియోగించుకోడానికి ఈ సమావేశం సహాయపడుతుంది. ఈ సమావేశంలో ఆసియా పారిశ్రామిక సంఘం నిర్వహించే కార్యకలాపాలను సమీక్షించి తగు సలహాలను యివ్వడానికి కూడా వీలవుతుంది. మూడేళ్ల వ్యవధిలో ఈ సమావేశాలు జరుగుతాయి సమావేశం ఎప్పుడు, ఎక్కడ జరిగిందీ, దానికి ముందుగా చేయాల్సిన ఏర్పాట్లు ఇకేఫే ఎగ్జిక్యూటివ్ షేక్టరీ నిర్వయానుసారం జరుగుతాయి. సభ్య దేశాల ప్రభుత్వాలను సంప్రదించి ఆయన వివరాల్ని రూపొందిస్తారు.

ఇండియా ప్రభుత్వానికి తన సచివాలయంలో యిలాంటి సంఘానికి చోటును కల్పించాలన్న ఆసక్తి ఉందా? ఈ సంస్థ వల్ల తేలికగా భారతదేశం చాలా లాభాలు పొందటానికి వీలుంటుంది.

బొంబాయిలో అలెగ్జాండ్రా డాక్స్, బర్నార్డ్ డయర్ అభివృద్ధి పథకాన్ని గురించి మంత్రుల ఉపన్యాసాలు, ఫోటోలు, తదితర ప్రచారం అందరికీ తెలిసిందే. ఈ పథకానికి అయే 18 మిలియన్ డాలర్లు ప్రపంచ బ్యాంక్ అప్పుగా యిస్తున్నది. ఈ రుణానికి 1962 లోనే సంతకాలు జరిగాయి. మొదట అనుకున్న ప్రకారం అది 1967 మార్చి 31 కి పూర్తి కావాలి. కానీ ప్రారంభించటమే మార్చి 31, 1966 తర్వాత జరిగింది. ప్రపంచ బ్యాంక్ సరైన కారణాన్ని గమక చూపకుండా ఉండి ఉన్నట్లయితే అప్పటి రవాణామంత్రి శ్రీ రాజ్ బహదూర్ రుణ ఒప్పందాన్ని చింపేసి ఉండేవారు. హోల్డియా ప్రాజెక్టుకు ధన సహాయం కొరకు వేరే ప్రయత్నాలు చేస్తామని కూడా ఆయన అన్నారు. అప్పుడు ప్రపంచ బ్యాంక్ కొన్ని సూచనలను చేసింది. ప్రపంచ బ్యాంక్ రుణాన్ని మంజూరు చేసిన ఒక పెద్ద ప్రాజెక్టు వని విషయంలోకూడా రవాణా మంత్రిత్వశాఖ ఎంతో ఆలస్యం చేసింది. ప్రపంచ బ్యాంక్ 60 మిలియన్ డాలర్ల రుణాన్ని మంజూరు చేసిన ఈ ప్రాజెక్టు బెంగాల్ కు ఎక్కువ లాభదాయకమైనది. అనలు రోడ్ వేయడానికి ఎంత సరంజామా దిగుమతి చేసుకోవాలన్న విషయం తెలపానికే కొన్ని సంవత్సరాలు పట్టింది.

—శ్రీకృష్ణ ●

బ్లూ సీల్ టాల్క్

శరీర దుర్గంధనివారణ అయిన

* హెక్సక్లోరోఫీన్ తో కూడినది

బ్లూ సీల్ టాల్క్ సాచారజమైన శరీర దుర్గంధ నివారణలు యివ్వలేని రక్షణను యిచ్చే ప్రత్యేకమైన శరీర దుర్గంధ నివారణ అయిన హెక్సక్లోరోఫీన్ తో కూడియున్నది. ముగంధపూరితమైన బ్లూ సీల్ టాల్క్ ను ప్రతిరోజూ ఒంటిమీద జల్లుకోండి ... అది అతి చక్కని కొడోన్ కాజా హాయి విస్తరించి, మృదువుగా, హాయిగొలుపుతూ రమ్యమైనకు రక్షణయిచ్చి కాపాడుతుంది.

హెక్సక్లోరోఫీన్ అంటే యేమిటి.

మన దేశమునంటి ఉష్ణాధిక్యతగల దేశాల్లో చెనుటకు సంబంధించిన సమస్యలు అతి శతవమైనవి. చెనుట సత్తరం. చర్మముపైన సూక్ష్మజీవులు కలిగించే దుర్గంధమునకు దారి సీస్తుంది. బ్లూ సీల్ టాల్క్ జల్లుకోంటే అది చర్మాన్ని సూక్ష్మ జీవులనుంచి వెళ్ల వానలనుంచి కాపాడుతుంది ... దీనికి కారణం బ్లూ సీల్ టాల్క్ హెక్సక్లోరోఫీన్ తో కూడి ఉండడం. హెక్సక్లోరోఫీన్ ప్రపంచముంతటా అంగీకరింపబడిన శరీర దుర్గంధ నివారణ.

— కాజా హాయి

గొల్పుతూ

రక్షణయిచ్చే టాల్క్

బ్లూ సీల్ టాల్క్ మీదయం,
ఫ్యామిలీ వైజుల దవానలో దొరుకుతుంది

చిన్ బ్రో-పాండ్స్ ఇన్ కార్పొరేటెడ్
(నరిమిలమైన బాధ్యతతో
యు. ఎన్. ఎ.లో స్థాపితము)

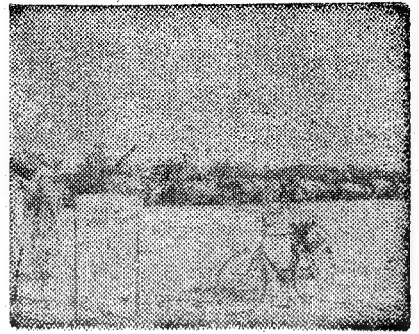
INIP 4369

పంజాబ్

పిష్లాలోని చాహా గుడి

పాటన్ నగర్

సిక్కుమత స్థాపకుడు శ్రీ నావక్ 1469లో లాహోర్ వద్ద 'త్యాంజీ' అనే వూళ్లో, ఒక బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో జన్మించాడు. పాండవ, మహమ్మదీయ మతాల మధ్య వైరుధ్యాన్ని నిర్మూలించటం, దేవుడు ఒకడేనని తెల్పటం, మతాలకి ప్రత్యేకంగా కనిపించే కర్మకాండ గర్హనీయమని తెల్పటం ఆయన ముఖ్యద్వేషాలు. గురునానక్ 1538 లో పురజించాడు. అక్బర్ ఆదరించిన రామ్ దాస్ (1574—1581) గురునానక్ పరం పరలోనివాడే. అంతేకాక, ఈ గురునానక్ వంశ పారంపర్యంగా రావాలని కాపించింది ఈయనే.

అరవ గురువు అర్జన్ మత్ (1581—1606) సిక్కు మత విస్తరణకి తోడ్పడటమేకాక, 'అద్విగంఢ్' అనే పుస్తకరూపంలో తనముందు గురువుల, ఇతర హైందవ మహమ్మదీయ సంస్కర్తల సందేశాలని సేకరించాడు. కాని జహంగీర్ ఆయన పలుకుబడిని అనుమానించి ఆయనని ధంపించివేశాడు. దీనితోనే సిక్కులకి మహమ్మదీయులకి విరోధాలు పెరిగి ఉండవచ్చు.

ఆ తర్వాత వచ్చిన గురువులందరితోనూ ముఖ్యమంబనవాడుగురుగోవింద్ (1666—1708). కొందరు తాత్కాలిక ప్రాధ్వాణుల వెళ్లం హాంబాదని ఈయన తండ్రి తో బాబాదూర్ ని అవురంగజేబు నిర్బంధించి, ఇస్లాం స్వీకరించడానికి నిరాకరించినందుకు మరణశిక్ష విధించాడు. ('శిరీదీయా, నల్ నా దియా'—తల్లి ఇచ్చినా మతాధిమానాన్ని వదులుకోలేదు, అని అర్థం—అన్నారు ఈయనని గురించే.)

గురుగోవింద్ సింగ్ భారత దేశ చరిత్ర

లోని మహా పురుషులలో ఒకరని ప్రఖ్యాత చరిత్రకారుడు శ్రీ కాలింకార్ దత్తా అన్నారు. నేడు సిక్కులు తమ మత విప్లవులుగా స్వీకరించే ఆయిదు 'క' కారాలని ఈయనే వాడుకలోకి తీసుకువచ్చాడు. కేక్ (పాదవంబున జాట్లు), కంనా(దువ్వన), క్రిపాన్ (కత్తి), కచ్చా (పొట్టిలాగు), కరా (ఇనగాజా)—నీటిని ధరించటం, ప్రతిపేరు తర్వాత 'సింగ్' అని ఉండటం, యుద్ధంలో వెన్ను చూపించక పోవటం, 'సపాల్' అనే సంస్కారాన్ని పొందటం, అనదలో ఉన్నవారికి సహాయం చెయ్యటం— ఇవి సిక్కులకి ప్రత్యేకంగా ఉండవలసినవని గురుగోవింద్ చెప్పాడు. గురు గోవింద్ చేసిన ముఖ్య సంస్కరణ గురువు నామ వంశ పరంపరంగా రాకూడదని కాపించటమేనేమో. ఈవిధంగా సిక్కుమతం, తక్కిన మతాలవలె మతాధికారుల దుష్ప్రభావానికి లోబడకుండా తప్పించాడేమో అనిపిస్తుంది. (నేడు కొందరు హైందవ మతాధికారులకి జరిగే బహిరంగ సన్మానాలు గమనించదగ్గవి!) యజ్ఞపతితం ధరించరాదనీ, శకునాలని నమ్మరాదనీ, మద్యపానం పనికిరాదనీ, ఇరవేదశం చేరవానని జంతువుల మాంసం తినరాదనీ, హైందవుల పుణ్యతీర్థాలని దర్శించరాదనీ, కులభేదాలని విస్మరించాలని గట్టిగా చెప్పింది కూడా గురుగోవింద్.

1708లో ఒక వకాన్ గురుగోవింద్ ని పొడిచి చంపివేశాడు. గోవింద్ తర్వాతి సిక్కుగురువు బాందావి ఢిల్లీ వై చక్రవర్తి నిర్బంధించి, నీ ను గు ల చేత లోక్కించి చంపించాడు. ఇటువంటి సంఘటనలు సిక్కుల అయికమత్వాన్ని బాగా హెచ్చు చేశాయి. మూడవ పానిపట్ యుద్ధం తర్వాత సిక్కుల

బలం అధికం అవుతూ వచ్చింది. 1773కి పంజాబు ప్రాంతం అంతా సిక్కు ప్రభువుల కిందకి వచ్చేసింది. 12 'మిన్స్'లు అనే వర్గాలకింద ఏకం అవుదామని చూపినా అయికమత్వం లోపించి అంతర్యుద్ధాలు కొంతెం విక్టూన అయ్యాయి.

ఈ కలహాలని అరికట్టి వారి నాయకుడయిన వ్యక్తి రంజిత్ సింగ్. ఈయన 'మజర్తీయా' అనే మిన్స్ నాయకుడయిన మాహ్ సింగ్ కొడుకు. 1792లో తండ్రిని కోల్పోయినప్పుడు రంజిత్ సింగ్ వయసు 12 మాత్రమే. కాని తన చాకచక్యంవల్ల వెగ్గుకుంటూ రావటమేకాక 19వ ఏట కాబుల్ రాజా జమాన్ షాచేత లాహోర్ అధిపతిగా నియమితుడయ్యాడు. క్రమంగా పెరిగి పోతున్న ఇతని పలుకుబడి, బలం అప్పటి బ్రిటిషు అధికారులకి నచ్చలేదు. కాని రంజిత్ సింగ్ లొక్కడు కాబట్టి వారితో యుద్ధం చెయ్యకుండా సంతి చేసుకున్నాడు. చివరికి రంజిత్ సింగ్ సిక్కులందరినీ ఒక రాజ్యంలోకి తీసుకురావేశాడని భారత చరిత్రలోని ముఖ్య వ్యక్తులలో ఒకడు. ఒక బ్రిటిషు చరిత్రకారుడు ఇతన్ని 'కాన్వెనర్' లో పోల్చాడు. బ్రిటిష్ వారిని తగినంతగా ఎదిరించకుండా వెనక్కి తగ్గడని మరొక చరిత్రకారుడు విమర్శించాడు.

ఏది ఏలా ఉన్నా, రంజిత్ సింగ్ తర్వాత సరయిన నాయకుడులేని సిక్కులు బ్రిటిషు వారికి లొంగిపోయారు. లొంగిపోయిన తర్వాత వారికి 'అప్పు'లయ్యారు. 1857 తిరుగుబాటులో సిక్కులు బ్రిటిష్ వారిపై సే సేరా దారు. సైన్యంలో వారికి ప్రత్యేకస్థానం లభించటమేకాక, క్రమంగా (మత భేదాలని

అనుసరించి) మహమ్మదీయులతోబాటు రాజ కీయాలతోనూ ప్రత్యేకస్థానం సంపాదించు కున్నారు.

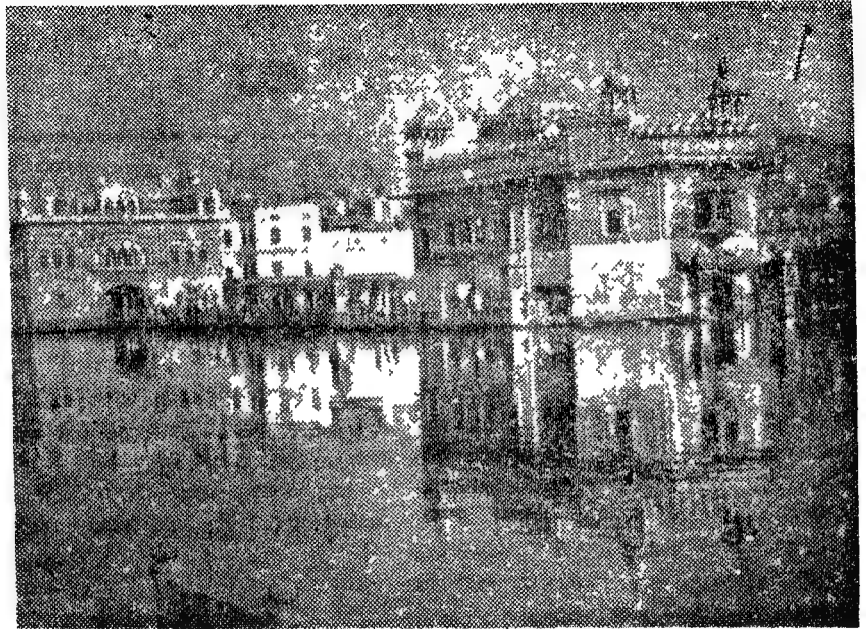
* * *

పంజాబీసుబాని విడదీసి ఇవ్వటం పాకి స్తాన్‌ని విడదీసి ఇచ్చినట్లే అంటున్నారు కొందరు. ఇది కేవలం భాషా రాష్ట్ర విభజనే కాబట్టి మద్రాసు, బొంబాయి రాష్ట్రాల విభజనలకి తీసిపోదని మరికొందరు వాదిస్తున్నారు అయితే, గురుముఖి లిపితో పంజాబీ తమ భాషగా స్వీకరించినవారిలో అధికులు సిక్కులే. హిందువులలో ఎక్కువమంది హిందీ యే తమ భాష అన్నారు పంజాబురాష్ట్రంలో సిక్కులని 'కనిష్టవర్గం' వారిగా ఉంచాలని హిందువులు ఈ అబద్ధం ఆడారనికొందరు నిపుణుల అభిప్రాయం. ఈ వ్యాస రచయితకి తెలిసిన పంజాబీ హిందువు ఒకాయన హిందీలో మాట్లాడవలసి వచ్చినప్పుడు, తన భాష పంజాబీ కాబట్టి సరిగ్గా మాట్లాడ గలనో లేనో అని బంకాడు మరొక పంజాబీ సిక్కు స్నేహితుడు తను 'ఖత్రీ' కులంవాడి నని గర్వంగా చెప్పుకున్నాడు. కుల విభేదాలని రద్దు చెయ్యాలని ప్రారంభించిన సిక్కులలోనే 'చుహా' అనే కులంనుంచి తమ మతం స్వీకరించిన హిందువులని మిగతా సిక్కులు సమానంగా చూడరుట. ఏదో ఒక నెపం మీద సమాజాన్ని వర్గాలుగా విభజించటం ఈ దేశ ప్రజల ప్రత్యేకత. ద్రా.

పరిచయం

ఈ మధ్యే, యిండియన్ సైన్సు కాంగ్రెసుకు హాజరయిన సందర్భంలో పంజాబు రాష్ట్రంలో చూచినవచ్చిన ప్రాంతాల్ని గురించి క్లుప్తంగా వ్రాయాలనుంది.

రాష్ట్రముఖ్యపట్టణమైన 'చండిఘర్' యిక్కడి చూడాల్సిన స్థలాల్లో కూడా ముఖ్యమైనదే. ధీల్లీ నుంచి కల్కాతాకే రైలుమార్గంలో 150 మైళ్ల దూరంలో వుంది. చండిఘర్ ప్రత్యేకతేమిటంటే అత్యాధునికంగా పాశ్చాత్య పట్టణాలను పోలి, పాతదనము మధ్యకై నా కనపడదు 'లాహోరు' జూర్పు పాకిస్తాన్‌నులో కలిసి

అమృత్ సర్ ఐంగారు గుడి

పోయిన తర్వాత పంజాబుకు ఆకొరత తీర్చేందుకై కట్టబడింది. నగరం ఒకే వైశాల్యంకల ముప్పై సెవ్టారులుగా విభజింపబడి, యే సెవ్టారుకు, ఆ సెవ్టారు నిత్యజీవితావసరాలను తీర్చే బజారు, స్కూళ్లు ఆస్పత్రులు మొదలయిన వన్నీ కల్గివున్నాయి. సిటీలో రోడ్డు రవాణా సౌకర్యములు చాలా చక్కగా వున్నాయి ఒక సెవ్టారు పూర్తిగా పంజాబు యూనివర్సిటీకి సంబంధించింది. యూనివర్సిటీ వాతావరణం యెంతో ప్రశాంతంగా వుంది యూనివర్సిటీ మధ్యలో పద్మాకారంలో కట్టబడివున్న గాంధీభవన్ ఒక ప్రత్యేక ఆకర్షణ. ఇదిగాక హైకోర్టు, సెక్రటేరియట్ భవనాలు ప్రత్యేకించి చూడాల్సినవి పట్టణానికి ఆనుకొని వున్న 'లేక్సు' బీచిలేని కొరతను తీరుస్తూ మరింత హంగునిస్తుంది. చండిఘర్ నుంచి పది హేనుమైళ్ల దూరంలో వున్న 'పింజోరు' లోని మొఘల్ గార్డెన్సు యిక్కడి సమీపములోని ఒకచక్కని పిక్నిక్ స్థలము. గార్డెన్సు సమీపములో ప్రభుత్వపు హిందూ స్టాన్ మెషిన్ బూల్డ్స్ ఫ్యాక్టరీవుంది. బెంగుళూరులో వలెనే యిక్కడ కూడా స్వదేశీ వాచీలు తయారవుతున్నాయ్.

చండిఘర్ నుంచి 125 మైళ్లదూరంలో

వున్న 'అమృతసర్' పంజాబులో చూడాల్సిన మరొక స్థలము. ఇండో-పాక్ బార్డరుకు చాలా దగ్గరగావుంది. ఇక్కడి బంగారు దేవాలయం మనకందరికీ బాగా తెలిసినదే! శిఖులకు యిదిముఖ్య యాత్రాస్థలమై నందున యాత్రికులు చాలామందివస్తాంటారు. 'పాటన్ నగర్' యిక్కడినుంచి పదిహేను మైళ్ల దూరంలోవుంది. ఇక్కడ పాకిస్తాను వైపునుంచి మన వారికి పట్టుబడిన పాటన్ టాంకులు సుమారు వందవరకూ చేర్చబడి, మన విజయానికి తార్కాణంగా వున్నాయ్. ఇక్కడవున్న సైనికోద్యోగులు చూడవచ్చిన వారిపై చూపే ఆదరణ ప్రశంసనీయము.

పంజాబులో చూడాల్సిన స్థలాల్లో మరొకటి భాకనంగల్ ప్రాజెక్టు. మామూలుగా ఒకటిగా పిలువబడినా, భాకా, నంగల్ రెండూ దగ్గరో వున్న వేరువేరు ప్రదేశాలు. భాకాడామ్ సరస్వతీనది నీటిని గోవిందసాగర్ లో నిలువచేసి, పంజాబు రాష్ట్రాన్నే కాక, యెడారి ప్రాంతమైన రాజస్థాన్ నుకూడా సత్కృత్యములము చేస్తుంది. భాకాలో పుణ్యత్రి అయిన విద్యుచ్ఛక్తితో నడుపబడుతూన్న 'సయా

56 వ పేజీ చూడండి

మనస్రకాలు

జ్ఞాననేత్రం

వాచస్పతి రచన. క్రామశ్లోక 164 పుటలు వెల రూ 2—50 ప్రకాశకులు సర్వోదయ పబ్లిషర్స్, విజయవాడ—2

ఈ కథానికల సంపుటలో 'జ్ఞాననేత్రం' మున్నగు ఎనిమిది కథానికలు ఇదివరలో వివిధస్థానికల్లో ప్రకటించ బడినవే ఉన్నవి 'రాధ' అనే మొదటి కథలో మధ్య తరగతికి చెందిన పామాన్య కుటుంబపు పరిస్థితులు వర్ణించబడినవి. అందులేని అనాకారి రాధ తనకు వివాహయోగ్యత లేదని గ్రహించి, స్వతంత్రించి తన జీవితంకొనసం ప్రయత్నించడం ఇందులో చక్కగా చిత్రించ బడినది 'జీవితానికి అరం' అనే రెండో కథలో తన జీవితం వ్యర్థమనే భావంతో ఆత్మహత్యకు ప్రయత్నించిన 'రాహు' బ్రతుకుకొనసం కుటుంబ పోషణకొనసం ప్రాకులాడుతున్న ఒక బిచ్చగానివల్ల సంసార తత్వం గ్రహించి మనస్సు మార్చుకొన్న పరిస్థితి చక్కగా రూపించ బడినది రంగులు ద్వారా అనే మూడవ కథలో విద్యావతియై, ఉన్నత స్థాయిలో ఉండి, జీవితంలో ఎలాంటి దెబ్బలూ ఎలాగి యువతి వైరాగ్యం పొందిన సంగతి, ఆమె విచిత్ర ప్రకృతి చిత్రించ బడినది 'పాప' అనే కథలో పసిబాల చిత్త వృత్తి, నిర్లబ్ధి—మతం, పసివాళ పై ఎక్కువ వ్యామోహం పెట్టుకున్న పెద్దవాళ నిరాశ వర్ణించ బడినది 'మనుషులూ, మమతలూ,' అనే అయిదవ కథలో తల్లిదండ్రులు లేని బాలిక వివాహంగురించి, అత్తారింటికి పంప దాన్ని గురించి విధిన్నాభి ప్రాయాలుగల సోదరులు, ఆమె ఆత్మ హత్య ప్రయత్నంతో ఏకాభి ప్రాయానికి ఎచ్చిన సంఘటన స్వాభావికంగా చూపబడింది. 'మాతృదేవి' అనే కథలో భర్త హీనమైన ఒక యువతి ఇద్దరు పసిబిడ్డలను విడిచిపెట్టి, ఒక యువకునితో లేచిపోవుటకు నంకల్పించినా, ప్రయాణం కూడా అయినా, సగం దారిలోనే మనసు మార్చు కుని యింటికి వచ్చి, బిడ్డల యెడల తన మాతృప్రేమను ప్రకటించిన సంఘటన కూర్చ బడినది 'జ్ఞాననేత్రం' అనే ఏడవ కథ తక్కినవాటికి మకుటాయమానంగా ఉన్నది తాము కుటుంబాలతో తిరిడికికూడా కష్టపడుతూ తమ్ముడిని దాక్కురు పరిశ్రమ చేసివించడమూ, ఆతమ్ముడు రాజకు కుటుంబ పరిస్థితుల తెలిసి, మనస్సుకు ఎంతో బాధ కలగడమూ, వదుపుకొనసాగించ దానికి కావలసిన ధనంకొనసం ఇష్టంకాని పెండ్లికి సోదరుల ప్రయత్నవనా అది విఫలంకాగా, రాజా మిక్కిలి తృప్తి పడి దాక్కురు వదువుమని, ఉపాధ్యాయవృత్తి స్వీకరించడానికి నిశ్చయించడమూ, ఆతన్ని ప్రేమించిన సుశీల చూపిన త్యాగబుద్ధి, చివరకు సంకల్ప సిద్ధి ఎంతో చక్కగా, స్వాభావికంగా చూప బడ్డాయి. చివరి 'మనసి—దేవుడు' అనే కథలో విద్యాధికుడయినా, తండ్రి ధూళికు బలియై,

పతితురాలని పెండ్లి చేసుకుని, మనస్సు విడిచి తన స్థితిని చెప్పిన ఆమె యెడల సానుభూతి చూపలేని—హృదయం లేని యువకుని విచిత్ర తత్వం, తల్లిప్రేమ యీ కథలో ఉన్నది ఇందు లోని కథ లన్నిటిలోనూ ఇది చివరిదిగానే ఉండడం—ఇందలి అస్పృశావికపు విషయాలను కొన్నింటిని బట్టి ఉచితంగానే ఉన్నది.

మొత్తం మీద కథలన్నీ చాలా పొందికగానే కూర్చబడినవి. ఒకటి, రెండు కథలలోని కొందరు వక్తుల మనస్తత్వాలు స్వభావానికి దూరంగా ఉన్నట్లు తోచినా, కథలు చక్కగానే సాగిపోయి, రచయిత సామర్థ్యాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ ఉన్నవి.

—ఆంగీరస

నీతితెరలు

(కథల సంపుటి రచన. శ్రీ దేవినేని శ్రీరామ మోహనరావు ప్రచురణ మంజులత పబ్లికేషన్స్. ఏలూరు వెల. రూ 1—50.)

ఈ సంపుటిలోపున్న నాలుగు కథల్లో నలుగురు కథానాయకులు రెండు విధాలుగా వున్నారు. మొదటి ఇద్దరూ పెళ్ళయి, చనిపోయారు. చివరి ఇద్దరూ పెళ్ళికాక, బ్రతికిపోయారు. ఇందులో రెండవకాల ప్రమాదాలున్నాయి ఒకరకం ప్రమాదాల్లో పాత్రలు చనిపోయాయి అవిరెండు. 'నాకీ జీవితం ఎందుకు'లో కథానాయకుడు కార్మి ప్రమాదంలో మరణించాడు 'నీతి తెరలు' కథానాయక రైలు ప్రమాదంలో చనిపోయింది. ఇక చావుదన్నిన ప్రమాదాలు . అవిరెండు. కృష్ణలో కొట్టుకు పోతున్న సుజాతను శివు రక్షించాడు. లాంచితోంచి గోదావరిలోపడి , మునకలు వేస్తున్న రాధను బోటులో వున్న మోహన్ బ్రతికించాడు. ఇక శోభనం గడులు. అవి రెండు. రామారావు కారదల, శివు సుజాతల శోభనం గడులు, వాటిలో వారివారి హావభావాలు ఓపినంతగా వున్నాయి. సంపుటిలో ద్వైతం బాగా కనిపిస్తుంది

పద్దెనిమిదేళ్ల వసుంధరలో, తాత ధర్మారావు, వది హే నేళ్ల నాటి విషయం చెబుతాడు. శ్రీమ స్త్రీని రక్షించటం—కాలేజీలోవాళ్లు చదువు పూర్తి చేసి పెళ్లి చేసుకోవటం, పాప పుట్టటం—వసుంధర అని నామకరణం చేయటం—ఆ వసుంధరే ప్రస్తుతంలో కథనింట్లున్న పద్దెనిమిదేళ్ల వసుంధర కావటం—కాలం అవరోధంవల్ల—మితగానింట్లుంది ఈ తప్పు తేలికగా తొలగించుకోవచ్చు.

భాషాదోషాలు తక్కువకాదు కొన్ని పదాల స్వరూపం అర్థం తెలుసుననే వీళ్లేదు. వాక్యాలకు—కొన్నింటికి—తలా తోకా కనిపించలేదు (పాగ) 'నూటి గా తన కళ్ళలోకి చొరబడి ఉక్కిరి బిక్కిరవుతూ', 'వో ముద్దు కురిపించేడు'. 'మీరే నాకు పాదసేవ కులు.....మీమీద ఎనలేని గూళ్లు కట్టుకొన్నాను'

ఇలాంటి చాలా వున్నాయి. కథా శిల్పంలోగాని రచనా నైపుణ్యంలోగాని, భాషా ప్రయోగంలోకాని జాగ్రత్త లేదు. ప్రయత్నం వుంది. 'దూరపు మూతలు'లో ఒక చిన్న మెరుపుంది. 'దూరపు కొండలు'లోకానంత కథానికా శిల్పం వుంది

భాషను అభివృద్ధి చేసుకొంటే, వాక్య నిర్మాణం అలవర్చుకొంటే, కథలో అవసర విషయాల్ని చెప్పటం విడిచిపెడితే, శిల్పం గ్రహిస్తే, పాతల స్వభావాలు నిశితంగా అలోచించివాస్తే, ఏనాటి కయినా రచయిత వివేచన కథలు బాగా వ్రాయో వచ్చుననే వూహా మాత్రమే కలిగిస్తుంది కథల సంపుటి.

చక్కని చుక్కలు

(ప్రవాసాంధ్ర ప్రమదల ప్రత్యేక రచనలు. ప్రకాశకులు ఆంధ్ర విజ్ఞానసమితి, విద్వినివాన్ : ఎమ్.కోడ్, జమ్షెడ్ పూర్, బీహార్. సంపాదకుడు : వర్మూల కాళిదాసు వెల 75 పై నలు.)

ఇందులో వ్యాసాలూ, కథలూ, పద్యాలూ ఉన్నాయి. రచనలు అన్నీ స్త్రీలే రచించటంవల్ల పరిమితంగా క్రొత్తదనం కనిపించటంవల్ల ప్రత్యేకత మాట ఎలా ఉన్నా, అనేకం మాత్రం బాగా ఉంది.

వ్యాసాలలో విషయ విస్తరణ తృప్తికలేదు. 'కాలము—ధర్మము'లో విషయ ఔన్నత్యం తగ్గింది. అల్ప విషయ ప్రతిపాదన అధికమయింది అయినా రచనా విధానంవల్ల ఆలోచింపజేసే వ్యాసమిది. గత కాలధర్మం, వర్తమాన కాల ధర్మంతో విభింంగా పోటీ పడుతుందో చూపిన వ్యాసభాగం ముచ్చటగా వుంది. సంఘ శ్రేయస్సు దృష్టితో, భిన్నత్వంలో వికత్వం సాధించే ప్రయత్నంతో, వ్యక్తికీ, వ్యక్తికీ మధ్య అంతరాలు తగ్గిలనే వూహా చూపే 'అన్యోన్యం'లో, ఆవేశంతో ఉదాహరణల్లో అల్పత తగ్గిలే బాగుండేది.

వూహలోకంలోని మూర్తి మనస్తత్వం, వాస్తవ జీవితంలో సృష్టింపబోయి, అతిశయోక్తి చూపిన రచన 'పంకర దారులు' సంఘసేవా కార్యక్రమాల్లో సాగించే ఉద్దేశంతో ఒకచోట కూడిన స్త్రీలు, శ్రమనర స్థితిలో ఎలా వెనకడుగువేసేది, కీర్తి అవతిష్టలకు ఎలా ప్రాకులాడేది, చూపుతూ, విజంగా సంఘాభ్యుదయం కాంక్షించే స్త్రీలు ఎలా బాధలో పడేది ఇతివృత్తంగా సాగిన కథ 'ఆదర్శ మహిలా సంఘం' ఈ కథ ఒక ప్రశ్న! ఒక సవాలు! కమల, మిసెస్ రావుకంటే, అప్పలమ్మ, పంతులమ్మ కళ్ళలో మెదులుతారా అనవర విషయాలు, వర్ణనలు, ఉపన్యాసాలు తగ్గిస్తే ఇది చక్కని కథ!

ఈ పుస్తకంలో స్త్రీ ఆధిక్యమూ ఉన్నాయి. భాషా దోషాలు పూర్తిగా తొలగించబడలేదు. వాక్యాలు రెండూ మూడు అన్వయ క్లృష్ట్యంతో ఉన్నాయి. అయినా ప్రవాస చుక్కని చుక్కలు—చూడవచ్చు.

—రవి.●

శ్రవకులకు

డై. రామచంద్రమూర్తి

చాలాకాలంనుండి వ్రాయాలనుకుంటున్నాను . కానీ భయం. మీరు చదువు తారని నాకు భయంలేదు అనలు చదవా లనే వ్రాయటం! కానీ భయం . . నా భయాన్ని చూసి మీరు నిద్రాహారాలు మానేసి నవ్వుతారేమోనని నాకు ఏమా త్రము భయంలేదు కానీ నేను భయ పడుతున్నట్లుగానే—ఇంకా—ఎందరో—భయ పడుతున్నారనే నా భయం !

* * * నేను గుమాస్తాని! బ్రతకాలనే మంచి ఉదే శ్యంతో నా చదువునంభ్యలనూ— తెలివితేటలనూ—ఒక సంస్థకు కౌలుకిచ్చి— అడుగడుక్కు భయపడుతూ బ్రతుకు తూన్న మామూలు గుమాస్తాని! ... గుమాస్తానని నాకు భయంలేదు. . అలా అని చెప్పుకోవటం నాకు గర్హం ! “చేస్తే ‘ప్యూన్’ గా నైనా చేయాలి— లేకపోతే ‘గెజెటెడ్ ఆఫీసరయి’ నా కావాలి” అని అంటూంటాడు మా మిత్రు డొకడు నిజమే ! . ‘గుమాస్తా’ అంటే అందరూ ఎందుకో చిన్నచూపు చూస్తారు . ఒక్క మా మావగారు తప్ప!.... ఎందు కంటే—నేను ఒక ‘సాదా గుమాస్తా’ని అని తెలిసుండి కూడా ఆయన పిల్లనిచ్చాడు నాకు ఆరోజున—ఆయనకు గుమాస్తా లందరి తరపున కృతజ్ఞతలు చెప్పుకున్నాను.

* * * మా ఆఫీసులో పనిచేస్తున్న అవధానికి పెళ్లి అయిన కొత్తలో—అంటే అయిదు సంవత్సరాల క్రితం—కొని ఇస్తానన్న రేడియో కనీసం వచ్చే సంకురాతికైనా వాళ్ల మావగారు కొంటారో లేదో నని భయం!

మా ఆఫీసరుగార్ని తనపై ఎవరో పిటీషన్

పెట్టినందువల్ల రాబోయే ప్రమోషన్ ఆగిపోతుందేమోనని భయం.

ఇరవై అయిదో తారీఖున—జేబులో మిగిలిన అరవై ఆరు నయాపైసలతోనూ— తక్కిన ఆరు రోజులూ గడుస్తాయో లేదోనని—నా భయం !!!

* * * మా ఆఫీసరు ‘క్యాంపు’ కు వెళ్లాడు ఎప్పుడూ తరగని పనిని ఆనాటికి కట్టేసి— సరీగా అయిదయ్యేసరికి ఆఫీసులో నుండి బయటపడ్డాను నీరెండ చాలా బాగుంది ఆడుకున్న బడిపిల్లలు హుషారుగా కేకలు వేసుకుంటూ గృహాన్ముఖులవుతున్నారు. అలసిపోయినవారి చిన్నారి ముఖాల్లో ఆనందం వెల్లివిరుస్తోంది. బస్ స్టాప్ దగ్గర నిలబడిన నాకు—నా చుట్టూ ప్రపంచం ఎంతో వింతగా, సర్వాంగముంద రంగా కనిపించింది ఆరోజు బస్ వచ్చింది. నాకు ఎందుకో ఎక్స్కలసిపించలేదు నాకోసం బస్ ఆగలేదు .. నేను బయల్దే రాను. కాసేపు ‘టాంక్ బండ్’ మీద కూర్చున్నాను. ఆ తరువాత అక్కడకు కొంచెం దూరంలో ఉన్న ‘టీ స్టార్’కు వెళ్లి టీ త్రాగాను మనస్సెంతో తేలి కయింది. ఆలోచిస్తూనే నడుస్తున్నాను. ఏదో మతెక్కించే మధురమైన సువాస నతో వాస్తవానికి వచ్చి చూశాను. ఎవరో రిక్వోలో వెడుతున్నారు. అతను ఆమెతో నవ్వుతూ ఏదో చెబుతున్నాడు ఆమె ఎందుకో చాలా సిగ్గుపడి పోయినట్లు కనిపించింది. వాళ్లకు ఏమీ భయాలు లేవు కాబోలు—ప్రపంచాన్ని జయించినట్లు ధైర్యంగా కనిపించారు. ఆమె తలలో మల్లెలు—వాటి పరిమళమే కాబోలు నన్ను

మత్తెక్కించింది.

ప్రపంచంలో ఎన్నో రకాల పువ్వు లుంటాయి. అందులో కొన్నింటిలో లంతటి సువాసన ఎందుకో ? . మానవుల మాదిరి గానే పువ్వులు కూడా తమ తమ పూర్వ జన్మ సుకృతాల ననుసరించి కర్మ ననుభ విస్తాయేమో అనిపిస్తుంది. కొన్ని పువ్వులు మాలలై, భగవానుని హృదయంపై, తల దాచుకుని తరిస్తాయి మరికొన్ని మరణించిన మానవులతో కలసి స్మశానంలో బూడిద అయిపోతాయి.

ఆలోచిస్తున్న మనసును లక్ష్యపెట్టి కుండా— అలవాటుపడ్డ కాళ్ళ—నన్ను గమ్యానికి లాక్కుపోతున్నాయి. దారిలో అయిదు పైసలు పెట్టి పాతిక మల్లె పూలు కొన్నాను కొన్న తరువాత అను కున్నాను ‘చాలా తెలివితక్కువనని చేశా నని !’....నిజమే—ఒకటో తారీఖు ఇంకా ఆగ్రోజు లుందనగా—వ్రతి పైసల— ఒక రూపాయిగా చూడవలసిన నేను వాడి పోయి రాలిపోయే వాటికోసం అయిదుపైసలు అనవసరంగా వినియోగించటం తెలివి తక్కువ కాదని ఏ గుమాస్తా మ్రాతం అనగలడు ? జేబులో చేయిపెట్టె చిల్లరను బయటికి లాగాను ఇంకా అర్ధరూపాయి మిగిలిఉంది.

ఇంటికి చేరుకునేసరికి ఏడు గంటలు కావచ్చింది . అంటే రోజుకన్న దాదాపు రెండు గంటలు ముందుగానే ఇంటికి వచ్చా నన్నమాట ! . ముందుగా వచ్చినందుకూ, మల్లెపూలు తెచ్చినందుకూ శాంత ఎంతో మురిసిపోతుం దనుకున్నాను కానీ అలాగే జరగలేదు !! శేఖరానికి ‘డింగీ’ జ్వరమట! వళ్లు సలసలా కాగిపోతోంది . ఉద యము స్కూలునుండి రథగానే తలనొప్పి అని పడుకున్నాడట నాలుగయ్యేసరికి జ్వరం తగిలి చీకటిపడే వేళకు ఎక్కువయిందట. వళ్లు తెలియకుండా పడుకొని ఉన్నాడు

“డాక్టర్ని పిలిస్తే బాగుంటుంది” అని శాంత సలవో యిచ్చింది.

“నిజమే ! డాక్టర్ని తీసుకరావాలి! శేఖ రానికి జ్వరం వెంటనే తగ్గిపోవాలి మా పెళ్లి అయిన మొదటి రెండు సంవత్స

తాలూ మేం అనుభవించిన అనందానికి విన్నాం శీఖరం! అందుకే వాడంటే ఎంతో గారం! 'రాజశీఖరం' అని పెద్దవాళ్ళ పేరు పెట్టుకున్నాం..... కనీసం శీఖర మయినా ఒక గజెటెడ్ ఆఫీసరయితే కూడాని మా ఆశ! ఏమైనా శీఖరానికి జ్వరం వెంటనే తగ్గిపోవాలి!.... గబగబా తాక్కుడుగారింటికి వెళ్లాను. లేదని తెలుసు కొని తిరుగుముఖం పట్టిన నాకు—దారిలో ఆయన ఎదురయ్యారు. సంగతి చెప్పి వెంటనే రమ్మన్నాను. ఆయన ముఖం ఇబ్బందిగా పెట్టాడు.

“సారీ బ్రదర్! ఇప్పుడే చాలా దూరం నుండి వస్తున్నాను. అయినా ఆజ్వరానికి

బ్రతుకు భయం

దారిలో ఉన్న మందులషెపుకు వెళ్లి చీటీ చూపించాను. మౌతను పొట్లం కట్టి యిచ్చి—బిల్లు వ్రాసి యిచ్చాడు. రూపాయి ముప్పయి పైసలు ఏం చేయను? నేను తరచుగా ఆ షెపులోనే మందులు కొంటూంటాను. గౌరవంగా బ్రతికే 'గుమాస్తానని' వాళ్ళకి తెలుసు. అందుకే నా దగ్గర డబ్బు లేదని చెప్పలేకపోయాను.... “పోనీ తరువాత యిస్తానంటే?” ఎదురుగుండా 'అరుపు రేపు' అనే బోర్డు—నాకోసమే కట్టినట్లుగా వ్రేలాడుతోంది. వాలోని అభిమానం—నే నున్నానంటూ గుర్తుచేసింది

మరో భయపడక్కరలేదు ఈ 'మౌత' కొని వేస్తే అదే తగ్గిపోతుంది”—అంటూ కాగితంమీద 'ప్రిస్క్రిప్షన్' ఇచ్చాడు... మంచి మనిషి గనుక ఆమౌతమయినా చేశాడు. మరొక డయితే మనలో అనలు మాట్లాడేవాడా? శాంత సీరసంగా ఉంటోందంటే 'కార్మియం ఇంజక్షన్లు' ఇచ్చాడు క్రిందటి వెంటలో! అదే వెంటలో పాపకు కుక్క కరిస్తే పొట్టమీద వస్తోందో, వడమూడో ఇంజక్షన్లు ఇచ్చాడు. కానీ వే నింతవరకూ ఆయనకు సీజేమీ ఇవ్వ లేకపోయాను. నేను గుమాస్తానని ఆయనకు తెలుసు!...

జేబులో చెయ్యి పెట్టి “సారీ! డబ్బు తీసుకరావటం మరచిపోయాను. ఉంచండి! మళ్ళీ వస్తాను!” అంటూ తిల్లా, మందు పొట్లాం అక్కడే ఉంచి వెనక్కు తిరిగి బోయాను.

“పరవాలేదండి! రేపివ్వండి డబ్బు!” అంటూ వాటిని నా ముందుకు త్రోశాడు షెపు యజమాని. అతని చిరునవ్వు—వచ్చాడయితను నూచించే కళ్ళా—నాకు యిప్పటికీ బాగా జ్ఞాపకం!.... “మనుష్యుల్లో మంచివాళ్ళు లేకపోలేదు”—అనుకున్నాను.

గబగబా వెళ్లి శీఖరంచేత మౌత

మ్రుంగించాను. రాత్రి రేండు గంటలకు కాబోలు జ్వరం కొంచెం దిగజారింది.

మరునాడుదయం వా జేబులోనే నలిగి వాడిపోయిన మల్లెపూలు చూసి చాలా బాధపడింది శాంత.

“ఎప్పుడూ బుద్ధివుట్టి తీసుకునే రారు! తెచ్చినా వాటిని పెట్టుకునే యోగం నా కుండద్దు? క్రితం నెలలో కాబోలు జానకమ్మగారు ఇస్తే పెట్టుకున్నాను.” అంటూ నాకు వినిపించే విధంగానే తన బాధను వ్యక్తంచేసింది శాంత! నాకు కోపం రాలేదు. ఎందుకో నాకు జీవితమంటే మొదటిసారిగా పిరక్తి పుట్టింది.

మా పెళ్ళయి వదేళ్ళయింది. కనీసం ఏ నాలుగయిదు సార్లో తనకు నచ్చిన చీరలు కొని యిచ్చానేమో? ఎప్పుడూ యంత్రంలా పనిచేస్తూ—ఉన్నా లేకపోయినా అల్లరి పెట్టుకుండా సంసారాన్ని నెట్టుకొని వస్తోంది శాంత!.... ఏ ఆస్తివరుణ్ణో పెళ్ళి చేసుకుని ఉంటే ఎంత సుఖపడేది?.... అనలు “గుమాస్తాలు పెళ్ళి చేసుకో కూడదు”—అని వ్రభుత్వం శాపిస్తే ఎంత బాగుణ్ణు?!!

* * *

ఆ మర్నాడు మరచిపోకుండా ఇంటికి వచ్చేటప్పుడు మళ్ళీ మల్లెపూవులు కొని తీసుక వచ్చాను. పువ్వులు పెట్టుకుంటే శాంత చాలా అందంగా కనబడింది ఆ రాత్రి. శాంత చెప్పింది—నేను మరో పాపకు తండ్రి కాబోతున్నట్లు!! నెత్తిమీద ఎవరో ముత్తి పెట్టి కొట్టినట్లు నిపించింది నాకు. నా వరిసితి వాకే భయం కలిగించింది.... ఉన్న ముగ్గురు పిల్లలకూ—ఏ ఒక్క వండు గకూ ఒక్కసారిగా బట్టలు కొనలేక పోయాను. ఆ ముగ్గురికీ అభివృద్ధి సౌకర్యాలను వంచుకునేందుకు మరొకరు పుట్టబోతున్నారన్నమాట!.... నిజంగా నాకది ఒక భయంకరమైన సమస్యే మరి!

ఎన్నో సమస్యలు అడుగడుక్కూ ఎదురవుతూ—బ్రతుకంటేనే భయమనిపిస్తున్నాయి. ..నా చిన్నతనంలో చదువుకునేటప్పుడు 'పోషల్ స్టడీస్' మాస్టారు చెప్పే

బారు—'ఒక మనిషి బ్రతకటానికి ముఖ్యముగా కావలసినవి మూడు—లింఢీ, గుడ్డా, వసతి అని!.... నర్తకి.... ఆ మూడూ కాదు ఏదో పుస్తకంలో ఏవరో నాకా రని—చెప్పిన మాటలవి. అది చెప్పటానికి ఆయన 'జీతం' తీసుకుంటున్నాడు కనుక నిజాన్ని మభ్యపరచి—జీవితమంటే ఏమిటో తెలియని వసివాళ్ళ హృదయాలను ప్రక్కదారికి మళ్లించాడు! బ్రతకాలంటే ముఖ్యంగా కావలసింది డబ్బు! డబ్బుతో ఆ మూడే కాదు—మరో ముప్పై మూడు కూడా పొందవచ్చు. డబ్బుంటే భార్య అవసరం ఉండదు. అప్పుడు సంతానానికి అవకాశమే ఉండదు. ఆ రెండూ లేనప్పుడు నమస్యల ప్రసక్తే ఉండదు. ఎన్నైనా తప్పుడు వసులు చేసి, డబ్బుతో వాటిని కప్పిపుచ్చుకోవచ్చు! ఎవరో అన్నట్లు—భగవంతుడు సృష్టించిన మనిషి కన్న ఆ మనిషి సృష్టించిన డబ్బునే మిన్నగా గుర్తిస్తుందీ లోకం! చదువు లేకపోయినా ఫరవాలేదుట. 'డబ్బు లేనివాడు మాత్రం వింతవశువు!'—నేను కూడా డబ్బు సంపాదిస్తే ఎంత బాగుణ్ణి? నా ఉద్దేశ్యంలో 'జీతం' వేరు ! డబ్బు వేరు !.... నమస్యల్ని సృష్టించేది 'జీతం!' వాటిని దూరం చేసేది డబ్బు!—అందుకే 'జీతం' వేరూ—'డబ్బు' వేరూ అన్నాను!" ఆ డబ్బే ఉన్న వాడు నలుగురు కాదుకదా—మరో నలుగురు పుట్టినా నాకు భయమనిపించదు. అందరకూ పెద్ద చదువులు చెప్పించవచ్చు. ఆస్తిపరుల్ని చూసి అమ్మాయిలకు పెళ్లిళ్ళూ చేయవచ్చు.

* * *

"మీరీ సహాయం చేస్తే నాకీ ఏటికి తడుముకో నక్కరలేదు! నా కొచ్చేదాంటో వాలుగో వంతు—మీకు ముందుగా కావాల్సినా ఇవ్వటానికి నాకు అభ్యంతరంలేదు... ఆరోజు అఫీసునుండి ఇంటికి తిరిగి వస్తాంటే దారిలో తగిలిన—ఆ పెద్ద మనిషి మాటలవి! నేను మనసుగానే వదుస్తున్నాను. నేను అతనికి ఆ సహాయం చేస్తే తనకు వచ్చే రెండువేల రూపాయల భాంధంలోనూ నాకు వాలుగోవంతు అంటే

అయిదు వందలు బహుమతి యిస్తానన్నాడు. ఏమీ ప్రశ్నపడకుండా అయిదు వందలు సంపాదించవచ్చు! అంటే దాదాపు మూడు వెలలకు సరిపడ్డ జీతం.... కాంతకు మంచి వాలుగు చీరలు కొనవచ్చు. డాక్టరుగారికి పాత ఫీజంతా ఇచ్చేయవచ్చు!.... కానీ ముందున్నది జీవితం! నా భావి జీవితానికి మచ్చ పడకూడదు!.... అది నేను ఏనోడో చేసుకున్న నిర్ణయం !.... అందుకే బాగా ఆయనకు బహుమతి చెప్పాను. 'అంతటి టానికి వీలుపడదని చెప్పాను. నిబంధనలకు

వంచన నేను చేయలేను. మీరు వెళ్ళవచ్చు!' అని ఆ పెద్ద మనిషి లోక ముడిచాడు. కానీ మర్నాడు అతను మళ్ళీ అఫీసుకు వచ్చాడు. తిన్నగా అఫీసరు గది లోకి వెళ్లాడు. చాలాసేపు ఇద్దరూ మాట్లాడుకున్నారు. నవ్వుకున్నారు. కాఫీలు త్రాగారు. ఆ తరువాత రెండు గంటలకు అఫీసరు నన్ను పిలిచాడు. ఆ కాగితాల గురించి అడిగాడు. అది 'రికమెండ్' చేయటానికి వీలుపడదని చెప్పాను. నిబంధనలకు

కాశ్మీర్ బొకె టాల్క్ టో గంటల తరబడి పరిమళవంత ముగాను తాజాగామి వుండండి

'పూంశర కాజాగామి పరిమళంగామి వుండే కాశ్మీర్ బొకె టాల్క్ టో మిమ్మల్ని సువాసనతో నింపుతుంది. దాని రంగుదాన్ని, పూలరేకులలాంటి మృదు స్వరూప, సువాసనలను సైతం పరిమళాన్ని మీ ముట్ట ప్రక్కలంతా అనుభవించండి గంటల తరబడంతా! దాని ఎక్కువ సేపు విండే కాశ్మీర్ బొకె టాల్క్ పరిమళము పూంశరము వలె మిమ్మల్ని ఆవరించి వట్లగా అనుభూతిని పొందుతుంది.'

కాశ్మీర్ బొకె టాల్క్ అద్భుతమైన పొండుకలరతో టాల్క్ టోనును కలిపి. అది విశ్వంవారకు దూరం అద్భుతమైనది. దీని ఇద్దరూ ఉపయోగించడం మీరే కాక అందరూమీరే ఉండడం దాదా సరి.

కాశ్మీర్ బొకె
ఇది పూల అమిరంగా ఇన్నవేషే పరిమళమైన టాల్క్ టో పొడకు కాబేడే వారి ఆక వాల్మమైన ఉత్పత్తి

వ్యతిరేకమని కూడా చెప్పాను. "అవసరం వస్తుంది విశంభవంను 'హోవర్లుక్' చేయాలన్నాడు. నేను గుమాస్తాని అందుకే తల ఒంటుకున్నాను. "నీకు చేతులు రాకపోతే ఆ 'హోవర్లుక్' ఇటు వదలండి!" అదేమి తాడు అసీనరు. బంటునే వాటిని ఆయనకు ఇచ్చేశాను. వని జరిగిపోయింది. "నెట్టుమనిషి నాకైపు వెలితిగా మాసి నవ్వుతూ దిక్కుమించాడు. ఆ పొయలతం నన్ను అసీనరు పీలివాడు.... వెళ్లాను.

"మాడు మోసాన! నీకు ముగ్గురు పిల్లలున్నారు! నువ్వు మామూలు గుమాస్తాని. ఇప్పటివల్లులు లేనివాడిని. ఈ రోజు లెటు కంటోనీ నీకు తెలియనిది కాదు. బొత్తిగా నుడి కట్టుక కూర్చుంటే పిల్లల భవిష్యత్తు ఏమవుతుందో ఆలోచించావా? నీకు ఒకడికి ఉపకారం చేయటం, వాని పిల్లల మనం ప్రత్యుపకారం పొందటం తప్పు కాదు" అంటూ అసీనరు తన కోటుజేబు లోంచి రెండు వంద రూపాయల కాగితాలు బయటకుతీసి నాకు ఇవ్వబోయాడు!

"క్షమించండి సార్! ఇంకా నాకు అటు వంటి జీవితం అలవాటు కాలేదు"—అంటూ బయటకు వచ్చేశాను.

"మనం ఒకడికి ఉపకారంచేసి వాడివల్ల ప్రత్యుపకారం పొందటం తప్పుకాదు"— అసీనరు మాటలు అడుగడుక్కి నా చెవిలో మారుమోగుతున్నాయి. కానీ ఇక్కడ ఉపకారానికి ప్రత్యుపకారానికి అవకాశంలేదు.

బ్రతుకు భయం

రానికి ప్రత్యుపకారానికి అవకాశంలేదు. నీతిగా, నిజాయితీగా మన ధర్మాన్ని నిర్వర్తించమని ప్రభుత్వం మనల్ని నియమించి అందుకు మనకు 'జీతం' ఇస్తోంది. కానీ, ఆ ధర్మాన్ని విస్మరించి అర్హత గల వానిని అడుక్కి తొక్కి అనర్హుడికి అన్యాయంగా ఉపకారం చేయటం 'మోసం' అవుతుంది. వానివల్ల పొందే ప్రత్యుపకారం 'లంచం' అనిపించుకుంటుంది. అసీనరు మాటల్లోని అంతరార్థం ఏమిటి? అతనికి పిల్లలు లేరు. భార్యవల్ల తరగని అప్పి లభించింది. మరి ఇంకా ఎందుకీ పీలిలేని వనులు?

ఆలోచిస్తూనే ఇంటికి వచ్చేశాను. ఆరాతి కాంత అంది—"సుభద్ర వండక్కి నెక్లెస్ చేయించుకుంటోంది"—అని. సుభద్ర ఏం చేసినా కాంత దృష్టిలోకి మరు క్షణ ములో వచ్చేస్తుంది. బాళ్లు మా వక్క వాటాలోనే ఉంటున్నాడు. సుభద్ర భర్త కూడా నాలాగే మామూలు గుమాస్తా. కానీ అతనికి 'రాబిడి' ఎక్కువ! ఏడాదికి ఒకసారి 'దేవుని పేర ప్రతం' చేస్తుంటాడు. వచ్చే 'చదివింపుల' తో భార్యకు వగలు చేయిస్తుంటాడు.

"మీరు కూడా 'ప్రతం'చేయకూడదూ" అంది ఒకసారి రెప్పలతో కాంత.

"ఏందుకూ? నువ్వే బట్టలు పెట్టుటానికి మీ నాన్నగారికి అనవసరంగా విధాయి రూపాయల ఖర్చు"—అన్నాను నేను.... మళ్ళీ ఆ మాట విప్పుడూ అనలేదు కాంత !!!

ఆర్రోజలనుండి ఎదురుమాసిన ఒకటో తారీఖు వచ్చింది. జీతం తీసుకున్నాను. సాయంత్రం ఇంటికి వచ్చేస్తూంటే అసీనరు పీలివాడు. దగ్గరకు వెళ్ళి ఆయన యిచ్చిన కాగితం తీసుకున్నాను. చదువు కున్నాను. నా కాలిక్రింద మన్న నేల కదులు తున్నట్లు, కళ్లు చీకట్లు క్రమిస్తూ అయిపోయింది. చాలా కోపం వచ్చింది. ఆ కోపంతో అసీనరు గొంతు నులిమి పారేయా లనిపించింది. కానీ నేను మామూలు గుమాస్తాని. కోపాన్ని అణచుకోవటం వాకు ఉగ్గుతో పెట్టిన విద్య. మాట్లాడకుండా ఇంటికి వచ్చేశాను. తెచ్చిన జీతాన్ని కాంత చేతిలో పెట్టాను.

"ఎప్పుడూ లేనిది డబ్బంతా నాచేతికి యిస్తున్నా రేమిటి?" అప్పుది కాంత నవ్వుతూ!

"ఇది నా ఆఖరి జీతం కనుక!" కాంతకు అర్థం కాలేదు. జేబులోంచి కాగితం తీసి యిచ్చాను.

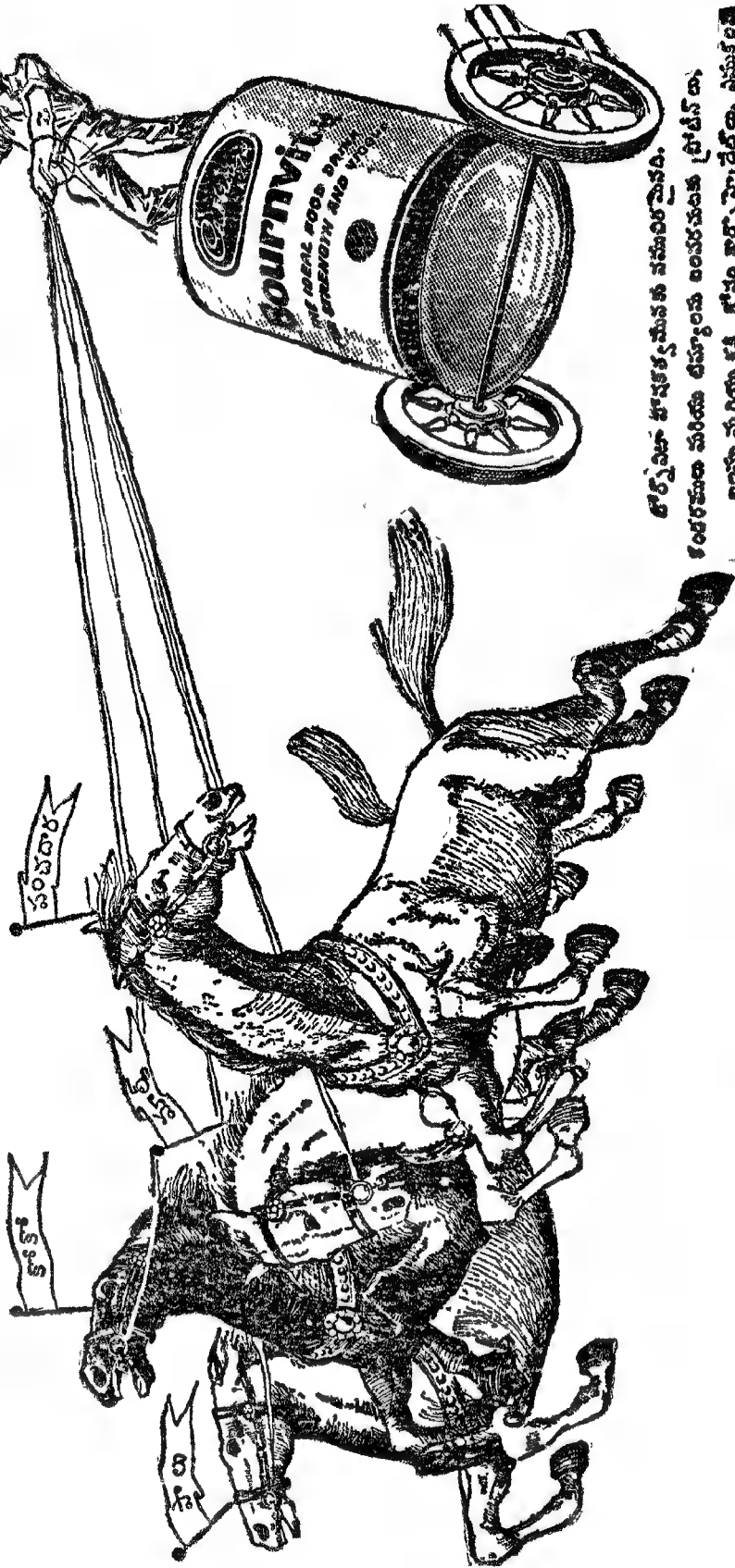
"ఏమిటిది?" అంది—దాన్ని అటూ యిటూ తిప్పిచూసి.

"నేను నమ్ముకున్న ధర్మానికే, నా నీతి నిజాయితీలకూ విలువకట్టి ఇచ్చిన బహుమతి ప్రతం!"—నా మాటలు కాంతకు పూర్తిగా బోధపడలేదు. విడమరచి చెప్పాను. "నేను ఒకరి దగ్గర అయిదు వందల రూపాయలు లంచం తీసుకొని వనిచేసి పెట్టానుట. అందుకని అనలు విషయాన్ని పరిశోధించి నిజానిజాలు తెలుసుకునేంతవరకూ నన్ను 'నస్పెన్సన్' తో ఉంచారు"—అని!

నింక్వయిరితో నిజానిజాలు బయటపడతాయా? నమ్మకం ఏక్కడ?.... నేను గుమాస్తాని.... నా మాట నమ్మే దెవరు? నన్ను చూసి వెకిలిగా వివేక ఆ 'నెట్టుమనిషి'—భయంకరమైన ఆ 'నిజాన్ని' బయట పెడతాడని నమ్మక మెక్కడ?... ●

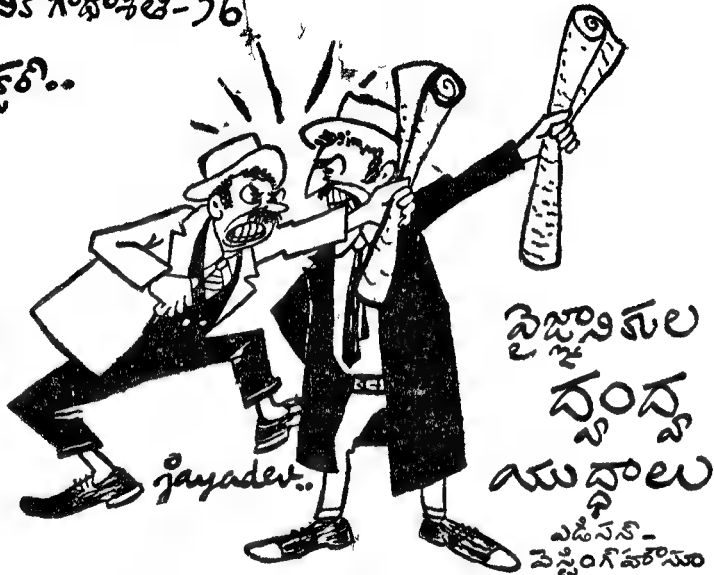
బలమే పుష్కలము

వ్యవసాయ బోర్డు

కోర్కవిట్టా బోర్డు కృష్ణమనకు నమోదించినది.
 కంపెనీలకు మరియు ఉద్యోగిలకు అందజేయబడు ప్రోటీన్లు,
 ఇంజనీరు మరియు కృష్ణమనకు అందజేయబడు ప్రోటీన్లు, ఏమైనా
 'కృష్ణమన' నామం ఉన్న ఉత్పత్తులకు మరియు అందజేయబడు
 అది ముఖ్యమైన విషయాలకు మీకు అందించినవి. కోర్కవిట్టా
 కంపెనీ నమోదించిన మరియు అది కంపెనీ కూడా నమోదించినది

వైజ్ఞానిక గాఢశత్రు-56
-డాక్టర్..

పండితులు వాదించుకున్నట్టుగా వైజ్ఞానిక విమర్శలు కూడా వాదించుకుంటారు. తృణ కారాలూ చేసుకుంటారు గాని, అవి పండితుల విమర్శలంత బండగా ఉండవు. పండితుల స్వార్థము ప్రధానంగా బాగా కనబడిపోతుంది, వారిబలము గొణముగా ఉంటుంది. వైజ్ఞానికుల వాదములలో ఉన్న బలము కాస్తా పైనే కనబడుతుంది, వారి స్వార్థము గొణముగా వుంటుంది. వైజ్ఞానికుల వాదన వారి సాక్ష్యసంపద మీదనే ఎక్కువగా ఆధారపడుతుంది. పండితుల వాదన వారికిర్తి ప్రతిష్ఠలమీద ఆధారపడుతుంది. సాక్ష్యాన్ని గుర్తించి వైజ్ఞానికులు తమ అధిస్థాయులు తప్పని ఒప్పుకుంటారు. పండితులు తమ సాక్ష్యాన్నేగాని ఎదిరి సాక్ష్యాన్ని గుర్తించరు. కనక పండితుల వాదాలు పురాణ బృహదాది కాలముగడిచినా కంత మైనవు. వైజ్ఞానికుల వాదాలు నిర్ణయక సాక్ష్యముతో వరి.

ఎడిసన్ వెస్టింగ్ హౌసుల వాదన మహా తోలుగా సాగినా తర్వాత పూర్తిగా చల్లారి పోయింది! ఎడిసన్ విద్యుద్దీపాన్ని నిర్మించిన యోధ. అదిపాత ఉపయోగము బాగా వ్యాపించాలి న్యాయార్థు వట్టణంలో కొంత భాగానికి విల్లక్లిసిటీ నష్టం చెయ్య

దానికని పెద్దకంపెనీపెట్టి డి. సి. విద్యుత్తు నష్టం చేశాడు. డి. సి.విద్యుత్తు తీగలలో ఒకేదిక్కుకి ప్రవహించేవిద్యుత్తు. నదీప్రవాహము మెట్ట నేలలనుంచి పల్లపు నేలలకు సాగినట్లు డి. సి. విద్యుత్తు వనర్ హౌసులోని డై నమోయొక్క ధన ధ్రువము (Positive Pole) నుంచి ఊరంతటా తిరిగే తీగలో ప్రవహించి వనర్ హౌసులోని డై నమో బుణ్ణధ్రువానికి చేరుతుంది. ఇలాగ చేరే విద్యుత్తు వేగము సెకనుకు 1,86,000 మైళ్లు. ఇక ఎ.సి.విద్యుత్తు అనేది ఊయాలమాదిరిగా వనర్ హౌసులోని డై నమో ఒక ధ్రువమునుంచి బైలుదేరి ఊరంతా ఉన్న తీగలో కదిలి తిరిగి వనర్ హౌసులోని డై నమో రెండో ధ్రువానికి చేరుతుంది. ఇలాగెకనులో 50వంతు కాలముగడుస్తుంది. ఆతర్వాత విద్యుత్తు డై నమో రెండో ధ్రువమునుంచి బయలుదేరి అప్రదక్షణముచేసి మొదటి ధ్రువానికి చేరుతుంది. ఇదీ సెకనులో 50వంతు కాలమే ఈమాదిరిగా ప్రవహిస్తుంది. అలాగ ఎ. సి. విద్యుత్తు సెకనుకు 50మారులు దిశమారుతుంది. డై నమో అనే విద్యుద్దుత్పాదకయంత్ర నిర్మాణదశలో ఎ. సి. విద్యుత్తు సృష్టి అయింది. దానిని ప్రత్యేక సాధనాలు నిర్మించుకుని డి. సి. గమార్చు

కున్నారు. సీతావతా విద్యుద్దుత్పాదన ఎ. సి. , డి. సి. లనే రెండు రకాలలో జరుగుతోంది ఎక్కుడైనాను, ఎడిసన్ డి. సి. వాడేడు.

వెస్టింగ్ హౌసు, 'ట్రాన్సుమిషన్' అనే ఉపయోగ కరమైన సాధనాన్ని నిర్మించాడు. దానివల్ల తక్కువఒత్తిడి గల ఎక్కువ విద్యుత్తువాహాన్ని ఎక్కువ ఒత్తిడి గల తక్కువ ప్రవాహంగా మార్చుకోవచ్చునూ, దీన్ని దానిగా మార్చుకోవచ్చును. అయితే ఈ మార్పులు ఎ. సి. విద్యుత్తుకే సాధ్యము. కనుక వెస్టింగ్ హౌసు ఎ. సి. నివాడడము మంచిదన్నాడు.

ఎడిసన్ చేసిన విద్యుద్దీపాలు పొయ్యిలూ ఎ. సి. , డి. సి. లకు రెండింటికీ అనే ఉపయోగించుకోవచ్చును. అయితే ఎలక్ట్రిక్ ఫాన్ లూ మోటారులూ మూతం దేని కవే వాడాలి. తాను ప్రతిష్ఠ చేసిన డి. సి. కన్నా ఎ. సి. మంచిదని చెప్పడమేమీ అని ఎడిసన్ వట్టుదల. తాను నిర్మించిన ట్రాన్సుమిషన్ ఎ. సి. లోనే బాగా ఉపయోగపడుతుందికదా అని ఎ. సి. యొక్క లాభాల్ని గట్టిగా చెప్పడము వెస్టింగ్ హౌసు వట్టు.

డి. సి. ప్రవాహమువల్ల ప్రాణాపాయము తక్కువ. 220 ఓల్టల ఎ. సి. తగిలి చచ్చి పోతారు, 220 ఓల్టల డి. సి. తగిలినా మరణము కలిగించక పోవచ్చు. డి. సి. ట్రాన్సుమిషన్లు కదిసి నడవడానికి సహాయకారి. అంతమాత్రమే. డి. సి. ఒక నగర మంతటికీ ఒకే వనర్ హౌసువల్ల నష్టం చెయ్యలేరు. చివరలకు పోనుపోనూ డి. సి. ఒత్తిడి తగ్గిపోతుంది, ప్రవాహమూ తగ్గుతుంది. మహానగరానికి నష్టం చెయ్యాలంటే ఒక్క డి. సి. వనర్ హౌసు చాలదు. చాలా కట్టుకోవాలి. ఎ. సి. కి ఈచిక్కలేదు! వనర్ హౌసులో తయారయే విద్యుత్తు యొక్క ఒత్తిడి ప్రవాహబలమూ ఏవి అయినా, వాటిని ట్రాన్సుమిషన్ ప్రాయము వల్ల, ఎక్కువ ఒత్తిడిగల తక్కువ ప్రవా

హామూ, తక్కువ ఓల్టిడిగల ఎక్కువ ప్రవాహముగా మార్చుకోవచ్చును. వనరు హామూలో ఒక ప్రత్యేకపు ఓల్టిడి (Voltage) తో తయారు చేసిన విద్యుత్తును ట్రాన్సులైజర్ తో ట్రాన్సుసార్మర్ తో ఎక్కువ ఓల్టిడి తక్కువ ప్రవాహముగా మార్చుకోడానికి, ఇళ్లలోకి అయితే తక్కువ ఓల్టిడి ఎక్కువ ప్రవాహముగా మార్చుకోడానికి ఏ.సి. పిటికి తోడు ఎ. సి. కి ఉన్న గొప్ప సౌకర్యము, దూరాలకు పంపడంలో శక్తి వ్యయముకాదు. కనక పవర్ హామూను ఊరికి పడుము కట్టనక్కరలేదు. ఊరవరంకట్ట వచ్చును తీగలు కూడా, హెచ్చు ఓల్టిడి గల ఎ. సి. విద్యుత్తుకి నన్ననిది వాడ వచ్చును.

కనక వెస్టింగ్ హామూ హెచ్చు ఓల్టిడితో ఏ. సి. ఉత్పత్తి చేశాడు. తీగలు తెగి వస్తున్నా, ఎవడైనా వాటిని తగిలినప్పుడూ అపాయాలు జరిగితే మ్యాను సేవరులు మహా అడానిడి చేసేవి. ఎడిసన్ కూడా “సగరాలమీద అంత అపాయకారి తీగ లేమిటి?” అని రాశాడు. ఉపన్యాసాల ఇచ్చాడు. వెస్టింగ్ హామూ “తుపాకిమందూ, కత్తి అపాయాలు కావా, అలాగే విద్యుత్తునూ, బుద్ధిలేనివాడు జై నమోవి మింగితే ఎవరేమిచెయ్యగలరూ?” అంటూ రాశాడు. కాలక్రమాన్ని తీగలు భూమిలో వేయగల ఉపాయాలూ సాధనాలూ వృద్ధి చేశారూ, కొందరు భయపెట్టినట్టుగా అలా భూగర్భంలో వేసిన తీగలవల్ల అపాయమురాలేదు. ట్రాన్సుసార్మర్లు వాడి విద్యుత్తును చాలా మచ్చిక చేయవచ్చునూ. ఎలక్ట్రిక్ రేజర్లు, క్లీనర్లు వంటి వెన్నో వాడుకోవచ్చును. ఎడిసన్ చివరికి ఏ. సి. యే అనుకూలమైనదని ఒప్పు కున్నాడూ, 20వ శతాబ్ద ప్రారంభ కాలానికి ఈ వివాదము పూర్తిగా అంత రించిపోయింది.

ఆ హ్లా ద క ర మై న స్నా న ము న కు
బెంగాల్ తెమికల్స్ గోల్డన్
సాండ్స్ పుడ్ సోప్

శ్రీ గంధలయ్యుక్త మనోహరమైన
మగంధం, స్నానానంతరం
కూడా మిమ్ములను దినమంతా
ఉల్లాసంగా ఉంచును

బెంగాల్ తెమికల్స్
కలకత్తా * బాంబే
బాన్సురు * తిర్నీ

ఓం! తన! పత్!

సుఖ జీవిత సేవ
“నిర్దవై ద్యమహమ”
సిద్ధుల సాటిలేని కీర్తికి ఒక తార్కాణము
కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్య గారి
‘మేల్ మాయిల్ మందు’
(Regd)

దీర్ఘకాల వర్మరోగములకు చక్కని నివారణ

వల్లరంగు, ఎర్రరంగు పొడలు, దద్దులు, పొట్టు, గజ్జి (చర్మ సంబంధము) పొడలు గల చోల్లలో తిముర్లు, మూతితో పొడిచినప్పుడు నొప్పి లేకుండుట, నివ్వవడి బొప్పిలు గలిగిన తెరియకుండుట. దుర్బసిరు నరః అవయవములందు వ్యాసించి, రక్తముతో కలిసి మత్తు కలుగజేయుట, (చర్మ సంబంధము) చేతిచేళ్లు ముడుచుకొనుట, బొప్పిలు లేచుట, ముక్కు బంధములు, పొడమ నందు వల్లపు పుండ్లు ఏర్పడుట, కాలుచేతులు వ్రేళ్ళు తగ్గుట, ముక్కు పొట్టవేడుట. మామలుకు విసుగు పుట్టించు రణములు (అస్థి సంబంధము) ఏటికి చక్కని నివారణ

1 మందలం (40 రోజులు) నూనె, శేష్యాము రు. 8-50 తపాల బియ్య రు. 2/-
8 రోజులకు శ్రీ పరమాత్మ తైలం రు. 3-50 తపాల బియ్య రు. 1-50
సిద్ధ దాక్టర్

కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్య & సన్సు
5/22, మేల్ మాయిల్ P.O. (N.A Dt)

జ రి గి న క థ

జీవితమిది మరకతో ఆత్మహత్య చేసుకోబోతున్న రాధను, రక్షిస్తాడు ఆ ఊరి దాక్షరు వేణు. వేణుకు తన దయనీయ జీవితగాధనంతా వివరించు రాధ. సామాన్య గృహస్థు రామనాథం గారికి ముద్దుబిడ్డలు ప్రకాశరావు, రాధ. కాని చిన్న తనంలోనే తండ్రిని కోల్పోతారు. మూల పైనలు ప్యసయిన రాధను ఒక మ చి సంబంధమే అనుకుని, భాస్కరానికిచ్చి పెళ్లిచేస్తాడు ఆన్న ప్రకాశరావు కాని భాస్కరాన్ని గురించి వారూహించినదంతా పాఠపాటని తెలుస్తుంది. పైగా డబ్బు కోసం రాధ పుట్టింటవారిని తరచూ వీడిస్తుంటాడు భాస్కరం.

జరిగిన కథ

4

గోతరు గడిచిపోతున్నాయి. మళ్ళీ శంక్రాంతి వండుగ కూడ వచ్చింది. రాధని గురించిన దిగులుతోనే శాంతమ్మగారు కృంగి పోతున్నారు.

వోరోజున ప్రకాశమే అన్నాడు. "అమ్మా మువ్వేమి అనుకోవంటే వోమాట చెప్తాను. రెండేకరాలు బేరం పెడదాం. ఇప్పటికే దానిమీద వెయ్యి రూపాయలు పైగా అప్పు ఉందిగా. అది తీర్చి ఈ మోటారు పెక్కిలేదో కొనిచ్చి, ఇంకా ఏమైనా మిగిలితే ఏపేజ బ్యాంకులో వేద్దాం. పాలం మీద అప్పు తెస్తే మాత్రం పడ్డి పెరగడమే కాని, తీర్చే మార్గం ఏముంది ? అందుకే ఏకంగా ఆమ్మేస్తే బాగుంటుందని ఉంది.

అసలు ఆ రెండేకరాలు కాజేయ్యాంవి వాళ్లకి గుర్తుద్ది పుట్టింది. అందుకే ఈ హరద్యాక్త వదాలన్నీ. అది పూర్తిగా అమ్మివాళ్ల మొఖాన్న పడేసి, ఇంక మాదగ్గరేం లేదు బాబూ ఇంతటితోనైనా మమ్మల్ని కరుణించి పదిలిపెట్టండని

నమస్కారం చేద్దాం నా కింతకన్న మరో మార్గం కనిపించడంలేదు.

నీ పాలం అమ్మమంటున్నానని నీవు మరోలా అనుకోకు. అది నీ ఖర్చులకోసం అవసరాల కోసం నాన్నగారు వ్రాశారు. కాని పరిస్థితులలా వచ్చాయి. నీకు గుప్పెడు మెతుకులు పెట్టలేని అప్రయోజకుడిని కాను నేను. నిన్ను నెత్తిన పెట్టుకు పూజించలేకపోయినా, నీ కెలాంటి లోపం మూత్రం జరగనివ్వను. ఏదో విధంగా రాధ కావరం బాగుపడాలనే నా తపాతపా అమ్మా. ఏమంటావు రాధా! నువ్వు కూడ ఏదైనా ఆలోచన చెప్పు "

"ఒద్దన్న య్యా. అడిగినప్పుడల్లా ఇస్తున్నకొద్దీ మనం మరీ అలసయిపోతాం. అసలక్కడి మనుష్యు లెలాంటి వారో మీకు తెలియదు. ఇంక ఆ ఇంట్లో నేను ఉండలేను. నా కేదైనాఉద్యోగం చూసేపెట్టు. నేను నీకు భారంగా ఉండదలచుకోలేదు." అంది రాధ తలొంచుకుని.

"నువ్వు నాకు భారమని కాదు తల్లీ. ఇరవై ఏళ్లు కూడ లేవు నీకు. ముందు జీవితం అంతా ఒంటరిగానే గడుపుదా మనుకోడం అనివేకమమ్మా. చూద్దాం. వాళ్లకీ ఒక్క అవకాశం ఇద్దాం. దీనితో నైనా నువ్వు సుఖపడేరోజు లొస్తాయేమో.

అమ్మదగ్గరేదో ఉందని వాళ్లకి తెలుసు కదా. అందులో నాక్కూడా వాటా లేకుండా అంతా వాళ్లే కాజేయాలనే దురాశ పుట్టింది. అది ఇంకా ఎప్పటిదాకానో అగలేక ఇప్పుడే చేజిక్కించుకోవా

లని ఈ వ్రయత్నాలన్నీ. పాలం పూర్తిగా ఆమ్మేశామని తెలిస్తే ఇంకే మడుగు తారులే. ఏమంటావు చెప్పు." అంటూ చెల్లెల్లి సమాధానం కోసం ఎదురు చూశాడు. రాధ అంగీకరించనట్లు మౌనంగా తల వంచుకుంది.

"సరే. నీ యివ్వటం వచ్చినట్లే కానియ్య నాయనా. ఎవరికైనా అది సుఖపడడమే కదా కావాలి. నీకేమీ ఇవ్వలేకపోతున్నానే అనే బాధ మాత్రం నాకు మిగులుతుంది. పోనీ బంగారం అయినా కోడలి కిచ్చాను కాదు. అప్పుడు అది అమ్మి డబ్బు అల్లుడి కిచ్చేస్తే పాలంలో నగం వాటా నీకుంటుంది కదా అనుకున్నాను." అంది శాంతమ్మగారు బాధపడుతూ.

"నువ్వు ఇవ్వకపోవడం ఏమిటమ్మా! ఇప్పుడు నే నసుభవిస్తున్నదంతా నాన్నగా రిచ్చింది కాదా. నాన్నగా రొకటి మవ్వకట్టేనా! నువ్వదేం మనస్సులో పెట్టుకోకు."

ప్రకాశం ఆ మాటలంటూంటే కామాక్కి మూలి మూడు వంకర్లు తిప్పుకుంటూ వెళ్లిపోయింది. అసలు భాస్కరం దగ్గర నుండి ఉత్తరం వచ్చిన రోజు నుండి ఆమె అత్త ఆడబిడ్డలతో సరిగ్గా మాట్లాడడం లేదు. ఇంట్లో మనిషేకదా అని శాంతమ్మగారు అన్ని విషయాలు చెప్పబోతే కూడ "ఆ రహస్యాలన్నీ నా కెందుకు లెండి" అని విదిలించుకుని వెళ్లిపోయేది.

తరువాత పది రోజులకే పాలం అమ్మకం జరిగిపోయింది. పాత అప్పులు తీర్చి, వో అయిదు వందలు బ్యాంకిలో వేసి, బావగారు అడిగిన మూడువేల అయిదు వందలు తీసుకుని, చెల్లెల్ని వెంటబెట్టుకుని అగ్రహారం ప్రయాణం అయ్యాడు ప్రకాశం.

డబ్బు తీసుకుని, ఏమీ జరగనట్లే మామూలుగా అతన్ని మర్యాద చేసారు వాళ్లు. అతను వోరోజు ఉండి వచ్చేస్తూ, గదిలోకి వెళ్లి భాస్కరం రెండు చేతులూ పట్టుకుని, "బావా ! మా రాధని నీ చేతులలో పెట్టాం. దాని మంచి చెడ్డలను చూసుకునే భారం అంతా నీదే. అమ్మ కున్న పాలం కూడ ఆమ్మేసి డబ్బు తీసు

కొచ్చాను. ఇంక ఒక్క కానీ కూడ అవిడ దగ్గర లేదు. నువ్వు అప్పుగా అడిగినా కూడ, అది ఎటూ మీకు రావలసిన దబ్బేకదా అనే ఉద్దేశ్యంతో ఏకంగా పాలం అమ్మేశాను. అందులో నగం నా కివ్వాలని అమ్మ అనుకునేది. కానీ నాకు నాన్నగా రిచ్చిందే చాలునని అంతా రాధకే ఇచ్చేయ మన్నాను.

నాకూ సంసారం పెరుగుతోంది. బాధ్యతలు పైన బడుతున్నాయి. ఏ పండ గకో తీసుకెళ్లి పదిరోజులు నాదగ్గరుంచు కుని వసుపు కుంకం యిచ్చి పంపించ గలను కానీ, నా శక్తికి మించిన కోరికలు కోరితే తీర్చలేను. నా అశక్తతకి నన్ను మన్నించాలి." అంటూ చెమర్చిన కళ్ళను ఒత్తుకున్నాడు.

"నా కెందుకంటే మీ డబ్బు. మీరు పుచ్చుకోకపోతే రాధకే యిచ్చేస్తాను." అన్నాడు భాస్కరం చిరునవ్వు చిందులాడు తూండగా.

"వస్తా మరి బావా. వస్తానమ్మాయి వారానికో ఉత్తరం అయినా వ్రాస్తూండు ఏమిటో మరి అశ్రద్ధ చేస్తావు." అంటూ వెనుదిరగబోయాడు.

ఎంత ఆపుకున్నా ఆగని కన్నీళ్ళు చెంపలమీద జలజల రాలుతూండగా ఒక్క పరుగున వెళ్లి అన్నగారికి పాదాభి వందనం చేసింది. ప్రకాశం చెల్లెల్ని లేవ దీసి అక్కన జేర్చుకుని కన్నీళ్ళు ఒత్తాడు ఆ రెండు బాధాతప్త హృదయాలూ మూగగానే మాట్లాడుకున్నాయి. వర్షించ దానికి సిద్ధంగా ఉన్న కళ్ళతోనే వీడ్కోలు చెప్పి భారంగా అడుగులు వేసుకుంటూ వెళ్లిపోయాడు ప్రకాశం.

మర్నాడే మోటారు - సైకిలు వచ్చింది, అది కొనిపించి యిచ్చినందువల్ల భార్య మీద అభిమానం ఏమీ పెరగలేదు భాస్కరానికి. ఇక ఆ జీవితం అంతేనని నిరాశ చేసుకుని రోజులు భారంగా వెళ్ళ దీస్తోంది. రాధ. తను క్షేమంగా ఉన్నట్లు మ్రాతం తల్లి వాళ్ళకి ఏ పదిపాను రోజు లకో వో ఉత్తరం వ్రాస్తుండేది.

రెండు నెలలు గడిచాయి. హఠాత్తుగా

వో అర్ధరాత్రి వీడుగువంటి వార్త అందింది. రాత్రి తొమ్మిది గంటలదాకా భర్త యింటికి రాకపోయేసరికి, రోజుల తరబడి పట్టుంలో ఉండిపోవడం అతనికి మామూలే కనక, అలాగే ఉండిపోయా డనుకుంది రాధ కానీ పన్నెండు గంటల ప్రాంతాల్లో అతని స్నేహితులు ఇద్దరు సైకిళ్ళు వేసు కొని వచ్చి ఆ విషయవార్త చేరవేశారు.

వాళ్ళిద్దరూ సీసీమా నుండి తిరిగి మస్తున్నారట. ఒక దగ్గర వో పిప్పయి పోయిన మోటారు సైకిలు, దానికి కొంచెం దూరంలో ఒక మనిషి కనిపించారట.

కుతూహలం కొద్ది దగ్గరికి వెళ్లినరికి, ఆ మనిషిని తమ స్నేహితుడుగా గుర్తించి అతనిని ఆ అచేతనావస్థలోనే ఆస్పత్రిలో జేర్చించి ఆ ఖబరు చెప్పడానికి ఇక్కడికి వచ్చారుట.

ఇక ఆ మాటలు విన్న దుర్గాంబగారు గుండెలు బాదుకుంటూ ఏడవడం మొదలు పెట్టింది. కోడలిని చూసి జాలిపడడానికి బదులు ఆమెవల్లనే తన కొడుకుకి దుర్గతి కలిగిందని నిందించడం మొదలుపెట్టింది. అది వినలేక గదిలోకి పారిపోయి హృదయం

పగిలేలా రోధించింది రాధ. ఆమెను వోదార్చడాని కెవ్వరూ వెళ్ళలేదు. బయటనుండి అత్తగారి ఏడుపు, మధ్యలో వ్యాఖ్యానంలా అవిడంటున్న మాటలు వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి. "అ దిక్కుమాలిన మోటారు సైకిలమ్మా. ఎంత మనసుపడి అడిగాడో మా నాయన. అడ గ్గానే యిచ్చారా ? ఎంత గొడవ, ఎంత రొష్టు. వాళ్ళు ఏడుస్తూ యిచ్చినందుకు ఆ ఏడుపే కొట్టిందమ్మా.

దీనిదేం శనిశాతకమో. ఇది ఇంట్లో పాదం మోపిన దగ్గరనుండి మా కన్నీ

కషాల్లే ఇంక నా పిల్లవాడు మ్రాతం నాకు దక్కుతాడా." ఇలా రకరకాలుగా కోడల్ని సాధిస్తూ తెల్లవారగట్ల అయిదు గంటలదాకా అవిడ ఏడుస్తూనే ఉంది.

అప్పుడు మొదటి బస్సుకి అత్తగారు, వాళ్ళు బయలుదేరి వెళ్తుంటే తన నెవరూ పిలవకపోయినా, "నేనూ వస్తా" నని బయలుదేరింది రాధ.

"నువ్వెందుకు. ఈ దొర్లొగ్యాన్ని కూడ వెంటబెట్టుకుని వెళ్లనా ?" అని గర్జించింది అత్తగారు.

"హి. రాసి అమ్మా. తనకి మూతం బాధగా ఉండదూ." అన్నాడు పెద్ద కొడుకు.

అత్తగారు, మమగారు, బావగారు, రాధ బయలుదేరి వెళ్లారు. వాళ్లు వెళ్లేసరికి అంతా అయిపోయింది. వాళ్లు చేయ వలసినవన్నీ చేసి శవాన్ని అప్పగించేసరికి మధ్యాహ్నం అయింది. ఆ సాయంత్రం పరికే దహన సంస్కారాలు పూర్తిచేసు కుని ఇంటికి తిరిగి వచ్చారు.

మర్నాటికి శాంతమ్మగారు ప్రకాశం వచ్చారు. కూతుర్ని కౌగలించుకొని హృద యము పగిలేలా రోదించిందావిడ. ఎవరి సుఖం కోసం అయితే తన సర్వస్వం ధారపోయడానికి వెనుదీయలేదో, ఆ కూతు రుకి జీవితంలో ఇంక ఏ సుఖం లేకుండా పోయినందుకు ఆ మాత్రు హృదయం ఎంత రోదించిందో చెప్పడానికి మాటలు చాలవు. ప్రకాశం కూడ చెల్లెల్ని చుట్టేసి కుమిలి కుమిలి ఏడ్చాడు.

వాళ్లు వచ్చిన కొంచెం సేపటికే దుర్గాంబగారు మళ్ళీ తన పాత ధోరణిలో ఏడుపు మొదలుపెట్టింది. వాళ్లకి కష్టం అనిపించినా ఏమీ అనలేక వూరు కున్నారు.

కర్మకాండంతా ముగిసిన తరువాత శాశ్వతంగా ఆ యింటిని విడిచిపెట్టేసి తల్లి వాళ్లతో కలిసి పుట్టింటికి వచ్చే పింది రాధ.

వాళ్లు వచ్చేసరికి కామాక్షి లేదు. బాస్కరం పోయిన వార్త చేరే ముందే అవిడ పుట్టింటికి వెళ్లింది పురిటికి. ఇంటల్లో వనిపాటలన్నీ శాంతమ్మగారు ఒక్కతే చేసుకోవలసి వచ్చింది. వో పది పాను రోజులలోనే అవిడ- ఆరోగ్యం పూర్తిగా పాడయిపోయింది. అనలు అల్లడు పోయిన ఖబరు వింటూనే కొద్ది క్షణాలు స్పృహలేకుండా పడిపోయిందావిడ. అప్పటినుండి అంతంత మాత్రంగానే ఉంది అవిడ ఆరోగ్యం. అలాగే లేని శక్తి తెచ్చు కుని అన్ని వసులు సవరించుకుంటుం డేది. ఏదైనా పాదం చెయ్యడానికి రాధ వెళ్తే...

ని రీ డ్ ణ

"ఒద్దమ్మా, ఒద్దు" అని వారించేది. వాళ్లు వచ్చిన దగ్గర నుండి ఎవరో బంధువులు పరిచయస్థులు వచ్చి పరా మర్శిస్తుండేవారు. వాళ్లని చూడగానే శాంతమ్మగారు భోరున ఏడ్చేస్తుండేది. రాధ మాత్రం మృదువైనగా తల వంచు కుని కూర్చునేది.

"ఎందుకు ఏళ్లందరూ పనిగట్టుకుని వచ్చి నా గత స్మృతులను రేపటానికి ప్రయ త్నిస్తారు? నా ఏకాంతాన్ని భంగం చెయ్య డానికి ఏళ్లకేం హక్కుంది." అని తనలో తనే చికాకు పడుతూండేది.

వాళ్లు వచ్చిన నెల్లాళ్లకి పార్వతి వచ్చింది. బండి దిగగానే రాధ సంగతి చెప్పింది వాళ్లమ్మ. వెంటనే స్నేహితురాల్ని చూడ్డా నికి పరుగెట్టుకుంటూ వచ్చింది. రాధని కౌగలించుకుని కుమిలి కుమిలి ఏడ్చింది. రాధ ఇన్నాళ్లనుండి నిగ్రహించుకుంటూ వచ్చిన దుఃఖం ఒక్కసారి పొంగి పొర్లిన ట్లయింది. తనివిడిరా ఏడ్చి హృదయంలో ఇన్నాళ్లు పేరుకున్న దుఃఖభారాన్ని కొంత వరకు తీర్చుకుంది. రాధ దాంపత్య జీవితం లోని కష్టసుఖాలు కొంతవరకు పార్వ తికి తెలుసు. అక్కడ తను పడుతున్న బాధలన్నీ తల్లికి వాళ్లకి కూడ చెప్పేది కాదు కాని, వోసారి సంకాంతి వండు గకు వచ్చినప్పుడు పార్వతి కలిస్తే అన్ని విషయాలూ తనకి చెప్పుకుంది రాధ.

"పద్దెనిమి దేళ్లకే జీవితంలో అన్నీ అయిపోయాయా రాధా. ఇంకా నీ వయసు వాళ్లకి చాలమందికి పెళ్లిళ్లు కూడా కావడంలేదు. మన కుటుంబాలు ఇంకా పూర్వ సాంప్రదాయాలు పట్టుకుని పాకు లాడే వాళ్లు కనుక మనకి పదిహేనేళ్లు వచ్చేసరికే పెళ్లి పెళ్లంటూ తొందర పడ్డారు. ఎంత తొందరపడినా, మనం సుఖవదాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే చేస్తారుకదా. నీ విషయంలో ఆ దైవమే అన్యాయం చేశాడని చెప్పాలి. అందుకే అతనున్న రోజులలో నయినా సుఖపడే గీత లేక పోయింది."

"కొన్నాళ్లు పోయాక పైకి చదవడాన్ని ప్రయత్నించు రాధా. ఈ దుఃఖాని మరిచిపోడానికి, కాలక్షేపానికి కూడ వీలుంటుంది. ఏదైనా ఉద్యోగం దొరకడానికి అవకాశం ఉంటుంది." అంటూ రాధని అనేక విధాల వోదారున్నా వో గంటపేపు కూర్చుంది.

"కానీ నువ్వు ఉన్నన్నాళ్లు వస్తూం డమ్మా పార్వతి. చిన్ననాటి స్నేహితులు. దగ్గరైనా అది హృదయభారం తీర్చు కుంది కాని, ఇన్నాళ్లు ఒక్కరోజు కూడ ఏడవలేదు. ఎప్పుడూ కళ్లు మూసు కుని, తలుపులన్నీ వేసుకుని ఆ చీకటి గదిలో కూర్చునేది. దీనికి మతి కూడ చలిస్తుందా ఏమిటి భగవంతుడా అని వేసు బెంగపెట్టుకుని చనుస్తూ ననుకో. ఇంతకీ నేను దురదృష్టవంతురాల్ని. ఇవన్నీ చూడ్డా నికే ఇంకా బ్రతికి ఉన్నాను. దీని జీవితం ఎలా వెళ్తుందో ఏమిటో నా కంత అగమ్య గోచరంగా ఉంది. పార్వతమ్మ తల్లి." అంటూ ఆమెని పట్టుకుని బాపురుమంది శాంతమ్మగారు. అవిడ క్షూడా నాలుగు ఉపశమన వాక్యాలు చెప్పి వెళ్లిపోయింది పార్వతి.

శాంతమ్మగారి ఆరోగ్యం రోజురోజుకీ దిగ జారిపోవడం మొదలుపెట్టింది. డాక్టరుకి చూపిస్తే పై బ్లడ్ ప్రెషర్ అనీ, పూర్తి విశ్రాంతి అవసరం అనీ చెప్పాడు.

అప్పటికి కామాక్షికి పురుడొచ్చి ఇరవై రోజు అయింది. "నెలలోపునే వంపించమని ప్రాసేస్తాను" అన్నాడు ప్రకాశం.

"అంత తొందరపడి వచ్చి అవిడ మాత్రం ఏం వసులు చేయగలదు? మూడో నెలలో రావచ్చులే. ఎలాగో నేనే తంటాలు పడతాను" అని వారించిందావిడ.

మరో పది రోజులు గడిచాయి. ఉన్న ట్లుండి కళ్లు తిరిగి పడిపోయిందావిడ. ప్రకాశం, రాధ కలిసి ఎలాగో మంచం మీద పడుకోబెట్టారు. డాక్టరు వచ్చి ఇంజక్షన్లుచ్చాడు. ఏవో మందులు కూడ ప్రాసించాడు. రక్తపుపోటు ఎక్కువగా ఉందనీ, విశ్రాంతి అవసరం అనీ అది వరకు చెప్పిందే మళ్ళీ చెప్పాడు.

ఇంక నువ్వు మొండితనం చేసి తీరి గితే నే మారుకోనమ్మా. వదినొచ్చిందాకా ఇంటపన్న నేను చేస్తాన్నే." అంది రాధ.

"అయ్యో, నువ్వు తల్లి?" వో రాగం పెట్టింది దానిద.

"మరేం ఫరవాలేదులే నేను ఆరోగ్యం గానే ఉన్నానుగా. నువ్విలా మంచంమీద నైనా కొన్నాళ్ళపాటు ఉండకపోతే నే నేమై పోతానమ్మా. నా కోసం అయినా నువ్వు దాక్టరు చెప్పినట్లు మందులు విశ్రాంతి తీసుకోవాలి." అంటూ బ్రతిమాలుకుంది అవిడ ప్రక్కలో కూర్చుని.

తరువాత వో పదిరోజులకి కామాక్షి వచ్చింది. అవిడ వచ్చాక కూడ ఇద్దరి పిల్లలతో అవిడకి తీరదని నగం పని రాధే చేస్తాండేది. తల్లి సంతక్షణ భారం కూడ తనమీదే ఉండేది.

అనాడు నేసిన పడక, అవిడ మళ్ళి మామూలుగా లేచి తిరగలేదు కాం కృత్యాలు తీర్చుకోడానికి, బలవంతంమీద రెండు మెతుకులు తినడానికి తప్ప అసలు అవిడ లేచేదే కాదు అలా మంచంమీద పడుకొని గంటల తరబడి శూన్యంలోకి చూస్తూ, తీరని మనోవ్యాధితో రోజు రోజుకీ కృశించిపోసింది

మధ్య మధ్య కొడుకుని పిలిచి, "రాధనేం చేస్తావురా. దాని భారం నీదే" అంటూ అతని చెయ్యి పట్టుకుని కళ్ళనీళ్లు పెట్టుకునేది.

"రాధని నా కడుపులో పెట్టుకుని కాపాడతానమ్మా. తను నా బిడ్డే అనుకుంటాను. నువ్వు తనకోసం ఏమీ బెంగ పెట్టుకోకు. అయినా నువ్వు ధైర్యం తెచ్చుకుని లేచి తిరిగి తనకి ధైర్యం చెప్పాలి కాని, నువ్వే ఇలా దిగులు పడిపోతూంటే చిన్నపిల్ల తనేమయిపోతుందో ఆలోచించావా?" అనేవాడు ప్రకాశం.

"అయిపోయింది నాయనా నా జీవితం దాన్ని గురించిన చింతతోటే ఇంకా పోకుండా ఉంది. నా ప్రాణం నువ్వు దాని విషయంలో మాట యిచ్చావంటే నిశ్చితంగా చచ్చిపోతా."

"పోసి అది యిష్టపడితే చదువుకో

దాని కొమ్మ నా చీరలమీదదేమో కనక్కో రాదూ" అంది అవిడ వోరోజా.

"అలాగేనమ్మా. ప్రైవేటుగా చదవడానికి అవకాశాలున్నాయేమో చూస్తాను. ఈ పూల్లో కాలేదీ లేదుకదా. ఇంకో చోటికి పంపించి చదువు చెప్పించాలంటే బోలెడు డబ్బు కావాలి. నీకు తెలియం దేముంది ? అయినా ఇప్పుడే తనకి చదువుకి, ఉద్యోగానికి చొందరేమిటమ్మా, కొద్ది రోజులు పోసి, అన్నీ ఆలోచిద్దాం ఈ లోగా కాలక్షేపానికి కావలిస్తే నేను రోజూ స్కూలు లైబ్రరీ నుండి పుస్తకాలు తెచ్చిస్తాను. చదువుకోవమ్మ.

నువ్వు రాధకోసమైనా లేచి తిరగడానికి ప్రయత్నించాలి ఇలా మనోవ్యాధితో కృశించిపోతుంటే మందులేమీ పని చేయడంలేదు. జరిగినదానికి మనం ఎంత బాధపడినా, పోయిన మనిషి రాదుకదా. మన శక్తివంచన లేకుండా, రాధ నుఖ పడాలనే అతను కోరిన కోర్కెలన్నీ తీర్చాం ధైర్యనిర్ణయం యిలా ఉంది. ఎవరం ఏం చేయగలం" అన్నాడు ప్రకాశం.

"నా కోసం బెంగపెట్టుకుని నువ్వు నాకు దూరం అయిపోతావా ? నాకే బాధా లేదు.

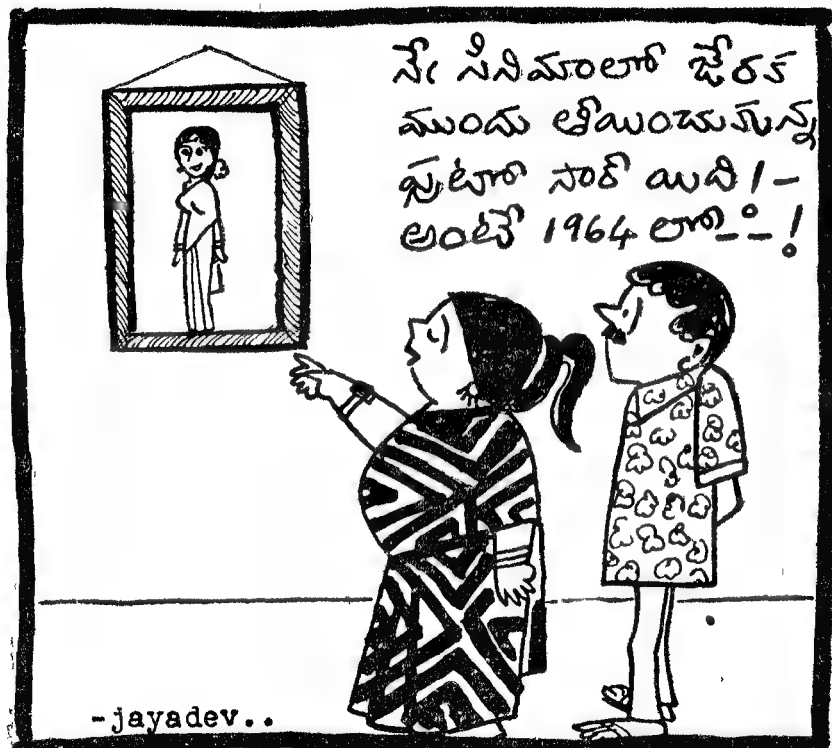
పోయిగానే ఉన్నాను. నువ్వుకూడా ఆన్లు మరిచిపోయి మూమూలు మనిషిని కావాలి" అంటూ తల్లి ప్రక్కలో పడుకుని అవిడితో ధైర్యం చెప్పింది రాధ.

మితమంది అవిడ కాబాలని ప్రాకు లాడితే నేం, ఎన్ని మందులు వాడితేనెం. అవిడ కూతురు బెంగతోనే ఈ రోకం విడిచి వెళ్లిపోయింది.

అసలు శాంతమ్మగారి పాట 'అమ్మే నీవ దగ్గరనుండి కామాక్షికి పిల్లమీద కోపం మరి ఎక్కువయింది. ఉన్నదంతా ఆడబిడ్డకి పెట్టేస్తాంద నాకటి, అత్త గారు ఉన్ననాళ్లు అవిడ ఖర్చులున్నీ తమ మెడకే చుట్టుకుంటాయనొకటిమ.

అవిడ మంచం ఎక్కిన తరువాత మందు ఖర్చులు కూడ వచ్చినట్టాయు. దిక్కులేని ఆడబిడ్డ ఒకత్తై నెత్తినెక్కి కూర్చుంది అందుకే అయినప్పుడూ కానప్పుడూ నోరు చేసుకుంటూ మాటిపోటీ మాటలంటుండేది. అనలు ఆ కూలాలాంటి మాటలకే శాంతమ్మగారి హృదయం తూట్టుపడిపోయి ఉంటుంది

చాటుగా ప్రకాశం భార్యని ఒక్కోసారి మందలించేవాడు దానితో అవిడ మరి

Sex Specialists (Estd 1904)
 ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని మహిళా విద్యార్థి
 పాఠశాల-36 (అంబేద్కర్)

మద్రాసు స్టేట్స్ కు దీప్తి బ్యూరు
మొలకొడి కంటే, 214, గోవిందాచార్య
పేరి, పి. వి. నెం. 1902, మద్రాస్-1.

2085

రెచ్చిపోయేది. ఇంక చేసేది లేక అతను తల్లికి చెల్లెలికి వచ్చుచున్నానికి ప్రయాణించేవాడు. తల్లి మంచంమీద కూర్చుని “కాన్నాక్కి మాటలు నువ్వేం మనస్సుతో పెట్టుకోకమ్మా. తన సంగతి నీకు తెలిసిందే కదా. ఏమైనా అంటే మరి నోరు పారేసుకుంటుంది. కాని తన మాటలవల్ల నేను నీకు, రాధకి రోషం చేస్తానని ఎప్పుడూ అనుకోవద్దు. నేను నా కర్తవ్యాన్ని ఎప్పుడూ నిర్వహించను” అనేవాడు.

“వదివన్న దాంట్లో మూతం తప్పే
ముందన్నయ్యా. నీకు రావలసింది కూడా
దక్కకుండా చేశాను. పానీ అంటే నేను
సుఖపడింది ఏమీలేదు. చివరికి నేను
కూడ నీ మెడకే మట్టుకున్నాను” అంది
రాధ వోసారి.

“అమాటే అనివద్దంటున్నాను. అమ్మకి వేరే అన్తంటూ ఇచ్చారు కనక అనుకుంటున్నాం. లేకపోతే అవిడకే తిండి బట్ట పెట్టాల్సిన దాద్యత వాది కాదా. నువ్వు యివా వాతేం భారంకాదు. నాలోహిటే కతో గంజో లాగి ఉండువుగాని. మీ అత్త నాకు ఏమైనా ఇస్తారేమో నెమ్మదిగా మధ్యవర్తుల ద్వారా వ్రయత్నిద్దాం. అసలు అవన్నీ మీరేమీ అలోచించవద్దు. మీ వదిల మాటల్ని తెల్లచేసుకోవద్దు అంతే. ఈ ఇల్లు వాళ్ళగారు కట్టించినది, మనం తింటున్నదంతా వాళ్ళగారిచ్చినది. అదో కృపే మీకు మనస్సులో పెట్టుకోండి.” అన్నాడు ప్రకాశం.

కాంచమ్మగారు పోయిన తరువాత రాధ
మరి లోకున్న పోయింది వదినగారికి. ఎవరి
అమ్మ రేకపోవడంతో భర్త మాటలు
అసలే లక్ష్యపెట్టడం మానేసింది. రాధకి
భరించలేని దుఃఖం వచ్చేసింది. చాటుగా
ఏంకో ఏడ్చేది. అన్నగారికి ఏమని చెప్తుంది.
ఏ వది రోజులకో పాఠశ్రీ దగ్గర నుండి
వచ్చే ఉత్తరాలే, కానీ వోదార్పు కలిగిం
చేసి.

దివరికి పోరాట అన్నగారిలో తన
మనస్సులో ఉన్నమాట చెప్పేసింది.
“ఈ రోజులలో ఎవరి సరిసరి వాళ్ళకే
గౌరవం ఇస్తుంటున్నా. అమ్మంటే

గిన్నా కన్నతల్లికి అవినీతి కూడాల్సివ
బాధ్యత నీది. కొడుకుగా నీ కర్తవ్యం నువ్వు
సెరవేర్చుకున్నావనే నేనంటాను. మా ఉనికి
వల్ల ఇంట్లో సేకత అశాంతి కలుగు
తున్నా, ఒక్కనాడైనా నుమ్మల్ని ఒక్క
మాటైనా అనకుండా ఆదరించావు. అమ్మ
వెళ్లిపోయింది. ఇంక నిజం ఆలోచిస్తే
నా బాధ్యత నీకేముందన్నయ్యా. అందరిలాగే
నన్నూ ఒక అయ్య చేతిలో పెట్టావు.
నా దురదృష్టం కోడ్లీ యిలా జరి
గింది. వాళ్ళూ ఏదో అందరిలాంటి
వాళ్ళయితే నే నక్కడికే వెళ్లిపోదును. కానీ
వాళ్ళ సంగతి తెలుసుగా. నేనా సరకల
లోకి చెళ్ళదంతుకోలేదు ఇక్కడే నీకు
భారం కాకుండా, నా సంపాదననిమిదే
బ్రతుకుదా మనుకుంటున్నాను. నున్నేమీ
అనుకోకపోతే వంట కూడా వేరే నే వండు
కుంటా. నా కేదైనా ఉద్యోగం మూతం
చూపించు. ఈ పూళ్ళనే అయితే నువ్వు
కూడ కొంచెం సాయంగా ఉంటావు.
ప్రయత్నం మూతం చేసిపెట్టు.”

ఇంక నిగ్రహించుకోలేక, “రాధా” అంటూ చెల్లెల్ని హృదయానికి హత్తుకుని ఆమె తల తన ఆ శువులతో తడిస్తే కాదు ప్రకాశం. కొంతసేపటికి తెప్పరిల్లి. “అలాగే ప్రయత్నిస్తానమ్మా. నీ సంపాదన విధిగా దాచుకుందువుగాని. గుప్పెడు మెతుకులు మాత్రం నా ఇంట్లోనే తినిపాలి తల్లీ.”

“అనలు ఇప్పుట్లో వదినకి సహాయం
ఎంతో అవసరం. అయినా ఇంత నిర్మోహ
మాటంగా నిలా ఉండగలుగుతుందో
నా కాశ్యరం వేస్తోంది.” అన్నాడు.

“అయితే వదిల పురిటికి వెళ్ళదా
అన్నయ్యా.”

“నెల్లినా నుఖపడిపోదుము వో రెండు
మూడు నెలలు ఏ ఉద్దేశ్యం ఉందో నెళ్ళ
నంది పోనీ వాళ్ళవ్యూహరైనా వస్తారంటే
ఆవిడికి వంట్ల బాగుండలేదుట. ఆ చాకిరీ
నీకు తప్పదమ్మా” అన్నాడు లేచి నవ్వు
తెచ్చుకుంటూ.

“ఛ. చాకిరీ ఏమిటన్నయ్యా ఆనాటం చెయ్యలేనా ఏమిటి ? వదిన అందని నేనేం బాధపడడంలేదు. పూరికేనే కూర్చుంటే ఏంజోస్తుంది. ఎన్నాళ్ళని కూర్చోగల

అందుకని వీదో కాంత్యవంగా ఉంటుంది. ఉదాహరణకు సంగతి ఎలాను. నువ్వు మరేం అనుకోకు. ఆవ్రయత్నం మాత్రం చేపట్టు." అని గదిలో నుండి వచ్చే ముందు,

"ఇదుగో రాధా, ఈ సూరు రూపాయలు వీడగ్గ రుంచుకో. ఏదైనా ఖర్చుకుంటాయి. అమ్మ పొలం అమ్మిన బావతుది. మిగతా అంతా ఖర్చయిపోయింది." అన్నాడు ద్రాయరులొంచి డబ్బు తీస్తూ.

"నా కెందు కన్నయ్యా. భలేవాడివే. నా కనలు ఖర్చేముంటుంది?" అంది రాధ వచ్చేస్తూ.

"ఐర్దు లేకపోతే దాచుకో." అంటూ ఖలవంతంగా చెల్లలి చేతిలో పెట్టాడు రూపాయి వోట్ల కట్ట ఒకటి.

తరువాత నెల్లాళ్లకే కామాక్షికి కూతురు పుట్టింది. కామాక్షి పురిటిలో ఉండగా వోరోజు ప్రకాశం స్కూలునుండి వస్తూవే...

"రాధా, మనింట్లో ఆ రెండు గదులు వివరికైనా అద్దెకిస్తే ఎలా ఉంటుందటావు." అన్నాడు.

"అమ్మ వదుకుంటూండే గది, ప్రక్క దినా? ఇవ్వచ్చు. వాటిల్లో సామాను కూడా ఎక్కువేం లేదు."

"అంటే నీకు కొంచెం ఇబ్బంది అవుతుందేమో. ముప్పి హాలు వాడుకోవచ్చు ననుకో. అందుకే నిన్నుడిగి మాటివ్వవచ్చు నని పూరుకున్నాను" అంటూ ఎసిగాడు.

"నన్నుడిగే దేమిటన్నయ్యా. నీకూ, వది వకూ ఇష్టమైతే వెంటనే మాటిచ్చే పేయి. ఇంతకీ ఎవరు కావాలంటున్నారు?"

"మా స్కూల్లోకి క్రొత్తగా వచ్చారులే ఒక మేష్టరు. సూర్యారావుగారని. అతనిని తల్లి ఇద్దరే ఉంటారు. అతని కింకా పెళ్లి కాలేదు. అప్పుడు కావలిస్తే ఇంకో పెద్ద యిల్లు తీసుకుంటాడేమో. ప్రస్తుతం వో గది వంటిల్లయినా సరే ఎక్కడైనా వో ఇరవై రూపాయలకిస్తే మనకీ కా డబ్బు యిబ్బంది తగ్గుతుంది. అతనికి పెద్ద కష్టం ఉండదు. అయినా మీ అందరి ఉద్దేశ్యం కనుక్కుని చెప్పిచ్చులే అని పూరుకున్నాను."

"వదినిక్కడా చెప్పన్నయ్యా. ఇస్తే బాగానే ఉంటుంది. ఇబ్బందేమిటి? ఎంత ఇల్లున్నా వాడుకుంటూనే ఉంటాం."

కామాక్షి కూడా అంగీకరించడంతో తల్లి కొడుకులు ఆ సాయంత్రమే వచ్చి ఇల్లు చూసుకుని మర్నాడే అందులో ప్రవేశించారు.

ఆవిడిని చూస్తుంటే రాధకి తల్లి జ్ఞాపకం రాసాగింది. అందుకే ఆవిడిని పిన్నిగారు పిన్నిగారు అని పిలుస్తూ చదువుగా ఉంటుంది.

వాళ్లు వచ్చిన వో వదిహేను రోజులకే కామాక్షి తల్లికి సీరియస్ గా ఉందని తెలిగం వచ్చింది. అది చూస్తూనే ఆవిడ, పిల్లలు ప్రకాశం ప్రయాణం అయారు.

"నేను త్వరగానే వచ్చేస్తానమ్మా. మువ్వం భయపడకు. ప్రక్కవాళ్లు కాస్త సాయముగా ఉన్నారటా." అంటూ రాధకి రైర్యంచెప్పి.

"పిన్నిగారు మా రాధని మీరు కాస్త చూస్తుండాలి. ఒక్కటే ఎప్పుడూ ఉండలేదు. ప్రక్కని మీరున్నారనే రైర్యం తోటే నేని ప్రయాణం పెట్టుకున్నాను. నే నెంత రెండు రోజులలో వచ్చేస్తారెండి." అంటూ పిన్నిగారికి చెల్లలి బాధ్యతలా అప్పగిస్తూంటే, కామాక్షి రుసరుస లాడుతూ,

"ఊ మరీ చోద్యం. చంటిపిల్లా ఏమిటి? దడుసుకోడానికి, బెంగపెట్టుకోడానికిను. మీరు త్వరగా తెనులండి. మళ్లి రైలు అందదు." అంటూ వో కేక వేసింది.

పిళ్లు వెళ్లిన మర్నాడే ఆవిడ పోయింది. ఆ వది రోజులు తనక్కడ ఉండక తప్పదని ఉత్తరం వ్రాశాడు ప్రకాశం.

ప్రకాశం వచ్చేదాకా సూర్యం మేష్టరి తల్లి రాధని ఎన్నేవిధాల కనిపెట్టిఉండి తన కన్న బిడ్డలాగే ఆదరించింది. మేష్టరితో రాధకి వరివయం ఎక్కువలేదు కాని, ఒకే యింట్లో ఉండడంచేత మధ్య మధ్య ఒకరినొకరు చూసుకోవడం తటస్థమైపోయింది. అతను కూడా చాలా మంచివాడు. (పతనం)

నిర్మల
అయిర్వేడిక్
బాయిరెట్ న బ్లస్

అన్ని చర్మ వ్యాధులను వాగొట్టి
చర్మమును ఆరోగ్యము గాను,
పరిశుభ్రముగాను వుంచును
పెండ్ల వేయవారు
నిర్మల కెమికల్స్. కొచ్చిన్ 2.

విజయవాడ : ప్రగతి విజిల్, విజయవాడ-1.

heralds kf 19

the Silent Witness to
Your Family Comforts

Khosla Fans
INDIA PRIVATE LIMITED

రిజిస్టర్ ఆఫీస్ :
కోస్తా ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ,
2-బి, వాల్తు క్రికెట్ రోడ్,
టి. నగర్, మద్రాసు-17.
ఫోన్ నెం: 84140.

మేషం : 5 వ్యవహారాల్లోనూ విశేషమైన అను

కూలతను అశించడానికి అవకాశంలేదు. కొన్ని వ్యవహారాలు సులువుగా వెరవేరివా, మరికొన్నింటితో బాటా శ్రమపడవలసి వస్తుంది. వారం ప్రారంభంలో పాపానముతో కూడిన వ్యవహారాలు ప్రత్యాపకరంగా ఉంటాయి. మీరు స్వంతంగా చేసే వ్యాపారాల కంటే, భాగస్వాములతో కలసి చేసే వ్యాపారాలు లాభదాయకంగా ఉంటాయి. రావలసిన డబ్బు మీద ఆధారపడి యిరువదిలకు వాగ్దానాలు చేయడం తగదు. సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో ప్రయత్నం పాత్రను నిర్వహించగలరు. ఉష్ణ సంబంధమైన అవరోగ్యం చేయగల సూచనలు ఉన్నాయి.

స్త్రీలకు—కుటుంబ కార్యక్రమాలు కొంచెం శ్రమ మీద నెరవేరతాయి. ఉద్యోగురండ్రకు యోగవంతమైన నమయం.

వృషభం : వృత్తి వ్యాపారాల్లో ఆదాయం పెరిగిపోదని నిమిత్తం మీరు పొందిన శ్రమతో పోల్చినప్పుడు మీ వారం సంతుష్టికరంగా ఉండదు. వ్యాపారంలో మీకు ముమ్మందు లాభించగల వ్యవహారాల్లో ప్రయోజనకరమైన సంభాషణలను జరపగలరు. వృత్తి రీత్యా చేసే ప్రయోజనాలను ప్రత్యాపకరంగా ఉంటాయి. ఉద్యోగంలో అధికారుల ఆదరాభిమానాలను పొందగలరు. ఆర్థిక వ్యవహారాలు బాగానే ఉంటాయి. స్థిరస్థి వ్యవహారాల్లో యిదివరకు యేర్పడిన వికాసులు వాదనలకు తోలిపోతాయి. కుటుంబ వ్యవహారాలు సంతుష్టికరంగా ఉంటాయి.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం యిదివరకటి కంటే బాగా ఉంటుంది. ప్రయోజనాలతో చనలు చేస్తారు. దైవ కావ్యాలు నెరవేరతాయి.

మిథునం : వృత్తి వ్యాపారాల్లో మీకార్యక్రమాలు మరుకుగా సాగడం వలన ఆదాయం బాగా ఉంటుంది. పాపానముతో కూడిన వ్యవహారాలు కూడా కొంత వరకు లాభిస్తాయి. వ్యాపారంలో మీ యెదుట పొగడుతూ, చాటున దూషించే వ్యక్తులతో వ్యవహరించవలసి వస్తుంది. వృత్తిలో కొంతమంది మిత్రుల వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసికోవలసిన అవసరం యేర్పడుతుంది. ఆర్థిక వ్యవహారాల్లో అనుకూలమైన మార్పులు రాగల సూచనలు ఉన్నాయి. ఉద్యోగంలో కార్యధారం పెరిగిపో, మీ కృషిని అధికారులు గుర్తించగలరు. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది.

స్త్రీలకు—కుటుంబ వ్యవహారాలు సామాన్యంగా ఉంటాయి. బంధుమిత్రులను కలుసుకొంటారు. వివాహ సమన్వయం కొంటారు.

కర్కాటకం : వారం ప్రారంభంలోనే వృత్తి వ్యాపారాల్లో అందోళన కలిగించే పరిస్థితులు యేర్పడతాయి. యితరులతో కలసి చేసే వ్యవహారాల్లో, ఆ యితరులు మధ్యలో తప్పుకోవడం వలన మీరు యిబ్బందికి గురి కావలసి వస్తుంది. అధికారుల వలన జరగవలసిన వ్యవహారాలు సులువుగా నెరవేరతాయి. ఉద్యోగంలో మీ ఆలోచనలకు తగిన అవకాశాలు లభించడం వలన మీ శక్తి సామర్థ్యాన్ని ముఖ్యంగా చేసికోవగలరు. రాజకీయ వ్యవహారాల్లో మోతాదు మూల ప్రత్యాపకరంగా ఉంటాయి. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో అధికవ్యయం జరుగుతుంది.

వారఫలం

15-4-1966 శుక్రవారం మొదలు
21-4-1966 గురువారం వరకు.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. భుజ కార్యం విషయంలో అనుకూలమైన వార్తలను వింటారు.

సింహం : వ్యాపారంలో యిదివరకు యేవో కారణాల వలన ఆ పోయిన వ్యవహారాలను వారం ప్రారంభంలో పూర్తి చేయగలరు. వృత్తిలో మీరు యిదివరకు కొన్ని వ్యవహారాలను నిర్లక్ష్యం చేయడం వలన ఇప్పుడు పొందవలసిన ప్రయోజనాన్ని పొందలేకపోవచ్చును. వ్యాపారం భారీ యెత్తున చేయడం వలన ఆర్థికంగా ఒత్తిడి వచ్చిన యేదో ఒకవిధంగా అన్ని వ్యవహారాలను సరిపుచ్చుకోవగలరు. వారం మధ్యలో సాపానముతో కూడిన వ్యవహారాల్లో యితరుల జోక్యం వలన నష్టం వస్తుంది. సాంఘిక కార్యక్రమాలు అనుకొని మార్పులు వస్తాయి. ఆరోగ్యం బాగా ఉండదు.

స్త్రీలకు—కుటుంబ కార్యక్రమాలు సంతుష్టికరంగా ఉంటాయి. వినోద కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు.

తన్వ : వృత్తి వ్యాపారాల్లో మీరు అనుకొనేది ఒకటి జరిగేది మరొకటి కావచ్చును. భాగస్వాములతో కలసి చేసే వ్యాపారాల్లో నష్టం రాగల సూచనలు ఉన్నాయి. వృత్తిలో కొంతమంది వ్యక్తులు మిమ్మల్ని మోసం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారు. వృత్తిలో యితరుల కోసం చేసే ప్రయత్నాలు సులువుగా నెరవేరతాయి గాని, మీ స్వంత పనులలో బాటా ప్రతిఫలనం యెదుర్కోవలసి వస్తుంది. వ్యాపార విస్తరణ ప్రయత్నాలు వాయిదా వేయడం వుంది. ఉద్యోగంలో గౌరవం మాత్రం బాగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో వ్యర్థభేదాభిప్రాయాలు వచ్చి సర్దుకొంటాయి.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం సంతుష్టికరంగా ఉంటుంది. నూతన విషయాలను తెలుసుకొంటారు పుణ్యకార్యాలు చేస్తారు.

తుల : వృత్తి వ్యాపారాల్లో సాటివారితో పోటీ పెరగడం వలన తరచుగా మీ కార్యక్రమాలను మార్చుకోవలసి వస్తుంది. వృత్తిలో కొన్ని అవకాశాలు అక్కరలేయగా కనిపిస్తాయని, వాటి వలన ప్రయోజనం కంటే ప్రయోజనం అధికంగా ఉంటుంది. వ్యాపారంలో ప్రయోజనకరమైన సంభాషణలను జరపగలరు. రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందకపోవడం వలన యిబ్బందికి గురి కావలసి వస్తుంది. ఉద్యోగంలో యితరులు చేసిన పొరబాట్లకు కూడా మీరే బాధ్యత వహించవలసిన పరిస్థితి యేర్పడుతుంది. సాహిత్య కలారంగాల్లో మీ కృషి రాజించగల సూచనలు ఉన్నాయి.

స్త్రీలకు—కుటుంబ వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి. కుటుంబానికి విశ్రాంతి ఉంటుంది.

వృశ్చికం : వృత్తి వ్యాపారాల్లో కొంచెం శ్రమ

కలిగివా తగిన ప్రతిఫలం లభించగలదు. కొన్ని వ్యవహారాల్లో మీరు యేమి చేసినా అప్పు వట్టే ఉద్దేశంతో కొంతమంది వ్యక్తులు వ్యవహరించడం వలన మీ మంచిలనే మేమీ రాజించకపోవచ్చును. మీరు స్వంతంగా చేసే వ్యాపారాల కంటే, భాగస్వాములతో కలసి చేసే వ్యాపారాలు ప్రత్యాపకరంగా ఉంటాయి. ఉద్యోగంలో సామాన్యమైన వ్యవహారాలకు కూడా విశేషమైన ప్రయత్నం చేయవలసి వస్తుంది. స్థిరస్థి వ్యవహారాలు ప్రత్యాపకరంగా ఉంటాయి. కుటుంబ కార్యక్రమాలు శ్రమ మీద నెరవేరతాయి.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది. వినోద కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు. అధికవ్యయం జరుగుతుంది.

ధనుస్సు : మీ స్వంత వ్యవహారాలు బాగానే ఉంటాయి కాని కొంతమంది మిత్రులకు వికాసులు కలగడం వలన మీరు కూడా యిబ్బందికి గురి కావలసి వస్తుంది. అధికారుల వలన జరగవలసిన వ్యవహారాల్లో అకారీ క్షణంలో కొత్త సమస్యలు తలయెత్త గల సూచనలు ఉన్నాయి. వారం ప్రారంభంలో సాహసంతో కూడిన వ్యవహారాలు ప్రత్యాపకరంగా ఉంటాయి. వృత్తిలో అనుకూలమైన వార్తలను వింటారు. ఆర్థిక వ్యవహారాల్లో విశేషమైన అనుకూలతను అశించడానికి అవకాశంలేదు. ఉద్యోగంలో అకారణంగా కొన్ని అసౌకర్యం గురి కాగల ప్రమాదం ఉంది. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది.

స్త్రీలకు—కుటుంబ కార్యక్రమాలు ఒడుదడుకులు లేకుండా నెరవేరతాయి. సంతానానికి అవరోగ్యం చేయవచ్చును.

మకరం : ఈవారం మీరు చేసే ప్రయత్నాల వలన వెంటనే విశేషమైన ప్రయోజనం యేమీ ఉండకపోవచ్చునుగాని, వాటి ఫలితాన్ని ముమ్మందు మీరు తప్పకుండా పొందగలరు. వృత్తిలో మీరు యెదుటివారి మంచిని కూడా కోరడం వలన మీరే యిబ్బందికి గురి కాగల సూచనలు ఉన్నాయి. వ్యాపారంలో గౌరవం బాగా ఉంటుంది. ఆదాయంతో నిమిత్తం లేకుండా సమయానికి యేదో ఒకవిధంగా డబ్బు చేతికి రాగలదు. ఉద్యోగంలో మీ పరిస్థితి బాగా ఉంటుంది స్థిరస్థి వ్యవహారాలు ప్రత్యాపకరంగా ఉంటాయి. కుటుంబ సంబంధం లభిస్తుంది.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. బంధువుల వ్యవహారాల్లో మీ ప్రయత్నాలు రాజించగలవు. పుణ్యకార్యాలు చేస్తారు.

కుంభం : ఈ వారం మీరు ఘనవిజయాలను యేమీ సాధించలేకపోయినా, కొన్ని వ్యవహారాల్లో యిదివరకు యేర్పడిన అనిశ్చిత పరిస్థితి తొలగిపోవడం వలన మానసికంగా విశ్రాంతి లభిస్తుంది. భారీ యెత్తున చేసే వ్యాపారాల్లో కొంతమంది మిత్రుల సహకారం లభిస్తుంది. వృత్తి రీత్యాచేసే ప్రయోజనాల ప్రత్యాపకరంగా ఉంటాయి. వ్యాపారంలో మీ ఆలోచనల మీదే కాకుండా మీ మిత్రులకు కూడా లాభదాయకంగా ఉంటాయి. ఉద్యోగంలో మార్పుల కోసం ప్రయత్నం చేయడానికి దిండు

వెయ్యంకాదు. ఆరోగ్యం సంత్రిప్తకరంగా ఉంది.

ప్రీతి—కుటుంబ ఆర్థికమాలా శ్రమ మీద వెలవేరతాయి. పంతోషకరమైన వారలను వింటారు మీనం. వారి ప్రారంభంలోనే వృత్తి వ్యాపారాల్లో వికాసాలకు గురి కావడం వలన తరువాత బాగా ఉన్నప్పటికీ యి వారం సంత్రిప్తకరంగా ఉండదు.

వ్యాపారంలో చాలా శ్రమ మీద స్వల్పభివృద్ధిని సాధిస్తారు. వృత్తిలో మీ తాలూకు వస్తువులు సోదో ప్రమాదం ఉంది. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాల్లో నష్టం రాగల సూచనలు ఉన్నాయి ఉద్యోగంలో మేవుకు రాని కార్యభారాన్ని వహించవలసి వస్తుంది. కొన్ని వ్యవహారాల్లో అధికవ్యయం జరిగి డం వలన ఆర్థికంగా ఒత్తిడిరాగలదు. వ్యవహారాల

ప్రత్యావహరంగా ఉంటాయి. వజ్రని సంగమ్యం లభిస్తుంది.

ప్రీతి—ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. మోడ కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు. ఆలంకార వస్తువులు కొంటారు.

—మహేష్ •

గుసుమ-కోమలం

హిమాలయా బివర్ లిమిటెడ్ వారి ప్రత్యేక ఉత్పత్తి.

గుసుమం చంద్రి కోమలం పూసింది చంద్రి
బొందర్యం. హిమాలయా బుకే స్నో వల్ల
మీ చర్మ బొందర్యం అంత మనోహరం...
రాని మృదులత మీ చర్మాన్ని మునుపటికంటే
అతి కోమలంగా మారుతుంది... వజ్ర వంటి
కోమలం బొజర్ను ఎంతో చక్కగా అంది
యిస్తుంది కూడా, ఆ పరిమళమేమో
కోమలం, పొవ్వం, దివ్యం.
గుసుమం చంద్రి కోమలం, పూసింది చంద్రి
బొందర్యం.....

...అట్టే మనోహరమైన చర్మసౌందర్యం కోసం
హిమాలయా బుకే స్నో

రింటాన్. HBS-34-149 TL

చిత్రకారుడి దృష్టిలో మద్రాసు

మదిరాసు వీధి దృశ్యం

ప్రదిహేదవ శతాబ్దం చివర, మద్రాసుకి మంచి దశ వట్టి నరుతగిస్తున్నది. ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ నాకలు ప్రతి సంవత్సరం (మే, జూన్, జూలై నెలలలో) ఇక్కడికి వచ్చేవి దుర్జిలం వైపునుంచి వస్తున్న నీటికి మంచి గాలి తోడ్పడేది... ఆ రోజుల్లో మద్రాసుని సమీపించే సముద్ర ప్రయాణీకులకి కనిపించిన దృశ్యం ఈనాడు ఒక స్టీమర్ 'డెక్' మీదనుంచి ప్రయాణీకులకి కనిపించే దృశ్యమే అయిఉండాలి. "హెన్రీ డేవిడ్సన్ లవ్ "వెస్టీజన్ ఆన్ ఓల్డ్ మెద్రాస్" 1వ సంపుటం, (1913) ఇరవయ్యవ శతాబ్దం ప్రారంభంలో ఇంగ్లీషీగా ఈ ప్రాంతంలో పని చేసిన లవ్ రాసిన మాటల్లో ఎంత విజుండన్నా 1966 లో మద్రాసుకి వచ్చే ప్రయాణీకుడు మాత్రం అప్పటికి చాలా భేదం చూడగలుగుతాడు! ఫోర్ట్ సెయింట్ జార్జి దగ్గర సముద్రం వెనక్కి పొడవేకాదు, కేవలం 'పెద్ద ఊరు' అనబడిన ఒక వట్లం కాస్తా ఆధునిక పారిశ్రామిక కేంద్రంగా, 'మెట్రోపాలిస్' గా మారిపోతోంది హార్బరు విస్తరణ, ఎప్పటికప్పుడు పైకి లేస్తున్న కాంక్రీట్ కట్టడాల దీనికి కళ్లకి కట్టే నిదర్శనాలు. దక్షిణ భారత దేశానికి మద్రాసు అన్ని విధాలా కేంద్రం...

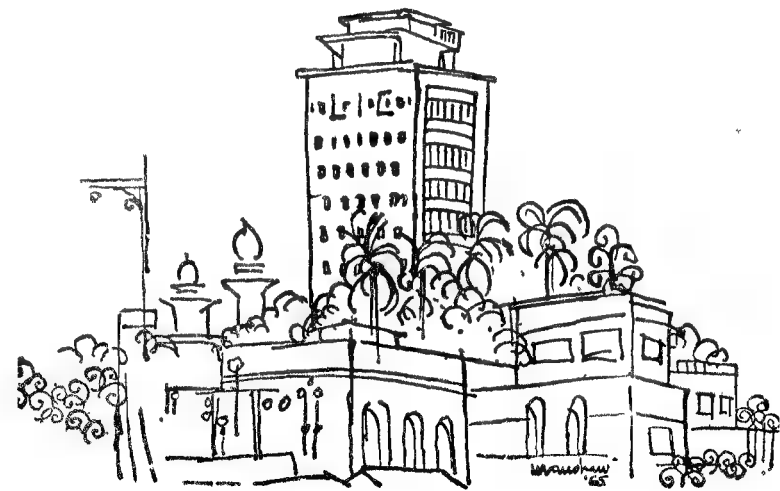
అనలు మద్రాసుకి ■ పేరు ఎలా వచ్చింది? 'మదరసెన్' అనే క్రైస్తవ బాలరి వాయకుడిని ■ ట్రేవచ్చింది 1820లో బి. రామస్వామినాయుడు రాకాడు యూర్, బర్మెట్ అనేవారు 'మద్రాస్' అనే హిందుస్తానీ మాటనుంచి వచ్చిందన్నారు —పాత ఫోర్ట్ సెయింట్ జార్జి ప్రాంతంలో ఒక పిరకాల (మద్రాస్) ఉండేదని కాని, పై రెండు సరయినవికాని లవ్ అభిప్రాయం. ఇంకా ఎన్నో సిద్ధాంతాలున్నా 'మదరాజ్' అనే వాయకు డెవర్ ఉండి ఉంటాడని, అతని పేరే 'మద్రాసు'కి వచ్చి ఉంటుందని లవ్ ఉన్నా.

ఫోర్ట్ సెయింట్ జార్జికి ఉత్తరాన ఉండే గ్రామమే

అనలు మద్రాసు కోట కట్టకముందు ఇంగ్లీషు వారికి మచిలీపట్నంలో ఒక 'పాక్లీ' (నిజానికి ఓట్టి గొడవున్ మాత్రమే) ఉండేది. దేవ్ వాళ్లు మాత్రం పులికాట్ లో స్థిరపడటంతో వారి వ్యాపారం బాగా పోగిది. ఈ ప్రాంతంలో తమకిస్తానం దొరికితే మంచిదని ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీవారు తమ ప్రతి విధి మిస్టర్ ఫ్రాంసిస్ డేని చంద్రగిరి రాజనాయకులలో ఒకరివద్దకి వచ్చింది 'కూవమ్' నది తీరాన ఉన్న స్థలాన్ని గుత్తకి తీసుకున్నారు ఇదే చెన్న పట్నం అని లవ్ అభిప్రాయం. (విన్సెంట్ స్మీత్ మాత్రం మద్రాసు స్థాపించింది ఇక్కడే అని రాసేతాడు!)

ఈ పరిసరాలలో ఎన్నో చిన్న చిన్న ఊర్లు ఉండేవి. వాటిలో తిరువలిక్కేటి, పోర్టుపారిధి శాన్ తోమే (పాన్ థోమే) ముఖ్యమయినవి.

తిరువలిక్కేటిలోని పార్లపారిధి గుడి గురించి పాత కాలంనాటి రికార్డులలో ఉంది. చెన్నకేశవ పెరుమాల్ గుడితోబాటు ఇది ఈ ప్రాంతంలో మంచి పేరు పొందిన దేవాలయం. ఇక శాన్ తోమే వక్కనేఉన్న మైలాపూర్ ఈనాటిదికాదు. టోరెమి (క్రీ. శ. 2 ■ శతాబ్దం ఈజిప్టు శాస్త్రజ్ఞుడు చెప్పిన 'మల్లి—ఆర్నా' మైలాపూరేనని కొందరం బారు. తిరుక్కురర్ రచయిత ఇక్కడి వాడేనని కథలున్నాయి! అనలు శాన్ తోమేనే "పాన్ థోమే ద మెలియాసోర్" అని పోర్చుగీసువారు మొదట్లో పిలిచేవారుట. సెయింట్ థామస్ (ప్రస్తుతము శిష్యులలో ఒకడు)ని ఇక్కడే భూస్థాపితం చేశారని, ఒక కథ ఉంది. ఈయన సెయింట్ థామస్ కొండ దగ్గర, ప్రమాదవశాత్తు, ఒక మేటాడి బాణానికి గురిఅయి చనిపోయాడనే కథ కట్టుకథ అని లవ్ అభిప్రాయం—మరణ సమయంలో థామస్ చుట్టూ నెమళ్లు తిరుగుతున్నాయనే వివరం మైలాపూర్ పేరునుపెట్టే స్పృహనినదని ఆయన అంటాడు! మచిలీ ఇటాలియన్ 'ప్రయాణీకుడు' (లెక

'ఆకాశాన్ని అంటే' ఎల్. అయ్. పి. భవనం.

లోక సంవారి!) మార్కోపోలో కూడా ఈ కథ గురించి రాకాడు

మైలాపూర్ లోనేఉన్న లక్ష్ చర్చి వెనుక పెద్ద గాడ ఒకటి ఉంది సముద్రమీద తుపానుతో కొట్టు కుపోతున్న వావిలకులకి ఒక వెలుగు కనిపించగా దాని అధారంగా సురక్షితంగా వడ్డు చేరుకున్నారుట. కాని అది కనిపించిన స్థలం చేరగానే వెలుగు అదృశ్యం అయిందిట! తమ కృతజ్ఞతని తెలుపుకొనటానికి ఆ స్థలంలో ఒక చర్చి నిర్మించారుట నిర్మాణం 1516 లో జరిగిందని అక్కడి శాసనం ఒకటి చెప్తుంది. కాని ఇది నిజంకాదని ఒక చరిత్రకారుడి అభిప్రాయం.

".....ఈ దక్షిణాది నగరం (మద్రాసు) హిందూ స్థానంలోని బ్రిటిష్ స్థలాలతోకల్లా ముఖ్యమయినది. యూరోపియన్, దేశీయ వస్తువులకి ముఖ్య వ్యాపార కేంద్రం....." అని లవ్ అనేనీ లవ్నాడు. ఫోర్ట్ సెయింట్ జార్జి ఒకటి అప్పటికాలంలో భారతదేశంలో ఉన్న మూడు బ్రిటిష్ స్థానాలలో కోట కంది ఈ కోటనుంచి బ్రిటిష్ వారూ క్రమంగా తమ బలాన్ని పెంపొందించుకున్నారు. 1763 లో నేటి చెంగల్పట్టెల్లాని కావ్యతంగా పుచ్చేసుకున్నారు. కర్నాటకనవాబువద్దనుంచి 1801లో లార్డ్ వెల్లెస్లీ, నవాబు రాజ్యాన్నే లాక్కున్నాడు మద్రాసు (పెసి డెప్పీలోని ముఖ్య ప్రాంతాలన్నీ మైసూరు యుద్ధా లలో ఇంగ్లీషువారి వశం అయిపోయాయి

మద్రాసు పరిపాలనలో సంబంధంఉన్న కొందరు మచిలీద్ద విదేశీయులు రాబర్ట్ క్లయిన్, నిలిమా యేర్ (అమెరికాలోని యేర్ విశ్వ విద్యాలయం ఈయన పేరనే ఉంది), వారెన్ హెస్టింగ్స్, వెసలి యన్ వోడించిన డ్యూక్ ఆఫ్ వెల్లింగ్టన్, 'సతి మహిమన' రద్దు చేసిన లార్డ్ విలియంపెంటికీ.....

బొమ్మలు : మనోహన్ దత్

కాలంతోపాటు మార్పుచెందుతున్న మదరాసు...!

ద్వారము సంవత్సరాలక్రితం కూడా మద్రాసు పెద్ద నగరమేకాని ఆధునిక పారిశ్రామిక కేంద్రాలలో కనిపించే 'పాదాపుడి', రద్దీ ఇక్కడ కనిపించేవికావు. చక్కటి సముద్రతీరం, దూరానికి అందంగా కనిపించినా దుర్గంధం వెదజల్లే కాలవలూ, పెద్ద పెద్ద తోటలు కల భవనాలూ—తిరువళ్ళిక్కేణి, జార్జ్ టవున్ల సంగతి వేరు—చిన్న నీలం, ఆకుపచ్చరంగు బస్సులూ, పెద్ద శబ్దంతో నెమ్మదిగా కదిలివెళ్ళే బ్రామ్ బళ్ళూ, రిక్షాలూ, జట్కాలూ, ఎద్దు బళ్ళూ ఇవి మద్రాసు లక్షణాలు అనిపించేట్లు చేసేవి. ఉత్తరం వైపున హైకోర్టు మీద దీపస్తంభం, 'అయిర్ లైన్ బిల్డింగ్', వద్ద యుద్ధ స్మారకచిహ్నం, (పెసిడెన్సీ కాలేజీ, మూర్ మార్కెట్, జంతు - ప్రదర్శనశాల, మెరీనా ఫవుంటిన్, శన్ తోమ్ చర్చి, మ్యూజియం ఇవి ఇక్కడి విశేషాలు. మైలాపూర్ వక్కనే అడవి ప్రదేశంలాగ ఉండేది. నేడు గాంధీనగరంఉన్న వైపుకి వెళ్ళటానికి ఎందరో ఆడయార్ 'నది'ని పడవమీద దాటేవారు! అటువైపు మరెచెట్టూ 'ధియోసాఫిక్ట్ సొసైటీ' మాత్రమే ఆకర్షణలుగా ఉండేవి. లోక్ చర్చి మట్టూ వెలికినా ఒక పెద్ద

హౌటల్ కనిపించేదికాదు. సినిమాహాల్స్ నీ మవుంట్ రోడ్ వైపు, 'టవున్' వైపు ఉండేవి..... నేటి సంగతేవేరు. మవుంట్ రోడ్ మీదనే భారతదేశంలోతెల్ల ఎక్కువ అంతస్తులకల కట్టడం ఒకటి వెలిసింది. ఉత్తరం దిక్కు ఇక పెరగలేక వూరు పడమరగా ఎదిగి, అదీ చాలక ఇప్పుడు దక్షిణం వైపు విస్తృత మవుతోంది. ఎటుమూసినా 'హవుసింగ్ బోర్డ్' కాలనీలు కనిపిస్తున్నాయి. బ్రామ్ బలు అగి పోయి, చిన్న నీలం చిన్నుల స్థానంలో పెద్ద ఎర్ర బస్సులు వచ్చేకాయి! టాక్సీలసంఖ్య ఎంత అధికం అయినా ఇంకా చాలంటేదు.

ఒకకొత్తవరిణామంపై కిలో రిక్షాలవత్సరం... మద్రాసువి 'బర్మింగ్ హామ్ ఆఫ్ ఇండియా' అన్నారుట ఎవరో. రెండు మోటారు ఫ్యాక్టరీలు, ఇంకా ఇతర వాహన సౌకర్యాల ఉత్పత్తి కేంద్రాలు, ఈ వర్ణన సరయినదే అనిపించేట్లు చేస్తాయి. త్వరలో ఇక్కడ నూనె కర్మాగారం ఒకటికూడా వస్తుంది. తిరువత్తియూర్ పరిసరాలలో ఫాక్టరీలైట్లు రాత్రిపూట చాలా విచిత్రంగా కనిపిస్తాయి.... అన్నిటికన్నా 'ముఖ్యమయిన' అభివృద్ధి సినిమా వరిశ్రమ అభివృద్ధి! పారిశ్రామిక జీవనంవల్లా, దానివల్ల ఏర్పడ్డ అదాయాభివృద్ధివల్లా, 'డి. ఎం. కె., డి. కె.' పార్టీల ప్రభావంవల్లా సినిమాహాల్స్ ఇక్కడి అధునిక జీవితంలో ప్రత్యేకమయిన స్థానాన్ని సంపాదించుకున్నాయి.....కాని, శాస్త్రీయ సంగీత కచ్చేరీల సంఖ్య తగ్గలేదు, పురా

కథా కాలక్షేపాల సంఖ్య తగ్గలేదు. రోడ్లు మాత్రం రోజురోజుకీ చెడిపోతున్నాయి... మద్రాసు కనీసం రెండు భాషలవారికి కేంద్ర నగరం. తెలుగు 'రాజుల', నవాబుల, తెల్లదొరల వరిపాలనలవల్ల ఎన్నో రకాల సంస్కృతి పరిణామాలకి నిలయం. నేటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అర్థిక, సామాజిక విధానాలు కొన్ని శతాబ్దాలుగా ఏర్పడిన సంస్థలనీ, గుణాలనీ తేలికగామార్చి వెయ్యగలవు. కాని ఇక్కడే పుట్టి పెరిగిన వారికిమాత్రం మద్రాసు, మద్రాసుగానే ఉండేపోతుంది. ●

-చెన్నయ్య

హైకోర్టు మీద రైట్ హాస్

ఏమిట ఏముంది?

వసుంధర

“ఏమండీ !”

రాజారావు చదువుతూన్న నవల పక్కన పడేశాడు. అదే వసుంధరలోని విశేషం ! ఆమె ఏమండీ అనడంలో ఎంతో మాధుర్యం ఉంటుంది. ఆ పిలుపు వింటే రాజారావు మరింతేవనీ చేయలేడు.

ఏదో విశేషముంటే తప్ప వసుంధర అలా మధురంగా ఏమండీ అని పిలవదు. ఆ సంగతి రాజారావుకు బాగా తెలుసును. అందుకే నవల ఆవల పడేసి—“ఏం?” అన్నాడు.

వసుంధర నవ్వి ముఖం పక్కకు తిప్పి నెమ్మదిగా అంది—“చూకో మంచి విషయం చెప్పనా ?”

“చెప్పు !”

“చెబితే మీరు నన్నేం చేస్తారో నని భయంగా ఉంది.”

“ఏమీ చెయ్యను—వెళ్ళు !”

“అబ్బ—సిగ్గేస్తోందండీ—” మళ్ళీ ఆ మాటల్లో ఏదో అందం—రాజారావుని కప్పించింది. చలుక్కున లేచి వెళ్లి ఆమె

పక్కన కూర్చుని—“ఎందుకలా పూరి స్తాపు వసూ ! చెప్పనూ ?” అన్నాడు.

“మీ నాన్నగారు ..” అని మళ్ళీ ఆగి పోయింది వసుంధర. రాజారావుకు ఉత్కంఠ హెచ్చింది. “మా నాన్నగారి కేమయింది—” అన్నాడు తికమకపడుతూ.

“పోనీ మీ అమ్మగారు” అంది వసుంధర మళ్ళీ. ఈసారి రాజారావుకి చిరాకు వచ్చింది. “మంచి విషయ మన్నావ్ ! నాన్నగారంటావ్, అమ్మగారంటావ్, ఏమిటది వసూ?”

వసుంధర నవ్వేసింది. “మీ నాన్నగారు తాతయ్యా, అమ్మగారు బామ్మా కాబో తున్నారు.”

“అమ్మ దొంగ !” అంటూ రాజారావు లేచేసరికే వసుంధర అక్కణ్ణించి పారి పోయింది.

ఆరోజు ఆదివారం కావడం, వసుంధర చక్కని వార్త చెప్పడంతో రాజారావు మనస్సు మధురమైన పూహలతో విండిపోయింది.

తను తండ్రి కాబోతున్నాడు. తన ఇంటికో చిన్ని పాపాయి రాబోతోంది. ఈ ఆలోచన రాగానే అతనికి పుట్టబోయే పిల్ల ఆడా, మగా అనే సందేహం వచ్చింది.

ఎవరంటే బాగుంటుందా అని అతను ఆలోచించాడు ఎవరైనా బాగానే ఉంటుందని అతనికి అనిపించింది కానీ పూహించు కునేందుకు—ఎవరో ముందు తెలిస్తేనే చాలా బాగుంటుంది.

అతను సరదాగా లాటరీ వేశాడు. పుట్టబోయేది మగపిల్లవాడేనని వచ్చింది.

“వంటయింది—రావచ్చు !” అంది వసుంధర అతని ఆలోచనలకు భంగం కలిగిస్తూ. రాజారావు లేచి ఆమెను అనుసరించి వంటింట్లో ప్రవేశించి పీటమీద కూర్చుంటూ అన్నాడు. “నీకో మంచివార్త చెప్పనా ?”

“చెప్పండి !”

“త్వరలో నీకు కొడుకు పుట్టబోతున్నాడు !”

వసుంధర మళ్ళీ సిగ్గుపడిపోయి

వినునాలో తిరియిక—“ముందు వచ్చు జలపండి!” అంది.

అన్నం కలుపుతూ రాజారావు మళ్ళీ అన్నాడు. “అబ్బాయికే పేరు పెట్టాలో అప్పుడే నిర్ణయించేశాను!”

వసుంధర ఉలిక్కిపడింది. “అదేమిటి—నన్నడక్కండనే!”

“ఆ!”

“ఏమిటో చెప్పండి?”

“మా నాన్నగారి పేరే!”

రాజారావు ముఖంలో కనిపించే హుషారు వసుంధర ముఖంలో కనిపించలేదు. “అయినా పేరు కిప్పుడేమంత తొందరొచ్చిందిలేండి!” అని వూరుకుంది.

కూర తినడం అయి పులుసులోకి వచ్చాడు రాజారావు. “మా నాన్నగారి పేరు పెట్టడం కిష్టమున్నట్లు లేదే!”

“ఇష్టమెందుకులేదు కానీ—ముందు అన్నం తినండి—చెబుతాను.”

రాజారావు మారాం చేయకుండానే భోం చేసేశాడు. ఇద్దరి భోజనాలూ అయేక తమలపాకులు నములుతూ ఇద్దరూ మళ్ళీ చర్చ మొదలుపెట్టారు.

“ఏమండీ!” అంది వసుంధర గోముగా. రాజారావు ఆ పిలుపుకి కరిగిపోతూనే వోసారి తలెత్తి భార్యని చూశాడు. “బాబుకి మా తాతగారిపేరు పెడదామండీ!”

రాజారావు ఆశ్చర్యంగా భార్యవంక చూశాడు. “నువ్వింకా బాబుపేరు గురించే ఆలోచిస్తున్నావా? అది నేను నిర్ణయించేశానుగా!”

“బాగుంది—ఇంక నా ఇష్టమేమీ అక్కర్లేదనుకున్నారేమిటి? వాడికి మా తాతగారి పేరు పెట్టితీరాల్సిందే!”

దాంలో రాజారావు వాదనలోకి దిగాడు. “అలా నీల్లేదు—మా ఇంట్లో మొదటి పిల్లవాడికి తాతయ్య పేరే పెట్టడం అలవాటు. అది తప్పడం నా కిష్టంలేదు.”

“అది కాదండీ—మా తాతగారి పేరు ఇంతవరకూ ఇంట్లో ఎవరికీ పెట్టలేదండీ—మా నాన్నగారికి అందరూ ఆడపిల్లలే గదా!”

“అయితే నేనేం చెయ్యను? మీ తాత

గారి పేరు పెట్టడం ఆ భగవంతుడికే ఇష్టం లేదన్నమాట!”

భగవంతు డనగానే వసుంధర కేదో తట్టింది. “మరి మగపిల్లవాడు పుడితే నీపేరు పెట్టుకుంటావని అన్నవరం దేవుడికి మొక్కుకున్నానండీ!” అంది.

కానీ అది అక్షరాలా అబద్ధం—ఆమె తాతగారి పేరూ, అన్నవరం దేవుడిపేరూ ఒకటే కావడం మూలాన ఆమె అలా అంది. అయితే రాజారావువంతు కేమీ తీసిపోడుగా—“మరి నేను వెంకటేశ్వర స్వామికి మొక్కుకున్నాను—నీపేరు పెట్టుకుంటావని—ఎలాగ మరి?” అన్నాడు. అతని తండ్రిపేరు వెంకటేశ్వరరావు.

వసుంధర ముఖం చిన్నబోయింది. ఆమెకు ఉక్రోశంకూడా వచ్చింది. నీటి ఫలితంగా కళ్ళలో నీళ్ళు కూడా తిరిగాయి. ఆమెను పరిశీలనగా చూస్తున్న రాజారావు జాలిపడి—“అదికాదు వసూ! మరోలా అనుకోకు, కొడుకుపుడితే వాడికి నాపేరే అని నాన్నగారెంతో సరదాపడుతుండేవారు. నువ్వే చూశావుగా—” అని అయిదు నిమిషాలాగి “నాకు జాతకంలో అయిదుగురు పిల్లలనీ, అందులో ముగ్గురు మగపిల్లలనీ ఉంది. అంచేత రెండోవాడికి పోనీ మీతాతగారిపేరే పెట్టుకుందువుగాని ఏం?” అన్నాడు అనునయంగా.

అయితే దానిమీద వసుంధర ఏదీరూ దెబ్బతీసింది—“మరి నా జాతకంలో ఒక్కడే మగపిల్లవాడని ఉందిట—అంతకీ మీ జాతకమే నిజమైతే పోనీ ఆ రెండోవాడికే మీ నాన్నగారి పేరు పెడదాం!”

ఈసారి ఉక్రోశవడేవంతు రాజారావు దయింది—“ప్రతిదానికీ పెంకి సమాధానాలు చేతనయాయి. ఏమయినాసరే ఈ విషయంలో నామాట నెగ్గి తీరవలసిందే!” అనే శాడు. వాదించడం చేతకానప్పుడు ప్రతి మగవాడూ ఉపయోగించే కోప్పాస్తాన్ని ఆతను ప్రయోగించాడు.

“ఏం? నామాటమూత్రం విందుకునెగ్గకూడదు?” వసుంధర రెచ్చిపోయి అంది—“బాబుకి మాతాతగారిపేరే పెడతాను!”

రాజారావు కోపం తారస్థాయికి చేరుకుంది. “ఇక వాదనలనవసరం, నామాట వినదల్చుకుంటే విను. లేదా కిష్టం! నీకూ నాకూ సంబంధం లేదు—” అన్నాడు.

వసుంధర తెల్లబోయి తమాయించుకుని, “మొత్తానికి మగవాణ్ణి నిపించుకున్నారూ—ప్రతిదానికీ ఇదో బెదిరింపంబోయింది. ఇలాంటి బెదిరింపులకి నేనేం భయపడను. ఈ చిన్ని విషయానికే తెగిపోయేటంత బలమైన సంబంధం మనదైతే, ఆ సంబంధం నాకూ అవసరంలేదు.” అని ఆగి, “అన్నయ్య దగ్గర్నుంచి రమ్మని ఉత్తరం వచ్చింది. నే నీ

రచయితలకి మనవి

1-4-1966 తర్వాత వ్రాత ప్రతులని తిప్పి పంపే విషయమై కొత్త పద్ధతిని అవలంబించవలసి వస్తున్నది. 1-4-1966 వరకూ మా కార్యాలయం చేరే వ్రాత ప్రతులతోబాటు తగు మూతం తపాలా బిళ్ళలు జత పరచినట్లయితే తిప్పి పంపే ప్రయత్నాలు ఎప్పటిలాగే జరుగుతాయి.

1-4-1966 తర్వాత మా కార్యాలయానికి చేరే వ్రాత ప్రతులతో బాటు రచయిత (లు) లు తమ పేరు: చిరునామాతోబాటు తగు మూతం తపాలా బిళ్ళలు అతికించిన కవరులు పంపాలి. ఆ లేదీ తర్వాత ఇటువంటి (సెల్ఫ్ ఎడ్రెస్డ్ ఎన్వలప్స్ విత్ పోస్టేజ్) కవరులతోబాటు వచ్చిన వ్రాత ప్రతులే తిప్పి పంపటం జరుగుతుంది.

ఉత్త తపాలా బిళ్ళలు జతపరచి పంపరాదు :

రచయితలు ఈ నిబంధనని గమనించి ఎప్పటివలె మాతో సహకరించ గలరని ఆశిస్తున్నాము.

సంపాదకుడు,
ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రిక.

తాళి మోపుట్టింటికీ వెడుతున్నాను" అంది.

రాజారావు తెల్లబోయాడు. వసుంధర అవేశపరుడాలని అతనికి తెలుసును. ఇలా దిటికీ మాటికీ అలిగి పుట్టింటికీపోతానని తిదిరించడమూ, అప్పుడప్పుడు విజంగానే కెల్లి కొంతకాలముండి వస్తాండడమూ అలవాటే !

అయినా ఇప్పటి పరిస్థితివేరు. ఈ కోసంలో పుట్టింటికీవెళ్లి రెండు నెలలుంటే, తర్వాత నెలలు నిండుకున్నాయని బాళ్లు వంచరు. అంతకాలం—వసుంధర లేకుండా తను జీవించగలడా? కలవారి అమ్మా అని చేసుకోవడంవలన ఏం అవస్తే వచ్చి జేసిందిరా భగవంతుడా? అనుకున్నాడతను.

రైతిమూతం అతను తగలోని పురు డిత్తువు అహంకారాన్ని ఏమూతమూ వాచనీ కుండా—“నరే—నెల్ల! కానీ ఒకటిమూతం నిర్మించుకో—వెడితే మళ్ళీ ఇంత రావడం తిరంలేదు!” అని “ఆదివారంనాడైనా ఈ ఇంట్లో నిశ్చలం లేదుకదా!” అని నిట్టూర్చి అట్టుతా మార్పుకుని పిధిలోకిపోయాడు.

మధ్యాహ్నం మ్యేట్స్ మాపి బయట కొచ్చేసరికి అతని కోసం చాలావరకూ కాంతింది. తాస్సేపు చల్లగాలిలో అటూ ఇటూ తిరిగి అతను ఇంటికీ వచ్చేసరికి తలుపు తాళం చేసి ఉంది. తాళం కప్పుకు వో చీట్ పెట్టి ఉంది.

“నేను మా వాల్లింటికీ వెడుతున్నాను. తాళం పక్కింటి పిన్నిగారికిచ్చాను” ఇదీ ఆ ప్రియోలో రాసి ఉన్న విషయం. ఆ పిటిచూసే సరికి రాజారావుకి పోయిన కోపముంతా తిరిగి వచ్చింది. ఆడదానికి ఇంత అహంకారమా? అనుకున్నాడతను. బహుశా మగవాడికైతే అహంకారం ఉండవచ్చునని అలని భావమై ఉంటుంది.

పక్కింటి పిన్నిగారిదగ్గర తాళం తీసుకుని ఇంట్లో ప్రవేశించాడతను వసుంధర లేని ఆ ఇల్లు అంధకారంతో నిండి హాస్యంగా ఉంది.

మంచంమీద వడుకుని అతను అలోచించ పోగాడు.

వసుంధర నిజంగా వెళ్లిపోతుందని తనను కోలేడు.

పేరులో ఏముంది?

అతనికి భార్యమీద వివరీతమైన కోపం వచ్చిందికానీ—అలోచించినకొద్దీ ఆ కోపం మళ్ళీ తగ్గిపోగింది.

అవునుమరి—వసు అవేశపరుడాలి. అటు వంటి ఆమెకు అట్టే అవేశం తెప్పించ కూడదు. అవేశపరుడైన మగడితో వేగు తూన్న ఇల్లాళ్లెందరులేరు? వాళ్ల బాధ తనరు గుర్తిస్తారు?

అయినా భార్య భర్తలకి పట్టుదలలూ, వంతాలూ ఏమిటి? నిత్యం కలసి మెలసి ఉండడంతో ఎవరో ఒకరు ఏదో తప్పు చేస్తూనే ఉంటారు. ఏదో గొడవలువస్తూనే ఉంటాయి. పొడువల్యంతో వాటిని పరిష్కరించుకోవాలిగానీ— కాళ్ళత కలహానికి దారి తీయనీయకూడదు.....

కానీ—తనుది కాళ్ళత కలహమువుతూం దేమోనని భయపడ్డాడు రాజారావు. ఆరు నెలలపాటు ఇద్దరిమధ్యా ఉత్తరాలు వడువ లేదంటే రాజారావు భయానికి అర్తంలేదని ఏలా అవగలం?

తను ఉత్తరం ముందు రాయడానికి అతనికి అహం అడ్డు వచ్చింది. మరి ఆమెకూ అంతేనేమో!

ఎంత అహం అడ్డు వచ్చినా రాజారావు గుర్తించగలిగిన విజం ఒకటుంది. వసుంధర లేకపోతే తన జీవితంలేదు. ఆమె తన జీవితంలో కొరవడిన ఏదో లోపాన్ని పూర్తి చేసింది. ఆమెలేని ఇల్లు ఇప్పుడుకూన్యంగా కనిపిస్తోంది.

“నన్ను క్షమించండి!” అంటూ వసుంధరవస్తే క్షమించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడతను. కానీ, ఆమె క్షమించమంటూరావాలిగదా!

ఏమయితేనే—ఆరునెల్ల రెండు వారాలకు ఒక టెలిగ్రాం వచ్చింది రాజారావుకి. ఆ టెలిగ్రాం చూడడంతోనే అతని కోప మంతా హరించుకుపోయి—“పిచ్చి వస్తూ!” అని నవ్వుకుని వెంటనే ఆమెకు ఉత్తరం రాయడానికి సిద్ధపడ్డాడు.

“ప్రియమైన చి. సీ. వసుంధరకు, అనవసరంగా నిన్ను విషయానికి ఇద్దరం తగువు పడ్డాం. విడిపోయాం. ఏమైతేనే? వాకు నీకంటే కుర్రాడిపేరు ముఖ్యం కాదని

సిని—అది—ఇలాళ్లు విరహామనుషిం చేక అయినా పేరులో ఏముంది కవక! కాబట్టి అబ్బాయికి నీ ఇష్టం వచ్చిన పేరుపెట్టుకో. అనవసరంగా మనస్సు నొప్పించినందుకు నన్ను క్షమించు. తొందరలోనే వచ్చి నాకు వెలుగును ప్రసాదిస్తానని ఆశిస్తాను. నీ జవాబుకై ఎదురుచూస్తూ, నీ రాజారావు.”

ఉత్తరానికి క్రితంలోకా అవగా మంగళ వారంనాటి తేదీవేసి కవర్లోపెట్టి పోస్ట్ చేశాడు. ఉత్తరం పోస్ట్ చేశాక అతని మనస్సు తేలిక పడింది—“అమ్మయ్య—మా గొడవ చివరికి ఇలా పరిష్కారమయిందన్న మాట!” అనుకుని తేలికగా నిట్టూర్చాడు.

మర్నాడే పొయంతం పోస్టులో వసుంధర దగ్గర్నంచి అతని కోక ఉత్తరం వచ్చింది. అతను ఎంతో ఆత్రుతగా ఆ ఉత్తరాన్ని చదువుకున్నాడు.

“శ్రీవారి పాదపద్మముల సన్నిధికి వసుంధర వమస్కరించి వ్రాయునది.

ఆలోకా నేనువచ్చినప్పటిమ్మంది ఎంతో బాధ పడుతూనే ఉన్నాను. ఉత్తరం రాయాలనే ఉండేది. కానీ మీరు ప్రాసేక వ్రాద్దామనే పట్టుదలకొద్దీ రాయలేదు. అలోచించగా నాదే తప్పేమోననిపించింది. అనవసరంగా మీ మనస్సుని నొప్పించాననిపించింది. అందుకే మీరు ఉత్తరం రాయకపోయినా వేనేముందు వ్రాస్తున్నాను.

పేరులో ఏముందని నునమంత పట్టుదలతో వాదించుకున్నామో నాకర్థంకావడం లేదు. పిల్లలాడికి మీ ఇష్టం వచ్చిన పేరు పెట్టుకోండి. అందుకు నేను ఎటువంటి అభ్యంతరమూ వెలిబుచ్చను. నన్ను క్షమించి జవాబు త్వరగా ఇస్తారని ఆశిస్తూ,

నీ
వసు”

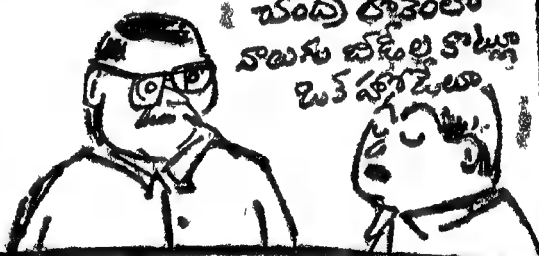
రాజారా ఒకసారి భుజాలు తడుముకుని ఉత్తరం వ్రాసిన తేదీ చూశాడు. తను వేసిన మంగళవారంనాటి తేదీయే ఉంది! అంటే ఆమె కూడా తనలాగే అడవిల్లి పుట్టిందని తెలిశాక ఈ ఉత్తరం వ్రాసిందా? లేక నిజంగానే ఆమెలో మార్పువచ్చిందా? జవాబు రాజారావుకే తెలియాలి. ●

1970 లో 0000 గోళ

'హానీ మూన్' కు 'మూన్' కే
వెళ్ళా మను కుంటున్నారో!

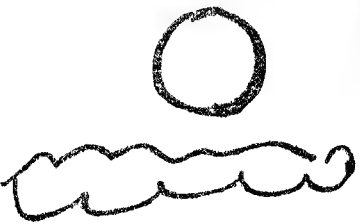

ఏ హోమ్! లక్షల గణించవట!
ఏ బిసి నెస్టు!

చంద్రు లోకంలో
నాటను బిస్కెట్ల కొట్టు
ఒక హోమ్ లో

పండ్ల రక్తరు వయస్ వచ్చి! 'మూన్' పై
తీసిన ఘటంనులో కూడా చంద్రుణ్ణి
బావు

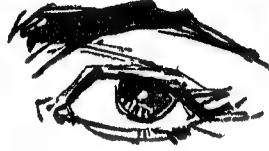
నే పాట పాడుతా
గొల్ల ను వేస్తూ తిను బుట్ట
చందమామ రావే!
జో బిల్లి రావే!"

నూరికూ ఫోన్ రిటర్న్!
మా నారూ మోన్ రిటర్న్!

కరుణ

కొండపూడి శ్రీరామచంద్రమూర్తి

జరిగిన కథ

కొండపూడి భార్య కారదాంబ తన కుమారుడు ప్రసన్నతోబాటు విశ్వనాథంగారమ్మాయి కరుణను కూడా పెంచి పెద్దచేస్తుంది. పెద్దకుమారుడైన మన్నధను జమదగ్ని తమ్ముడు చలవతి పెంచు కుంటాడు. కరుణ, మన్నధ, చిరభద్రం పి.వి.లో చేరటానికి వాలేరు వెళ్తారు. ప్రసన్న ఉద్యోగ ప్రయత్నం సఫలమవుతుంది. పెద తాం పట్టిన వీరభద్రాన్నిమాట్లాటానికి మన్నధ చేసిన ప్రయత్నం విఫలమవుతుంది. తన ప్రయత్నాన్ని విఫలంచేసిన మన్నధపై ప్రతీకారాన్ని తీర్చుకోడానికి సింహాద్రి అవకాశం కోసం ఎదురు చూస్తుంటాడు. కరిస్థితుల ప్రభావానికి లోనై నాటకంలో మన్నధతో నటించడానికి వాళ్ళుకున్న కరుణకు ప్రసన్న వాలేరు నమస్తప్పట్టు రాసిన ఉత్తరం కలవర తొలుతు కలిగిస్తుంది. మన్నధతో తను నటించ లేనివి చెప్పింది కరుణ. మన్నధ దగ్గరికి వచ్చిన ప్రసన్న అతని ప్రవర్తన చూసి విస్తుపోతాడు.

25

ప్రసన్నకు, మన్నధను చూచినా అన్న కూనంగానే ఉన్నది. తన నొక గూఢచారి క్రింద జమకట్టి ఉంటారు వాళ్ళు. తాము ఆయనను డబ్బుకోసం పీడించడం, అన్న తాకట్టు పెట్టమనడం అంతా ఆ ముసలాయన మన్నధతో చెప్పి ఉంటాడు! అదే అయిఉంటుంది. లేకపోతే మన్నధ మౌనానికి అర్థం లేదు. తన దగ్గరకు వచ్చిన మన్నధతో, “నువ్వు, బాబాయ్ లాగానే అనుకుంటున్నావా?” అని అడిగాడు అత్రుతతో.

మన్నధ సమాధానం చెప్పటానికి ఇర తొలిన పడ్డాడు. చలవతిని చూస్తే తనకు జాలి, అందుచేతనే ఆయన గిరిగిరి

లోంచి తను కదలలేదు. తమ్ముడివూడ తనకు ప్రేమ. ఆ ప్రేమకు ఇదీ అన్న స్వరూపం లేదు. తను రెండు ప్రపంచాలకు చెందిన మనిషి, రెండు కుటుంబాల మధ్య వంతెన, రెండు అనుభూతులకు కూడలి.

మన్నధ మాట్లాడకుండా, తన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పక పూరుకోవడంతో, ప్రసన్నకు తన వూహలే, అనుమానాలే నిజమనిపించాయి. ‘మరొక్క నిదర్శనం చాలు తనకు, మన్నధ తనవాడు కాదనుకోవడానికి, మనసు గట్టి చేసుకోవడానికి. ఆ నిదర్శనం కోసమనే మరో ప్రశ్న అడిగాలనుకొన్నాను. చలవతి అతనికి ఆ అవకాశం ఇవ్వలేదు.

“ఇప్పుడిప్పుడే అక్కడకు వెళ్ళడం దేనికి? యూనివర్సిటీ చూడాలి పద” అన్నాడు చలవతి. ప్రసన్న అసంగీకారం అల్పాడు. “ఉహూ, ఇప్పుడు కాదు. రేపో, ఎప్పుడో చూడొచ్చు. ప్రొఫెసర్ నీల కంఠంగారి ఇంటికి వెళ్తాం పదండి.”

ప్రసన్న మనస్సు మన్నధకు తెలిసింది. ఆత్రుత ఎంతగా అణగార్చుకొని ఆ వ్యక్తి తనను ఆవిధంగా అడిగాడో అర్థమైంది. మనసు కరుణాస్థావితమైంది. కానీ ఇంత లోనే తనమధ్యా కరుణ మధ్యా చెలరేగిన కంటికి కనిపించని బాధామూలకం అతన్ని కలచివేసింది. కరుణకు తనంటే కరుణ లేదు. అడుగడుగునా తన నొక బొమ్మ క్రింద తీసిపారవేసింది! తనను నమ్మలేక పోయింది. తన వ్యక్తిత్వాన్ని చలవతి

చేసింది! ఆ వ్యక్తి దగ్గరకు, తమ్ముడితో వెళ్లి తను మరింత చలవతి ఎందుకు కావాలి?

అర్థంగా, బాధా మిళిత స్వరంతో అన్నాడు. “రాలేను తమ్ముడా! నువ్వే వెళ్లిరా! అక్కడికి నేను రావడం కుదరదు.”

ప్రసన్న మనస్సు, ఆ సమాధానం వినడంతో రాయ్ పోయింది. “సరే. అయితే! నేనే వెళ్తాను.” అన్నాడు. మన్నధకు ప్రసన్నను చూస్తున్నకొద్దీ, అతని మీద అతనికే కోపం వస్తున్నది. ‘కొద్ది వందల మైళ్ళ దూరం నుంచి వచ్చాడు వాడు! వాడికి ఇదేనా తను చేసే మర్యాద.” అని అంతరాంతరాళాల్లోంచి అతన్ని ఎవరో ప్రశ్నిస్తున్నారు.

ముందుకు అడుగు వేసిన ప్రసన్నను అనుసరించడానికి సిద్ధపడుతున్న మన్నధను చేయి పట్టుకు అని, “అన్నీ చూసుకుంటూ నాటకాలాడే చోటుకు మెల్లగా చేరుకుందాం పద.” అన్నాడు చలవతి. మన్నధ యూవనంతానికి కట్టివేయబడ్డ బలి పశువులా అగిపోయాడు. అతనికి తను ప్రసన్నను వంటరివాణ్ణి చేశాననిపిస్తున్నది. కనీసం ఆ యింటికి చిరునామా అయినా తెలుసుకోకుండా వాడు వెళ్లిపోతున్నాడు. “ఓరేయ్! అడ్డనో!” అని బిగ్గరగా వెనుకనుండి కేక వేశాడు. “అక్కరేర్లు. ఎవర్నడిగినా చెబుతారు.” ప్రసన్న కంఠస్వరం ఆ హాస్టలు బిల్డింగులో ప్రతిధ్వనించింది.

"ఏమిటా తలబిరుసుతనం ?—మన దట."

వెంట రానంటా డేవిటీ ? పెళ్లాన్ని రేపు చూసుకో కూడదా ఏమిటి ?" అన్నాడు చలవతి, ముందుకు నడుస్తూ, మనస్థానం చేయి పట్టుకు ముందుకు నడిపిస్తూ. మనస్థానం కంటిలో ఒకే ఒక కన్నీటి చుక్క. అతని హృదయంలో ఒడ బాసలలా, చెప్పలేనంత బాధ. మనసు, ప్రసన్నతతో ఉండగా, చలవతి వెంట నడవడం ప్రారంభించాడు.

* * *

మెడలో అలంకరించుకున్న నెక్లెసును తీసి పెట్టెలో పెట్టేసి, కట్టుకున్న టెరిలిన్ చీర విప్పి, మరో నూలు చీర కట్టుకుని, చేతి గడియారం తీసి టేబిలు మీద పెట్టి, కాళ్ళ చెప్పులు విప్పి మూలన పెట్టి, మొహాన క్రమివిన చిరు చెమటనైనా తుడుచుకోకుండా, స్నేహను నుంచి వచ్చిన కరుణ, నిరాశతో, స్నేహితుల ముందు బయట పడిపోయానన్న సిగ్గుతో ఉస్సురంటూ పేము కుర్చీలో ఫాను ముందు చతికిలబడింది. ఆమెవేపు చూస్తూ మరో కుర్చీలో నున్న సబిత ఫక్కున నవ్వింది తన స్నేహితురాల్ని చూసి. "ఏమిటక్కా ఆ ఆకారం !—కాటుక చెంపలనిండా అయింది, బొట్టు చెరిగి పోయింది, తల దువ్వుకోవట్టుగా ఉంది, కొంపతీసి కోవగ్గవాం ప్రవేశించడం లేదు కదా ?"

"కోపం కూడానూ ఈ ఆభాగ్యురాలికి!"

సబిత లేచివచ్చి కరుణ కూచున్న కుర్చీ వక్కనే మద్రాస్ చెయిర్ వేసుకుని, దాన్ని దగ్గరకు లాక్కుంటూ కూచుని. "అంత నిరాశ పడిపోతే ఎలాగే ?—ప్రయాణం ఖావగారు మానుకొన్నారో-ఏమో!" అన్నది. కరుణ, సబితవేపు బేలగా చూసింది. "అంతే నంటావా ?"

"అంతకాక ? వస్తే, ప్లాట్ ఫారం మీద నీకు కనిపించకుండా ఉండటానికి ఆయనేమీ నల్లవూస కాదుగా ? వచ్చి ఉండరు. అంతే."

"అది కాదే ! నేను వెళ్లేసరికి, అప్పటికే మెయిల్ వచ్చి పావు గంట దాటే

"అయితే ఆయన వచ్చి నిన్ను చూడ కుండా ఎక్కడికన్నా వెళ్లేరంటావా ?" కరుణ మాట్లాడలేదు. ఆమెలో లీలగా అనుమానం. ఒకవేళ ప్రసన్న బండి దిగి, సరాసరి తన అన్నగారి గదికి వెళ్లాడేమోనని! కానీ, అలా వెళ్ళడని మరో ధైర్యం, నమ్మకం. సబిత లేచి, కుంకుమ తీసుకువచ్చి, కరుణ వాసటిని తన పమిటచెంగుతో

తుడిచి, అందంగా కళ్యాణ తిలకంలా తీర్చి దిద్దింది. కాటుక అంటిన చెంపలకు పమిటచెంగు గాలి విసరింది. దువ్వెనతో ఆమె కురులు విసిరింది. "నా అక్క అందానికి మారుపేరు ! విచారంగా, వికారంగా ఉంటే నేను చూడలేను. ఏదీ, ఒక్క నవ్వు ! నవ్వువమ్మా ! ఖావగారు వచ్చిం తర్వాత, ఏలాగూ మమ్ములను చూచి నువ్వు నవ్వనే నవ్వులావు. ఆ నవ్వులను ఆయనకు వంచుతావు. ఇప్పుడైనా ఆ పువ్వుల్ని మమ్ముల్ని ఏరుకోనీ !"

"హావే, కొంటె కోణంగీ !"

ఇద్దరూ గుమ్మంవేపుకు వీపు పెట్టి మాట్లాడుకొంటున్నారు. ఎదురుగా నిలుపు బద్దం గోడమీద అందంగా నగిషితో ఉన్న అద్దం వాళ్ళను తనలో ఇముడ్చు కొని మరింత అందంగా నిండుగా కన్పించింది. ఉన్నట్లుండి, వాళ్ళ మనస్సుల్లో ఉన్న కోరిక తెలుసుకొన్నట్లుగా వాళ్ళకు మూడో రూపాన్ని చూపెట్టింది. యాదా లాపంగా తలవెత్తి, అద్దంలోకి చూసిన

సబిత 'ఎవరు ?' అంటూ వాకిట్లోకి నడిచింది.

"ప్రాసెసర్ నీలకంఠంగారి ఇల్లు ఇదేనా అండి ?" ప్రసన్న అడుగుతున్నాడు.

"ఆ ! ఇదే. వారు ఇప్పుడు రారు. రాత్రి చాలా ప్రొద్దుపోతుంది. ఇవాళ అక్కడ వాటకాలూ అవీ ఉన్నాయి, అంచేత !—మీరు మరోసారి రండి."

"సబితా ! సబితా!" సబిత తన ధోరణిలో తాను మాట్లాడుతూ కరుణ మాటలు వినిపించుకోలేదు. ప్రసన్న ఆ

1985 సంవత్సరం

ప్రసాద్

(కలెక్టర్)

గెజెట్డ్ ప్రెస్
బెర్లిన్ పాత్
బాల్ పాయింట్
కలెక్టర్స్

PRASAD (DISTRIBUTING) AGENCIES
TENALI (A.P)

మీ తేజ శృంగారం
నట్టిదై నాగాని

మీకు నిడుపాటి,
నిగనిగ లాడు అంద
మైన శరీరాలకు
తేజవర్ధిని
ఉపయోగించుకు
ని దృఢముగా
తేజవర్ధిని
రెడీ మిక్స్డ్
హేర్ ఆయిల్

తేజవర్ధిని
హెంపు

తేజములను శుభ్రంగాను
సువాసనతోను ఉంచును
సాగంధిక వృక్షముల పాద
మరియు స్నానం పొడో
అన్ని పెద్ద స్వర్ణలోన
లభించును

తేజవర్ధిని (ప్రోడక్టు),
27: మాసిలామణి ముదలియార్ రోడ్,
మద్రాసు-14.

35 ఎం. ఎం హోమ్ సిని ప్రాజెక్టర్

యింటిలోనే సినిమా చూచి ఆనందించండి. మీరు
కోరిన చిత్రాన్ని మీ గదిలో తెరమీద చూర్చి లేక
ఎలక్ట్రిక్ లైట్ వహాయంతో
చూడవచ్చును. సినిమాలోనలె
ఫూర్తి పైకా చిత్రముల
రేటవ, నాట్యం చూడవచ్చును
ప్లయిడ్ కూడ వేడర్నించ
వచ్చును. ధర రు.22-50

వి.వి.పి.వార్డు రు.4-50, 20 అలీ ఫిలిం ఉపతం. అద
వపుఫిలిం గణం 25 పె పెచల్. స్క్రీన్ గుడ్ల రు. 4

SULEKHA TRADERS (WAT - 27)
BEAT No 13 ALIGARH

కరుణ

అమ్మాయి మాటలను, ఆమె వెనుక నల
బడి సంజ్ఞ చేస్తున్న కరుణనూ చూస్తూ,
నవ్వుతూ, “సరేలేండి. వారు వచ్చేవరకూ
ఇక్కడే కూచుంటాను.” అంటూ మెట్టు
ఎక్కి వరండాలోకి వచ్చాడు. అంతవరకూ
తన వెనుక సిగ్గుల పెళ్లికూతుర్లా నిల
బడ్డ కరుణను ఆమె కంగారును గమ
నించని సబిత, అప్పుడు విషయం అర్థం
చేసుకుని, నాటకాన్ని చివరివరకూ రక్తి
కట్టించాలని, “దయచేసి మీరు బయటికి
వెళ్లి, మళ్ళీ మా నాన్నగారు వచ్చిం
తర్వాత రండి. ఇంట్లో మేం ఇద్దరమే
ఆడపిల్లలం ఉన్నాం.” అన్నది కోసం
నటిస్తూ.

“మరీ మంచిదండీ ! నేను కూడా ఒక్క
అమ్మాయి కోసమే వెతుకుతున్నాను. ఆ
ఆ అమ్మాయి ఇక్కడే ఉన్నట్టుంది. ఏం
కరుణా ?” ప్రసన్న స్వతంత్రంగా లోప
లకు వచ్చేశాడు. కరుణ అతన్ని గదిలోకి
తీసుకువచ్చింది. కుర్చీలో కూచోపెట్టి,
సబిత కోసం చూసింది. ఏదీ సబిత ?
పాను ప్రసన్నవేపు తిరిగేట్టు పెట్టి,
“ఇదేనా రావడం ? పెట్టె బెడ్డింగు ఏదీ?
అమ్మయ్య ! ఇప్పటికైనా కదిలి వచ్చారు.
ఎంతకాలంగా మీకోసం ఎదురు చూస్తు
న్నానని ! అయినా మీరు ఉద్యోగము
లయ్యారా ? ఈ అభిగ్యురాలు జ్ఞాపకం
ఉండొద్దా ?” అన్నది నిష్కారంగా.

ప్రసన్న, కరుణవేపే చూస్తూ తన
మనస్సులోని అనుమానాన్ని, బాధనూ కొంత
సేపు మర్చిపోయాడు ! ఎంత అమాయ
కంగా ఉంది కరుణ మొహం ! అప్పుడే
విచ్చిన మల్లెమొగ్గలాగా, నవ్వడం వేర్చిన పసి
బిడ్డలాగా, స్పృశించి వరవశించజేసే పైరు
గాలిలాగా, పారడం మొదలెట్టిన నదిలోని
నీళ్లలాగా, స్వచ్ఛంగా, సుకుమారంగా,
హాయిగా, అందుకోలేనట్టుగా ఉంది ఆమె !

లేచి నిలబడి, “అది కాదు కరుణా !....
నేను” ముందుకు అడుగు వేశాడు.

“బావగారూ ! పాపం, చాలా చాలా అలసి
పోయి వచ్చారు ? కాఫీ టిఫిన్ రండి !”
అంటూ వెనక్కి వంట పుట్టి చేతిలో వెండి

పల్లెంతో సహా వచ్చింది సబిత. వచ్చి,
టేబిలుమీద అన్ని అమర్చి, “తీసుకోండి”
అంటూ ప్రసన్నవైపు చూసింది అతను
మొహమాట పడ్డాడు. “ఓహో! నన్ను
నేనే పరిచయం చేసుకుంటాను నేను మీ
ఆవిడ చెల్లెల్లు. నీలకంఠంగారి కూతుర్ని.
కరుణ క్లాస్ మేటును. చాలా ?” అంటూ
నవ్వింది సబిత.

“చాలు. చాలు.” ప్రసన్న మొహమాటం
పోయి మాట కలుపుతూ అన్నాడు. “కరు
ణకు ఇటువంటి చెల్లెలున్న సంగతి నాకు
తెలీదు.”

“నాకు ఇంతటి పిరికి బావగారున్న సంగతి
నాకే తెలీదు.”

“మాటలు నేర్చిన కోయిలను కవ్విం
చడం ప్రమాదం సుమా !”

“పోనీలేండి. సామెతను మార్చినందుకు
మెసీ థ్యాంక్స్.”

ప్రసన్న కాఫీ తీసుకున్న తర్వాత, కప్పు
లను లోపలికి పట్టించుకొని వెళ్తూ, “ఏం
అక్కా ? ఇందాకట్టుంచి మూతి బిగించుకు
కూచున్నావ్ ? రావలసినవారూ, కావలసిన
వారే వచ్చారా ?—ఇంకా ఎందుకు
మవునం ?—మాట్లాడుకో !” అంటూ
వారిస్తున్నా, బయటికి వెళ్లిపోయింది.

“మొత్తంమీద మీ చెల్లెలు అసాధ్య
రాలే !” అన్నాడు ప్రసన్న, సంభాషణకు
నాందిగా.

“నా వంటరితనం జ్ఞాపకం రాకుండా
అదే నాకు ఇంతకాలం అండగా ఉంది.”
ప్రసన్న చేతులు తన బుజాలమీద పడే
సరికి కరుణకు కొత్త అనుభూతి, పూర్వ
మెన్నడో అనుభవించినది, ఈమధ్యన శరీ
రపు మడతలలో దాగి బాధపెట్టినది, ఏదో
కలిగింది. ఆమెలో కలిగిన పులకలను
తాను పంచుకొంటూ, “అడవారి దగ్గ
రకు వట్టి చేతులతో రాకూడ దంటారు.
ఈ పువ్వులకన్నా ఏమి సుందరమైనది
నీ కెయ్యగలను ?” అంటూ తాను భద్ర
ముగా తీసుకువచ్చిన గులాబీల దండను ఆమె
తలలో అలంకరించి, ఆమె నొసటిని
ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. కరుణ అనుమానంగా
తలుపువేపు చూసింది.

ప్రసన్న మరోసారి గాఢంగా ఆమె పెద
పులను ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. “ఈ క్షణం
కోసం మూడు నెలల నుంచి ప్రయత్ని
స్తున్నాను కరుణా !” అన్నాడు బరువుగా
కరుణ అతని కొగిలిలో గువ్వ పిట్టలా
వొదిగిపోయింది. అతని చొక్కా గుండీలు
పర్చుతూ “నా ఉత్తరాల్లే రప్పించాయి కదూ
మిమ్మల్ని ?” అన్నది.

“నానుంచి ఉత్తరాల్లేక నువ్వు బాధ
పడ్డావు కదూ ?”

“ఏం బాధ ? ఆ బాధంతా ఒక ఎత్తూ,
ఇండాక స్టేషనుకు వచ్చి మీరు కన్పించక
పోయేసరికి పడ్డ బాధ ఒక ఎత్తూనూ !”
అన్నది.

ప్రసన్న తాను ప్లాట్ ఫారంమీద దిగడం,
ఎవరూ కనిపించక పోవడం, సరాసరి
ప్రాసెనరుగారి ఇంటికి రావడానికి మొహా
మాట పడటం, మన్మథ దగ్గరకు వెళ్లడం
వరకూ చెప్పి, “సన్న క్షమించు కరుణా !
వూళ్లోకి వచ్చి కూడా, నిన్ను చూడక
కొన్ని గంటలు ఆలస్యం చేశాను” అన్నాడు

“అంతేకాదు. నాకన్నా, మీ అన్నగారే
మీకు ఎక్కువని కూడా నిరూపించు
కొన్నారు”

“అన్నగారు,” కరుణను మరింతగా
హత్తుకొన్నాడు హృదయానికి. “వాడొక
విచిత్రమైన మనిషి కరుణా ! అన్నట్టు
ఇక్కడ కూడా నాటకాల్లో వేషాలు
వేస్తున్నాడట కదూ?” కరుణ కళ్ళలోకి

చూశాడు.

కరుణ, అతని మాదుల్లాటి కళ్లనుండి
తన కళ్లను తప్పించుకొన్నది. అతని జాత్తు
లోకి వేళ్లు పోనిచ్చి దువ్వుతూ “మా
ఆడబిడ్డ ఏం చేస్తోంది ?” అని అడి
గింది, విషయం మారుస్తూ

ప్రసన్న చిలిపిగా ఆమె బుగ్గపై ఒక
చిటికె వేస్తూ “నీలాగే కలవరిస్తోంది”
అన్నాడు.

దూరంగా ఎవరో మనుష్యులు వస్తున్న
చప్పుడు, గేటు తీసినట్లయింది. అయి
ష్టంగా ఇద్దరూ దూరంగా జరిగి కూచు
న్నారు.

ప్రాసెనర్ నీలకంఠంగారు ఇంటికి చీటీ
పంపించారు. అప్పటికే చాలా ఆలస్యమై
పోయిందనీ, లక్ష్మీకాంతంగారు తమ ఉప
న్యాసం మొదలుపెట్టేసేరనీ, ఆలస్యం చేయ
కుండా వెంటనే రమ్మనిమనీ అందులో
పాఠాంశం.

కరుణ చీటీ చదువుతూండగానే, లోపలి
నుంచి సబిత, బెంగాలీ యువతిలా సింగా
రించుకొని ముందు గదిలోకి వచ్చింది. ఆ
చీటీ వంక చూస్తూ, “నాన్నగారి దగ్గ
ర్నంచేనా ??” అన్నది. అని ప్రసన్నవేపు
చూస్తూ, “బయలుదేరండి. బావగారికి
టిక్కెట్టు లేకుండా ఎంబర్ టెయిన్ మెంట్
ఏర్పాటు చేయించాం.” అన్నది.

ప్రసన్న అయిష్టంగా మొహం పెట్టాడు
“తల నొప్పిగా ఉంది. తప్పదూ ?” అన్నాడు.

కరుణ లోలోపల నవ్వుకొంది ఆ కొంటె
తనానికి. చీటీ తెచ్చిన కుర్రవాణ్ణి పిల్చి,
“వూరి నుంచి ప్రసన్నగారు వచ్చారట. వారికి
తలకాయ నొప్పిగా ఉందట. కరుణమ్మగారు
రారట అని చెప్పు. వెళ్లు” అన్నది. ఆ చీటీ
తెచ్చిన కుర్రాడు అట్లాగేనంటూ వెళ్లి
పోయాడు.

అతను వెళ్లిన తర్వాత, సబితను ప్రయా
ణానికి సిద్ధం చేసింది కరుణ. “మేం ఎటూ
రావడంలేదు. నువ్వయినా వెళ్లవేం ? ఆల
స్యము ఎందుకూ ?”

“నాకూ తలకాయనొప్పిగా ఉందమ్మా !
నేనూ వెళ్లను,” ఉన్నరంటూ తల వట్టు
కొంది సబిత.

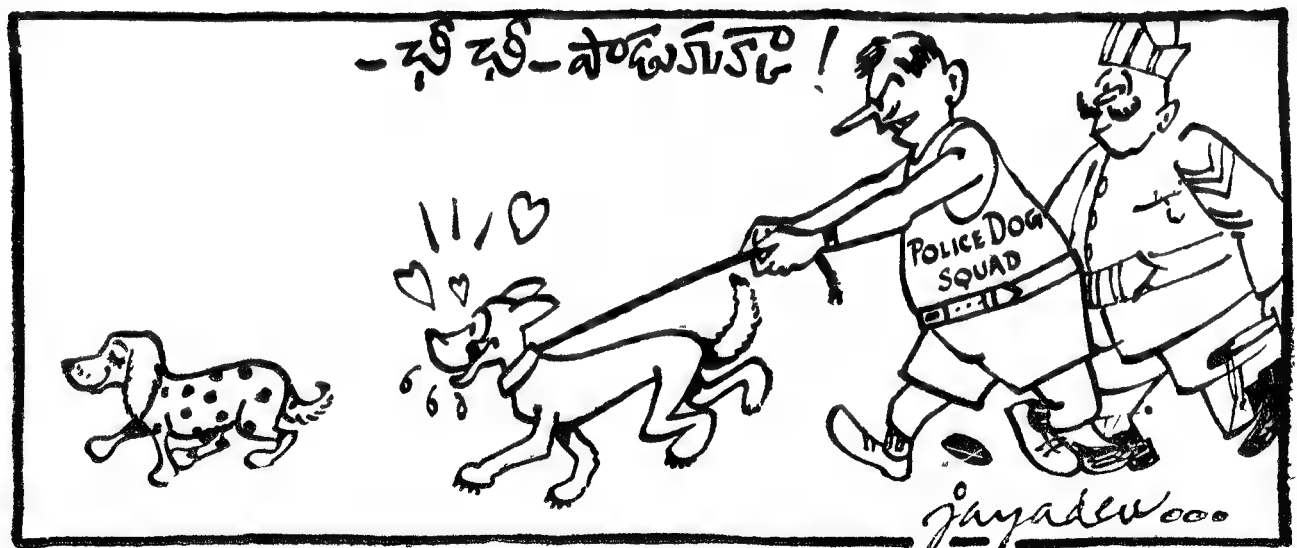
“అయితే ఇక్కడెందుకూ, డాక్టర్లు దగ్గ
రకు వెళ్లండి.” అన్నాడు ప్రసన్న.

“ఇద్దరం వెళ్దాం రండి. ఒక రోగికి
మరో రోగి తోడు ఉండడం ఎందుకైనా
మంచిది.”

“ఇంత మొండి ఘటమేం ?” అన్నట్లుగా
చూశాడు ప్రసన్న, కరుణవైపు. కరుణ తల
బాదుకొంది. సబిత లోలోపల నవ్వుకొంది.

“పాపం ! వూరినుంచి రాకరాక వచ్చారు.
వో సినిమాకో, వో బీబీకో, సర్దాగా వెళ్లక,
ఈ తలనొప్పి ఎక్కణ్ణించి వచ్చిందండి
మీకు ?” అన్నది సబిత ఎంతో సాను
భూతితో.

“పోనీ, ఆ సినిమాకైనా పోతే తగ్గు
తుందేమో, కరుణా, వెళ్లొద్దామా ?”

ప్రసన్న అవేశం జార విడుచుకో దల్చుకో లేదు.

“అవును సుమాండీ! నాకూ సీనిమాంటే ఎంతో ఇష్టం. పైగా అక్కగారి ప్రక్కన కూచుని చూడడమంటే, అదో అదృష్టం కింద భావించుకొంటాను.” నవిత కూడా లేచి మంచున్నది.

ప్రసన్నకు మనస్సులో ఉద్దేశ్యం చెప్పేద్దామన్నంత అవేశం వచ్చేసింది. “మహా తల్లీ! నాకేమీ తలనొప్పీ లేదు. చట్ట బండలూ లేదు. ఇంట్లో ఉండి కాసేపు మా అవిడతో కబుర్లు చెప్పుకుందా మను కున్నాను. అంతకుమించి మరొకటేం లేదు. నువ్వు సలక్షణంగా ఆ నాటకానికి వెళ్లిరా.” అందామనుకొన్నాడు. పథ్యం అడ్డు వచ్చింది. మనసులో మాటలను వోరు బయట పెట్టలేదు. ముగ్గురూ తొమ్మిల్లా కూచుని చూపులతోనే నూటాడుకుంటున్న సమయంలోనే ప్రాసె నరుగారి బంట్లోతు మర్రి వచ్చాడు. మరో చీటీ చట్టకుని. ఆ చీటీ ప్రసన్నకే ఉద్దేశించబడింది. అందులో, “మీ రాక నాకు ఎంతో సంతోషాన్ని కల్గజేస్తున్నది. వస్తూనే తలకాయ నొప్పిని వెంట బెట్టుకొని వచ్చారని విని ఎంతో బాధపడుతున్నాను. గృహస్థుగా నా బాధ్యత కొంత ఉంది కదా! భారం అనుకోక, కరుణనూ, నవితనూ వెంటబెట్టుకుని మీరు ఇక్కడకు రండి. మీకు తలకాయనొప్పి పోయే కార్యక్రమం ఇక్కడ ఉంది.” అని ఉంది.

నవిత పర్యవేక్షణలో ఉండి, అలూయిటూ కదలానికి వీలులేక బాధపడడం కన్నా, ఈ నాటకానికి పోవడమే మంచిదని అనుకొన్నాడు. దాంతో లేచి నిలబడి, “మీ నాన్నగారు ఇన్వైట్ చేస్తున్నారు. వదండి పోదాం.” అన్నాడు.

“మీ తలకాయనొప్పి”...నవితలో ఇంకా చిలిపితనం తగ్గలేదు.

“మన తలకాయ నొప్పి అనండి. లక్ష్మీకాంతంగారి ఉపన్యాసమూ, అపాల్య శాప విమోచనమూ చూస్తే పోయాయట. మీ నాన్నగారు అంటున్నారు.”

“మిమ్మల్ని చూస్తే నాకు చాలా చాలా జాలేస్తోంది సుమండీ.” నవిత బయటకు

క ర్మ ణం

పారిపోయింది. కరుణ, శృంగారం పూర్తి చేసుకుని, ‘వెళ్దామా?’ అన్నట్లుగా ప్రసన్న వేపు చూసింది. ప్రసన్న అమె చేతిని, తన చేతిలోకి తీసుకుని, మృదువుగా నొక్కి “వాణ్నింట్లో అంటే తమ భార్యలకు సమ్మతమైన పేదకులన్నమాట! మీరు వదండి ముందు.” అన్నాడు. వాతావరణంలో నవ్వులు. దూరంగా ఓ పక్షి కూజితం, సముద్రంమీద నుండి చిరుగాలి వచ్చి మెల్లగా వల్లారిస్తోంది.

* * *

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో ఆరు బయట రంగస్థలం అదోక ఆపూర్వ ఇంద్రసభా ప్రాంగణం. రంగస్థలం తెరవేసి ఉంటే జాద్రాయతనంలా గోచరిస్తుంటుంది. తెర తొలగేసరికి ఆ రంగుల హోయలు, ఆ చాయల కదలికలు, కన్ను మూసి తెరిచే టంతలో కన్నులముందు మాయా ప్రపంచాన్ని దర్శించజేసే విద్యుచ్ఛక్తి దీప కాంతులు, ఓహో! ఆ రంగస్థలంమీద సముద్రం కొండగా మారుతుంది. వాటి కోతిగా మారుతుంది. నిర్జీవి జీవవస్తు వవుతుంది. ఆ రంగస్థలంమీద రంగు పూసుకొని పాత్ర ధరించడం పూర్వ పుణ్య విశేషం. అందునా, ఉత్తమమైన ప్రదర్శనాన్ని తిలకించడం ప్రేక్షకునికి దివ్యనుభూతి లభించడం. రెండూ సమకూడిన వాడు అది వర్ణన కందని విషయం.

‘అపాల్య శాప విమోచనం’ ప్రేక్షకులను మైమరపింప జేస్తోంది. మనమధ ఇంద్రుని పాత్రలో జీవిస్తున్నాడు. రజని సిగ్గుపడడం, బెదురు చూపులతో పదను గుండెతో నటించలేకపోవడం అపాల్య పాత్రకే అందాన్నిస్తున్నది. బ్రహ్మసృష్టి అపాల్య, సృష్టికే తలమానికం కావడం అందరూ ఆమె కర్మగణాధారం తాము తాముంటూ తగవులు పడడం, ఇంద్రు డామెను మోపించి అర్పించి విఫలమనోరథుడు కావడం, నారదుని సలహాపై గౌతముడు పెళ్లికొడుకై తరలి రావడం, ఆయన అపాల్యను పొందగల్గిన వద్దతి, అపాల్య త్రికరణశుద్ధిగా గౌతముని అర్థాంగై ఆయన ఆశ్రమానికి తరలివెళ్లి గృహిణి బాధ్యతలను స్వీక

రించడం. అక్కడితో మొదటిరంగం పూర్తయింది.

ఆ నాటకం చూస్తుంటే ప్రసన్నకు తానే గౌతముడు అనిపిస్తున్నది. అపాల్య కన్న అందగత్తె కరుణ. అపాల్యకన్య గుం వతి కూడా! “మనమధ ఇంద్రుడు వేయడణ బాగానే ఉంది” అనిపించింది కరుణకు. తన కోసం ప్రయత్నంచేసి ప్రయత్నంచేసి, తాను ప్రసన్న వత్ని కావడంతో విఫలమైన కోర్కె గలవా డాయన. అక్కడితోనే ఆ పాత్రక సమాప్తం. తనకు తాను అనుకొన్నది. “ఆ తర్వాత అతని ప్రవర్తన దోషరహితంగా, సమున్నతంగా ఎంత సంతృప్తి కరంగా ఉన్నదని!”

వెనక బెంచీలలో కూచున్నవారు ఎవరో అంటున్నారు. “అదుగో! ఆ మూల కూచుండే, ఆ ఎర్ర అమ్మాయి, జడలో గులాబి పువ్వులు పెట్టుకుంది, ఆ అమ్మాయి అన్నమాట, ఈ నాటకంలో అపాల్య పాత్ర వేయవలసి ఉంది. కానీ ఎందుకనో మానుకొంది. వేసిఉంటేనా, నాసామిరంగం ఎంత బాగా ఉండేదో నాటకం”

ప్రసన్న తల వెనక్కు తిప్పి అమాట లన్నవాళ్లను చూడడం కోసం ప్రయత్నించడం, కానీ ఇంతలో రైట్లు ఆరి పోవడంతో ఆ ప్రయత్నం నెరవేరలేదు. రంగస్థలంమీద నుంచి సన్నసన్నగా సంగీతం మొదలైంది.

తనకేమీ తెలి దన్నట్లుగా అడిగాడు, కరుణ వైపుకు వంగి, “నిజమేనా?”

కరుణ భయం భయంగా అన్నది. “ఊ!!”

“అయితే ఎందుకు వెయ్యలేదు?”

“వెయ్యకూడదు అనుకున్నాను.”

“ఓహో!” ఆ స్వరం అంతకుమునుపు

ప్రసన్న అనగా విన్నడూ విన్నది కాదు. కరుణ తలవెత్తి అతనివేపు చూసింది. ప్రసన్న తల మరో వైపుకు తిప్పుకుని కనిపించాడు.

రంగస్థలంమీద ఇంద్రుడు, అపాల్యకై పడుతున్న విరహవేదన, ఆమెను వరమ వతి ప్రతగా గుర్తెరిగి తాను పొందలేనని నిరాశ పడటం, అంతలో తన పురుషకారంమీద తనే విశ్వాసం ప్రకటించడం, స్వగతా లుగా, వరమ రమణీయంగా మనమధ నటిస్తున్నాడు. (నశేషం)

చెల్లాయికి ప్రేమతో... 4

'పి. ఎస్.'

చెల్లీ,

నువ్వు వ్రాసిన లేఖ అందింది. మీరంతా కులాసాగా పున్నందుకు చాలా సంతోషం. ఈరోజుల్లో ప్రతివస్తువుకీ ధరలు పెరిగి పోయాయనీ, ఎంత డబ్బు వచ్చినా చాలడం లేదనీ, ఖర్చు తగ్గించేటందుకు ఏదైనా ఉపాయం చెప్పమనీ వ్రాశావు. నేనూ అదే అవస్థలో ఉన్నాను చిట్టితల్లీ. ఎక్కడ విన్నా "పాదుపు చెయ్యండి" అనే నినాదమే వినిపిస్తోంది ఈరోజుల్లో. మనం ఎంత పాదుపు చేయాలని ప్రయత్నించినా ధరలు పెరగడం వలన డబ్బు మిగలడం అంటూ వుండడంలేదు. అసలు కొద్దికొద్ది జీతాలు వచ్చేవాళ్ళ బాధలు ఏమని వర్ణించాలో తెలీదు. ఆకలి కపులకి మంచి కథావస్తువు అది. కనీసావసరానికి కూడా డబ్బు చాలడం లేదు వాళ్ళకి. పాల ధర పెరిగింది. అసలు కొన్నిచోట్ల పాలు దొరకడమే కష్టంగా వుంది. పాల కార్డు, డబ్బులూ, గిన్నే పుచ్చుకుని గంటన్నర క్యూలో నిలబడతే కొంచెం మంచి పాలు దొరుకుతాయి. ఇలాంటి క్లిష్ట సమయంలో ప్రతివారూ దుబారా అనేది మానివేయడం నువ్వు చెప్పినట్లు చాలా అవసరం. పెద్దగాస్తున్నో యిస్తే గానీ పాలు త్రాగని మొండికెత్తి కూర్చుంటాడు మానక్కింటి వాళ్ళ బాబు. వాళ్ళ ముక్కి వాడొక్కడే కొడుకు. అడిగినన్ని పాలూ యిస్తుందావిడ. నగం త్రాగి, మిగిలినవి తూములో పారబోస్తాడు వాడు. ఆ పాలు దొరకక ఎంతమంది పాపలు అల్లాడుతున్నారో అన్న విషయం అవిడకి అర్థంకాదు. ఇలాగే మన ఇళ్ళల్లో అనేక విధాలుగా దుబారా అయిపోతూ వుంటుంది. చుట్టాలు వస్తారంటే ముందే వంట రీసి పెట్టుకోడం, వాళ్ళ రాకపోతే అదంతా వేస్ట్ కావడం. వాళ్ళ వచ్చాక చేసుకోవచ్చులే అనుకుంటే పేచీలేదు. బియ్యం దొరకడం కష్టం. పాలు దొరకడం కష్టం. కత్తిలేని వెయ్యి అసలు లేనేలేదు. అటువంటి ఈ రోజుల్లో చుట్టూ కోసం వండి వుండడం

వినేకం కాదనుకుంటా. పూర్వంలా ఇప్పుడు వంట చేయడానికి ఎక్కువ సమయం అవసరంలేదు. స్త్రీల మీద త్వరగా అయి పోతుంది కదా! అలాగే సినీమాలు చూడడం, చూసినదే చూడడం, స్నేహితులతో ఒకసారి చుట్టాలతో ఒకసారి, మనకి మనం ఒక సారి. ఒకే సినీమా అన్నిచూర్లు చూడడం ఎందుకు చెప్పూ. కొంతమందికి చూసిన వస్తువు వెంటనే కొనడం అలవాటుంటుంది. ఈ వస్తువు ఈనెలలో మనం కొనగలమా అని ఆలోచించరు. కొంతమంది బట్టలు కూడా అలాగే కొంటారు. వచ్చిన కొత్త నమూనా చీర వెంటనే కొనకపోతే తోచదు కొంతమందికి. కొన్న చీరలన్నీ బీరువాలో దాయడమేకానీ ఎక్కువగా ఉపయోగపడవు. ఎప్పుడో 'అకేషన్' వస్తే తప్ప. విలువైన నగలైనా అంతేకదా! ఖర్చు తగ్గించడం ఎలా అన్నావు కదూ! అనంగతి వదిలి ఏమిటో వ్రాస్తున్నాను.

ప్రతినెలా మీకోచ్చే ఆదాయానికి తగ్గట్టు మీ బడ్జెటు వేసుకో. ఒక్కొక్క అంశానికి కొంత డబ్బు కేటాయించు... ఇంటి అద్దె, కరెంట్ బిల్లు వంటివి ప్రతినెలా ఒకటిగానే వుంటాయి గానీ ఇతర ఖర్చులు నెలనెలకీ మారుతూ వుంటాయి కదా. ఒక పుస్తకం తీసుకుని ఏరోజు ఖర్చు ఆరోజు వ్రాయి. ఏవస్తువు కొన్నా దాని తాలూకు బిల్లు ఒక్కటి కూడా పారేయకు. అన్నీదాను. నెలాఖరుకి దేని కెంతైందీ కూడి చూసుకో. నువ్వు వేసుకున్న అంచనా కన్న ఎక్కువ దేనికైందీ, దేని కోసం ఎక్కువ ఖర్చైందీ తప్పకుండా తెలిసిపోతుంది. ఆఖర్కు తగ్గించడానికి ప్రయత్నించు. ఉదాహరణకి వినోదానికి వదిలేసు రూపాయలు వేశావు.. ఇరవై అయింది. ఆ అయిదూ వచ్చే నెలలో కాకుండా చూడు. అలాగే బట్టలు ఇస్తే చేయించడానికి నువ్వు కేటాయించిన దాని కన్న ఎక్కువ ఖర్చైతే, దాన్ని కూడా, తగ్గించు. ఖర్చు తగ్గించడానికి ఇంతకన్న చేరే మార్గం ఏముంటుంది. అయితే

"నా బడ్జెటు ఎప్పుడూ లోటు బడ్జెటు!" అని నవ్వి పూరుకోకూడదు. పిల్లలు పెద్ద పుతూన్న కొద్దీ వాళ్ళ స్కూలు ఫీజులు, పుస్తకాలు, ఒకటేమిటి, అనేక ఖర్చులు ఎదురవుతాయి. వాటిని ఎదుర్కోడానికి ఇప్పటి నుంచే సిద్ధపడాలి. అంటే బడ్జెటులో నిర్వక్రింద ప్రతినెలా పున్నదాంట్లోనే కొంత మొత్తం, ఎంత తక్కువైనా సరే, కేటాయించాలి. ఏవస్తువు కొన్నా దాని ఉపయోగాన్ని ఆలోచించి మరీ కొనాలి. ప్రక్కవాళ్ళ కొన్నారని కొనకూడదు.. బట్టలు కూడా ఒక వద్దతి ప్రకారం, ఒక నియమం ప్రకారం కొనాలి గానీ వెర్రిగా కాదు. చందాలు, విరాళాలు, దానాలు, ధర్మాలు కూడా ఒక వద్దతిగా చేయాలి. అప్పుడే ఆర్థిక పరిస్థితి కుంటుపడకుండా వుంటుంది. అకస్మాత్తుగా జబ్బులు, చుట్టాలు, ప్రయాణాలు వస్తూంటాయి. వాటి కోసం అప్పుకు బయలుదేరే స్థితి రాకుండా ప్రతినెలా మిగల్గాలని వేసేదే. వండగలు వస్తే వివరీతంగా ఖర్చు చేయడం, చుట్టాలొస్తే వాళ్ళకోసం అప్పు తెచ్చి వేంవెర్రిగా మర్యాదలు చెయ్యడం ఇవన్నీ తగ్గించాలి. ఏఖర్చు చేసినా మన ఆర్థిక స్థితికి తగ్గట్టు, నిరాడంబరంగా చేయాలి. అప్పుడే ఖర్చు తగ్గించడానికి, ఉన్నదాంట్లో కొంచెమైనా మిగల్గాడానికి పిలుంటుంది. డబ్బు నిర్లక్ష్యం చెయ్య తగ్గది కాదమ్మా. నన్ను "మెటీరియల్ స్పీక్" అని నువ్వు అంటావేమో తెలీదు గానీ, డబ్బు మనిషికి కాలా చెయ్యూ వంటిదని ఒక రచయిత అభివర్ణించాడు. డబ్బు తప్ప మరేమీ లక్ష్యం చేయకపోవడం అని వేకం ఎలా అవుతుందో డబ్బును నిర్లక్ష్యం చేయడం కూడా అంతే అనివేకం. అంచేత డబ్బును జాగ్రత్తగా వాడాలి అందులోనూ ఈ అత్యవసర పరిస్థితిలో మరీ జాగ్రత్తగా వాడి మనకున్న దాంట్లోనే రక్షణ నిధికి విరాళం యివ్వగలగాలి. త్వరగా జవాబు వ్రాస్తావు కదూ? ఏ అక్క

భామ అవస్థ

అచిత

సినిమా ప్రేమిగాం చేసుకున్నాం, నేనూ, మానూ, భామ దాని మొగుడూ! భామ నాకు చెల్లెల్లుతుంది. అతను (భామ మొగుడు) మావారి అత్తమ్మగారు. అతన్ని తంబీ అని పిలుస్తారు రాయన. భామని పెళ్లి చేసుకున్నాక నాకు మరి నన్నిహతు డయ్యేడు. అదివరకు 'మీరు' అని మన్నించే దాస్తూతన్ని. ఇప్పుడు మరిదీ అని పిలవడం అలవాటుయింది.

వాళ్ళ పెళ్లి వార్షికోత్సవమని, అవేళ సినిమా ప్రేమిగాం ప్రహేళిక చేసేడు మరిది. వాళ్ళొస్తారని యెదురు చూస్తున్నాం. తీరా వాళ్ళు రావడాని కింత అలస్య మెందు క్కెందా!

అదును దొరికితే చాలు, అడవాళ్ళ నుదిర్త—అలంకరణని పోషనచేసి మా ఆయన ప్రారంభించేరు :

“మరదలుపిల్లా, నువ్వు ముస్తాబు పూర్తి చేసుకునేవరకే వెకండ్ పోకి వేళవుతుంది.” తం దువ్వుకుంటూనే వ్యాఖ్యానించే రాయన.

“మమ్మల్నడ మెందుకూ! మీరు వెంగెడుతున్న రావకార్య మేమిటి యిందాక ట్టుంటి? ఆ గువ్వకోడాని కంటూ నంటూ ఉందా? మీకన్న రెండాకు తెక్కువే తదివేడా మరిది. రానివ్వండదుగులాను. వినయ్యా! పెద్దమనిషి! సినిమాకే తీసు కెత్తానని చెప్పిన సీకోసం యింతసేపు వడి గాపులు వదలా అంటూ!”

వా మాటలు పూర్తికాకుండానే తల్లిళ్ళ మోగింది. రిక్తా అగిన చప్పుడు వినిపించింది. భామ మరిదీ వచ్చేరసుకుని వీధి వేపు చూడును గదా, భారీ రిక్తా కనిపించింది.

“ఏరా! చినబాబూ వాళ్ళూ యేకి?” ఆయన ప్రశ్న.

“చినబాబు (ఫ్రెండ్స్) యీ బండిలో డ్రైల్తున్నారట. అల్లతో మూటాదాలని తుసిను కెల్లెరు బాబూ. మిమ్మల్ని పినిచూ కెల్లమన్నారు.” రిక్తావాడి సమాధానం.

ఆయన నావేపు చూసేరు, ‘వెన్నామా?’ అన్నట్టు.

“ఏం బాబూ! వస్తారా?” రిక్తావాడు

తొందరపడుతున్నాడు.

“ఉహా! నీనిమాకి రాం! పిర్మొకి వెళ్తాం. వడివే వెళ్తాం. మవ్వళ్ళు.”

బెల్లు మోగించుకుంటూ రిక్నా వెళ్ళింది.

“అదేం లతా! పోనీ మనం వెళ్ళడానికేం?”

“నాకేం చూడాలని లేదు. మీ తమ్ములుం గారూ, మా భామా వస్తారని బయల్దేరా వంతే. పొనాస్టులేని అభిధ్యంలా మనమే వెళ్ళడం నాకు వచ్చదు. వెళితే అందరం కలిసే వెళ్ళాలి.”

“అయితే పిర్మొ కెళ్ళామా?”

“ఏం యీసారి మీరు అవ్వోచేస్తారా? క్షణక్షణముల్ మగవాండ దిత్తముల్.”

“అడది విద్యంభిస్తే మగడు మాట్లాడానికి సిపాపించలేడు.”

“అవును సోపం! అందునా మీరు మరీనీ! వస్తారా? ఉండిపోదామా?”

“లేదు లేదు. వడ.”

తీవ్రమైన ఆలోచన మనిషిని మాటాడ వివ్వదు. అనుకున్నది కాకపోతే నాకు గొప్ప చికాకు. మాటాడకుండా వదులుతున్నాను నేను. ఆయన మాత్రం యేదో చెబుతునే ఉన్నారు. వింటూ, ఆలోచిస్తూ, వదులుతున్నాను నేను.

“ఏం లతా! ఇదంతా మరిది మీద కోపమేనా?”

“కాదు. మీ మీదే!”

“అదేనిటి? గాలి నా మీదికి తిరిగింది పారి? మధ్యన నేనేం చేసేను?”

“ఏం చేశానని అడుగుతారేం? మీరు చేసినదే యిదంతా!”

“ఇది మరి భాగుంది. నీనిమాకి తావద్దా ఉండిపో అని నేను చెప్పినా?”

“చెప్పినట్టే.”

“అంటే?”

“అంటే, యింటి దగ్గర పెళ్ళామూ, యిక్కడ మనమూ, తనతో నీనిమాకి వెళ్ళడానికి యెదురు చూస్తుంటే యిందర్ని కాదని—యెవరో రైల్వో వస్తున్నారని స్పష్టమవుతోందా?”

“భాగుంది లతా! ఎంతో అవసరం లేనిదీ—అతను మాత్రం ప్రేమగా ఎందుకు

మానుకొంటాడు?”

“అదే మీరు చేస్తున్న తప్పు. అతనికి తెలికపోతే మీరు చెప్పిరి. వస్తానని చెప్పి, మానడం అతని కిదేం కొత్త కాదు. అయినా మీ రతన్ని వమ్మడమే చిత్రం. మీ రిలా అతన్ని వదురించబట్టే....”

“మవ్వ పిరపాటు వదురున్నావ్ లతా! ట్రెయిన్ వెళ్తున్నది యెవరో యేదో?”

“ఎవరైనా—భార్య కంటే కూడా చాలా యొక్కువ వాళ్ళు. అది మృతం నిజం.”

“మరదలు కూడా అంత మృతుగా ఆలోచిస్తే తంబి చాలా యిబ్బంది వడతాడు.”

“అదో బెరి మాలోకం. అదలా వట్టిండుకోక పోబట్టి మీ అటలు పాగు తున్నాయి.”

పిర్మొ చేరేం. నా కళ్ళని నేనే వమ్మలేక పోయాను.

“నా అందరిలోకి వనితమైనవాడు తంబి నోకడే” అని ఆయన తరచు కీర్తించే వ్యక్తే—పిర్మొలో నిర్జనంగా ఉన్న ఒక కార్నర్ లో మరొక అమ్మాయితో వచ్చుతూ కబుర్లు చెబుతున్నాడు. ఆ అమ్మాయి భామ కాదు.

ఆయన వాళ్ళని చూడలేదు. నాకు కొంత దూరంలో ఎవరో కనబడితే అతనితో మాట్లాడుతున్నారు. స్పీకర్ లోంచి పాట వినిపిస్తోంది.

“నా ప్రేయసి వస్తుందియో పుర్గమూ నా జీవిత గమ్యానికి మార్గమూ.” అంటూ, ఈ పాట మరిదికి చాలా యిష్టం వందలసార్లు విన్నా ఈ పాట తనకి విసుగనిపించడంబూ ఉంటాడు. ఆ పాట వినిపిస్తే చాలు. “అదిగో నా పాట” అంటూ గోల చేస్తాడు.

నా ఆలోచనలు పాట నుంచి మళ్ళేయి. అతని ప్రవర్తన గురించి ఆలోచించ సాగేను. ఎంత తెలివైన వ్యాపం, స్పష్టమవుతోందని భార్యకి చెప్పి—మమ్మల్ని నీనిమాకి వెళ్ళమని లిక్నావాడి చేత కబురు పెట్టడంలోని అంతర్యమిదా? మేము నీనిమాకి వెళ్తామనుకుని నా విక్కడ మరో అడదానితో....

ఫీఫీ—తప్పుదారి వదిలి మార్గం తప్ప, అయిన వాళ్ళకి తెలికుండా ఉండడాని కెన్ని నాలుకా లాడతారు?

పెళ్ళయి ఏడాదే అయింది. పెద్దలు చేసిన బలవంతపు పెళ్ళి కాదు. తనకు తానై మనసువడి చేసుకున్నాడు. పెళ్ళి కాకముందు భామ కోసం యెంతని తపించేడు? ఇంతలో ఇంత మార్పు? అశించి వది—అభించగానే—ఆ మోక తిరిపోతుందా?

విద్వర్తం కిందట బంధువులింటో పెళ్ళి కని బయల్దేరుతూ, ఇతట్టి కూడా మాతో తీసుకెళ్ళాం. వచ్చుతూ, నరదాగా కబుర్లు చెబుతూ, వచ్చిస్తూ పొషాకుగా ఉంటాడని. పెళ్ళిలో భామని చూసేడు.

పెళ్ళివారికి వస్తారు బెల్లుతూ, గంధం రాస్తూ. పోలి పాటలు పాడుతూ భామ కనిపిస్తే, అతని కళ్ళలో ఎంత ఆరాధన? తనని దేవతగా, తన సాన్నిధ్యం పెన్ని

ధిగా భావించే వ్యక్తి భర్తగా. అభించడం కంటే స్త్రీకి అదృష్ట మేముంది? భామ అదృష్టాన్ని అభినందించేను. భామ యితనితో వచ్చి సోఫాలూ అనుభవిస్తూ దని ఆశించేను.

అతని క్రోధిక—మా ప్రాధ్యం—భామ యిష్టవడదం — పెద్దల అంగీకారం! అన్నీ వాళ్ళిద్దర్ని వధూవరులని చేసేయి. స్త్రీ—తనవి కాకముందు—అయినంత వగకూ పురుషుడు ప్రదర్శించే తన — ఆ స్త్రీ భార్య కాగానే క్షీణిస్తుందా? ప్రేయసిగా ఆరాధన అందుకున్న స్త్రీ—భార్యగా ఆ ఆరాధన అందుకోలేదా?

ఒకనాడు భామ కోసం వడిన తనకంటే యీనాడు మరో అమ్మాయి కోసమా! తన—ఇలాంటి వ్యక్తిని మరిది అని యెంత పిలవగలిగాను?

ఇక అక్కడ ఉండి, భామకి బరుగై తున్న అన్యాయం చూడలేకపోయాను ఇంటికి బయల్దేరాం. నేను చూసిన హోరం ఆయనకి చూపించలేదు. అయితే ఆ విషయం తర్ఫీదుచదువుకుంటే తన తప్పునికన్న విన్నగా, అత్యయినిగ చూసుకునే స్నేహితుడు తప్పు చేస్తాడని ఆయన అంగీకరించరు. అతని ప్రవర్తన

గురించి ఆయన కంట నమ్మకం. ఆ నమ్మకపు మునుగు అడ్డు పెట్టుకుని—తప్పుల చేస్తూ కూడా మంచివాడిలా చెలామణి అవుతున్నాడతను.

తప్పు చేసేవాళ్లు—తమని పరిశీలనగా గమనించేవాళ్లు దగ్గర జాగ్రత్తగా వడుచుకుంటారు. నే నతన్ని అనుమానించినట్టు అతనికి తెలియకూడదు. నేర్పుగా మాటల్లో మళ్ళపెట్టి నేరుస్తునిచే నిజం చెప్పించాలి. మళ్ళీ మళ్ళీ ఆ తప్పు చెయ్యకుండా చూడాలి.

భామకోసం చేసే నిర్ణయం తీసుకున్నాను.

* * *

అఫీసుకి వెళ్తూ మరిది మా యింటికి రావడం—కాసేపు అవీ యింటి మాట్లాడుకుని యిద్దరూ కలిపి అఫీసుకి వెళ్లడం, వాళ్ల అలవాటు.

యద్వాచకారం మర్నాడు అతను వచ్చేడు. నవ్వుతూ పలకరించేడు. ఆ నవ్వులో కల్పనం లేదు. ఎదుటివాళ్లని మభ్యపెట్టే వంచన లేదు. ఎక్కువైన హృదయంతో మన పిరా నవ్వుతూ మాటాడే వ్యక్తిలా కనిపించేడు.

నిన్న కలవరపరచిన సంఘటన కలకాదు కదా అన్న అనుమానం కలిగిందా నవ్వు చూస్తే!

“మరిదీ! మమ్మల్ని మరిచిపోయే వసుకున్నాను.”

“మరిచిపోతే—యీవా లిక్కడి కెలా రాగలను?”

“అయితే నిన్న మరిచిపోయావన్న మాట కట్టుకున్న భార్యని—కావాలనుకున్న అన్న వదినల్ని—వివాహ వార్షికోత్సవపు మధురానుభూతిని—మరపించజేసిన మహాత్ములైనరో! వారి తెడుగుజాడలలోనే వ్రయాణం సాగించక పోయేవా? మళ్ళీ దారితప్పి యీ సామాన్యల సహవాసం యింకెందుకు?”

“అదేమిటి మరి అంత నివ్వరంగా ఆడి పోస్తున్నావ్?” అని నన్ను వారిస్తూ

“మరేం అనుకోకు తంబీ! లత ధోరణి నీకు తెలియని దేముంది?” అంటూ సమా

భామ అదృష్టం

ధాన పరుస్తున్నారాయన

“అనుకోదాని కేముంది? అలా నిందిస్తే అడిగే అధికారం వహించగలవారు, వదినగారు తప్ప వా కెవరున్నారు?”

“అడగడమూ, అనడమే మిగులు. బుద్ధులు మాత్రం నువ్వు మానవు. ఇంతకీ నిన్న విజయం చేసిన....”

“ప్రసాదరావుగారని, హైస్కూల్లో చదివేటప్పుడు మా క్లాస్మేట్. ప్రస్తుతము కలకత్తాలో ఉంటున్నారు. స్కూలు విడిచిపెట్టిన యిన్నాళ్ల కిదే మళ్ళీ మేం కలుసుకోడం. నే నిక్కడ ఉంటున్నట్టు యీమధ్యనే తెలిసిందట. తనూ, మిసెస్సూ ట్రెయిన్ల వెళ్తూ కలుసుకోమని టెలిగ్రామిచ్చాడు.”

ఆ మాటలు అబద్ధాలు కావు. అబద్ధాలాడేవాళ్లకి ఎదుటివాళ్లు తమ మాటలు నమ్ముతున్నారా లేదా అన్న సంగతి చం ఉంటుంది. ఆ ధోరణి యితనిలో అణుమాత్రమైనా లేదు.

నే నతన్ని అనుమానించిన మాటా నిజమే అయినా, అబద్ధాన్ని నిజంగా చెప్పే ప్రావీణ్యత అతనికి ఉందని—నేను సైతం అంగీకరించను.

ఈ డొంక తిరుగుళ్లన్నీ మానేసి భామనే అడిగితే? కాని అది మరికొన్ని ప్రమాదాలకి దారితీస్తుంది. నిజా నిజాలు తెలికుండా యీ సంగతులు దానితో ప్రస్తావిస్తే—నిష్కారణంగా, దాని శుభశాంతి పాడుచేసిన దాస్తపుతాను. అందుకని ఆ ప్రయత్నం విరమించుకున్నాను.

ఇక మిగిలిందొక్కటే. రేడియోలోపాట. ఆ ప్రసక్తి మళ్ళీ ఎప్పుడైనా తీసుకురావాలి. మరికొన్నాళ్లు నిరీక్షించడానికే నిశ్చయించుకున్నాను. వారం రోజులు గడిచేయి.

* * *

వండగలోస్తే—మరిదినీ, భామనీ మా యింటికి పిలవడమో—వాళ్లు మమ్మల్ని ఆహ్వానించడమో మామూలు.

ఉగాదికి మా యింటికే పిలిచేం. మధ్యాహ్నం భోజనాలయేయి. సాయంత్రం సిని

మాకి వెళ్తామన్నాడు మరిది. భామ, మా ఆయన అంగీకరించేరు. నేనుమాత్రం పూరుకున్నాను. ముగ్గురూ వ్రళ్లులు ప్రారంభించేరు.

“వదినగారేదో వ్రణాళికలు వేస్తున్నట్లుంది”

“ఏవక్కా వెళ్తామా?”

“ఏం లా! మానం అర్థాంగీకారమని భావించవచ్చా?”

ముగ్గురి వ్రళ్లలకీ సమాధానం చెప్పేను.

“ఈవాళవెళ్దాం. కాని యిప్పుడు కాదు”

మరిది మళ్ళీ తన మామూలు ధోరణిలో నవ్వుతూ అడిగేడు. “అదేమిటండోయ్! ముహూర్తం గట్టా పెట్టిస్తారా?”

“అదే ఆలోచిస్తున్నాను. మళ్ళీ—ట్రెయిన్లో వెళ్లే స్నేహితులైనరూ అడ్డు తగలకుండా తిరుగులేని ముహూర్తం పెట్టద్దామని! ఏవే భామా!”

“అడ్డు తగలడమే మంచిదక్కా!” భామ సమాధానం.

“అదేమిట! నన్నుకాదని మీ ఆయన్ని నపోర్ట్ చేస్తున్నావ్! మరిది మాటలువింటే నీకేం లాభం? ప్రోగ్రాములు వాయిదా పడడం తప్ప”

“పడితేనేవక్కా! మంచి ప్రజెంటేషన్ను దొరికాయి”

“ఎవరికి—మరిదికా?”

“ఇద్దరికీని. ఈ గాజాలూ, ఆయన కట్టుకున్న నేక్ టై—ట్రెయిన్లో కలిసిన దంపతుల బహుమానాలే!”

భామ చేతిగాజాలూ, మరిది కట్టుకున్న టై, అతను స్టేషనుకి వెళ్లేదని ఋజువు చేస్తునేవున్నాయి. మరి పార్కులో వేసు చూసింది? పార్కులో కొంచెంసేపు గడిపి, ట్రెయినుకి వెళ్ళివుంటాడా? అదే అయితే పాట ప్రసక్తి తెచ్చి నిజం రాబట్టవచ్చు.

మానంగా నా ఆలోచనలు పాగుతున్నాయి. కాని నన్ను వాళ్లు ముగ్గురూ పూరుకో విస్తేగా?

“అలాదేవీ! నీకు అలాటివి కొనిపెట్టనా” శ్రీవారు ఆఫర్ చేస్తున్నారు.

“ఏవక్కా! ఈగాజాలు నీకు నచ్చలేదా?” భామ సందేహం.

ముచ్చటైన
ఉంగరాల జుత్తు రహస్యం

కాస్టోరల్

మంచి సువాసనగల ఆముదం

ది కంకర్తా కెమికల్ కం. లి.
కంకర్తా-29.

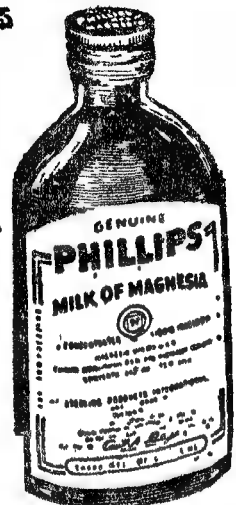
KASF-171-63

మీకు పడుటలేదా?

దారి మందిరి అన్ని అహర వదార్థములు వారి జీర్ణకోశములకు
వదవు. పుల్లితెవులు, కడుపుమంట, అజీర్ణము కలుగజేయును.
అప్పుడు మీకు తప్పక పిల్లిప్పవారి మిల్క్ ఆఫ్
మెగ్నీషియా తావలెను.

అహరము మీ జీర్ణకోశమును పొడుచేసిన
దనుకొండి! పిల్లిప్ప కణములో కడుపుమంట,
అజీర్ణము, క్రేపులను నివారించును.
పిల్లిప్ప నెమ్మదిగ, నులుపుగ పూర్తిగ మీ
జీర్ణకోశమును నరియైన మార్గములో పెట్టును.
అందుచేత ఎప్పుడైనా విందు భోజనములు
తిన్నప్పుడు, త్వరపడి పిల్లిప్పవారి
మిల్క్ ఆఫ్ మెగ్నీషియా తీసుకొండి!
అంతే! అది పరిచేయును!

ఫిలిప్స్ మిల్క్ ఆఫ్ మెగ్నీషియా

హువ్యుసాక్యర : రిజిస్టర్డ్ యావర్ డేన్ మెడికల్ స్టోర్సు (హ) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ 62, బండెర్ రోడ్, కలకత్తా-19

"ఏవంటి వదినా! ఈ టె మీకు నచ్చ లేదా?" భామని అనుకరిస్తూ మరిది వెళ్ళి రింపు.

రేడియో ట్యూన చేశా రాయన నన్నగా వీదో సినిమాపాట వినిపిస్తోంది.

"శోతలు కోరిన పాటలు వస్తున్నాయి. జవాబు.

భామ అదృష్టం

అడవాళ్ళాకుంటే వినిపిస్తాయి" మరిది

వ్యంగ్యం.

"గోల చేస్తున్నది—మగవారే" భామ

"ఏం మరిదీ! నీ ప్రియతమగీతం— మార్గమూ స్వర్గమూ పాట ప్రసారం చేయ్య మని కోరేవా?"

"అవునుండీ! విని చాలా కాలమయింది."

"అదేవిటి? కిందటివారమేగా ప్రసారం చేశారా పాట!"

"ఎప్పుడు?"

"ఎప్పుడేవిటి! నువ్వు మన సినిమా ప్రోగ్రాంమినేచేసినాడే సినిమాకి వెళ్ళకుండా పార్కుకివెళ్ళే అక్కడ వినిపించిందిపాట!"

"అరే! మన ప్రోగ్రాంలోపాటు—నా పాట కూడా మిస్సయ్యా నన్నమాట.",

మాట చమత్కారంగావున్నా, తనా పాట వినలేకపోయానన్న నిరాశ అతనిలో స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది.

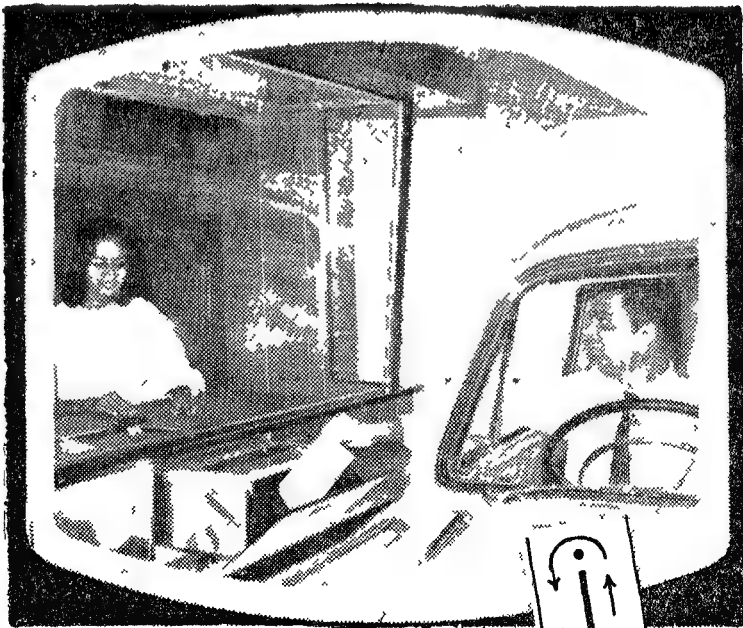
పార్కులో నేను చూసినది లభనె అయితే నా మాటలకి నిర్ఘాంతపోయి ఉండేవాడు. ఏదో పొరపాటు జరిగింది. అన్యాయంగా యితని ప్రవర్తన అనుమానించి పాపం చుట్టుకున్నానని ఘోషించింది అంతరాత్మ.

భోజనాలుచేసి, సెకండ్ షికాకి వెళ్ళేం. వండగ కావడంచేత ధియేటర్లో చాలా రద్దీగా వుంది. నలుగురం ఒకచోట కలిసి కూచుం దికి చోటు దొరకలేదు. వాళ్ళో దగ్గరా, మేమో దగ్గర కూచోవాలని వచ్చింది.

ఆట ప్రారంభమైంది. ఇంటర్వెయ్లో హారంతా కలియజూసేను. మావెనక వరసలో కూచున్న మరిది, మాముందు కనిపించేడు. అతనివక్తన భామలేదు పార్కులో చూసిన అమ్మాయి కనిపించింది ఆశ్చర్యంతో వెనక్కు తిరిగిచూసేను. భామతో నవ్వుతూ కబుర్లు చెబుతున్నాడు మరిది.

"మా అందరిలోకీ పవిత్రమైనవాడు తంబి ఒకడే" అన్న శ్రీవారి మాటలు అంత రాంతరాలలో ప్రతిధ్వనించేయి.

అన్య స్త్రీలవల్ల అకర్షణ, పురుషుడు నిగ్రహించుకోలేని బలహీనత ఆ బలహీనత విషయంలో పురుషులంతా ఒకటేనన్న— నమ్మకపు రంగుబద్దాలతోంచి పురుష ప్రపంచమంతా ఒకేలా కనిపించిందిన్నాళ్ళూ. కాని అందరూ అలాటివాళ్ళకారు మరిది లాటి మంచివాళ్ళావున్నారు. భామ అదృష్ట సంతూరాలు! ●

మీరు కారులో కూర్చుని వుండగానే షీణాలలో తెలివిజనకొంటున్నవద్ద మీ చెక్కులకు డబ్బు ఇచ్చే సౌకర్యాన్ని ఇండియన్ ఓవర్సీస్ బ్యాంక్ వారు క్రమ కేధిశ్రుత బ్రాంచిలో ఏర్పాటు చేశారు. ఇట్టి సౌకర్యం ఏర్పాటు చేయడంఇండియాలో ఇదేమొదటిది ఇదే విధంగా షీణాలలో మీరు బ్యాంకులో డబ్బుకూడాకట్టవచ్చు.

ఇండియన్ ఓవర్సీస్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్

రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసు: 151, మౌంట్ రోడ్, మద్రాసు-2

యిం.సి.టి. ముత్తయ్య
చైర్మన్

కె.యం. నంజప్ప
జనరల్ మేనేజర్

మౌంట్ రోడ్.

హాల్లివుడ్ ప్రణయాలు

నన్నే దొంగతనం కుపోయి, సొమ్ము చెలిం చకపోతే విడిపించమని దొంగలు బెదిరిస్తే మా కుటుంబంవాళ్లు వదిలించగల శక్తి కలవారుకాదు. అసలు నా విలువెంత? కాని అంతవనీ ఒకసారి జరిగింది. అంటే నన్ను 'ఎత్తుకు'పోయారొకసారి!

నన్ను ఎత్తుకుపోయిన 'దొంగ' ఫ్రాంక్ సిన్గ్లా. ఇది మీరు నమ్మలేని కథం బారు నిజానికి ఇది హాల్లివుడ్ తారలు తమ కోరికల్ని తీర్చుకొనటానికి ఎంతదూరం వెదాలో రుజువుచేసే సంఘటన.

ఈ తారల జీవితాలు కొంచెం అద్భుతంగానే ఉంటాయి. లోయలలో, కొండ చరియలమీద, అగాధాల అంచుల పక్కన ఇళ్లు కట్టారు. ఇవి ఇశే కాదు. భవనాలు. చూట్టానికి భవనాలలాగే కనిపించకపోయినా వాటిలోపల ఏర్పరచిన సౌకర్యాలవిబట్టి వాటిని అలాగే వర్ణించాలి—ఈతకొలనులు, స్నానాలగదులూ, పరిచార చారికాదళాలూ కల ఇవి రాజభవనాలు!

ఫ్రాంక్ సిన్గ్లా, బింగ్ క్రాస్టీ, జిమ్మీవాన్, హోసెన్లు ఒక విమానాన్ని కలిసి వాడుకుంటారు. ఇది కేవలం వేళా సౌకర్యంకోసమే. హోసెన్ ఇంట్లో, విమానాశ్రయంలోఉండే యంత్రసాముగి కల గది ఒకటి ఉంటుంది అవసరమయితే, ఆర్కాథి పెద్ద తుపాను రావచ్చునని వాటిచేత చెప్పి సాడు అతను; అందులోనూ అందమయిన అతిథి ఎవరయినా విమానంమీద తిరిగి వెళ్లిపోదామని లొందరపడుతూ వుంటే...

సిన్గ్లా ఇల్లు చిన్నదిగా ఉన్నా, అన్ని సౌకర్యాలూ ఉంటాయి. అతనికి ఇద్దరు మార్టా దేశంనుంచి వచ్చిన నౌకరు ఉన్నారు. వాళ్లు నిశ్శబ్దంగా, ఇంట్లో తిరుగుతూ వుంటే ఏదో భయంవేసింది నాకు! వీరి విశ్వాసం ఇంతా అంతా కాదు. యజమాని కోసం ఏదయినా చేస్తారు.

ఒక కథ చెప్తాను. నేనప్పుడు న్యూయార్క్

లో ఉండేదాన్ని. నన్ను హాల్లివుడ్ కి రమ్మని పిలిచాడు ఫ్రాంక్. పిలవటమేకాదు చంపుకుతిన్నాడుకూడా. అతని బాధ పడలేక నరేనని వప్పుకునే, చల్లగా పారిస్ కి వెళ్లి పోయాను. పారిస్ లో నా చిన్నకొడుకూ, తల్లి ఉన్నారు. వారిని చూడాలనిపించింది హతాత్తుగా.

పారిస్ వెళ్లిన వారం రోజుల తర్వాత హాల్లివుడ్ నుంచి టెలిఫోన్ వచ్చింది. “ఫ్రెంచి బామ్మా! వెంటనే ఇక్కడికి రా. నీకు మంచి సినిమా పాత్ర ఒకటి ఇప్పిస్తా! మూటింగ్ చాలావరకూ ఫ్రెంచి రివియూలో జరుగుతుంది” అని వత్తిడి చేశాడు ఫ్రాంక్ సిన్గ్లా. “నీకు విమానం టికెట్ ఒకటి వంపుతున్నాము.”

ఈ కట్టుకథతో నన్ను మోసం చేశా ననుకున్నాడు పానం ఫ్రాంక్! అతని సినిమా గురించి నేను వినకపోలేదు. ఆ సినిమా నాయిక స్క్రీగ్ అంశం ఉన్న ఒక 18 సంవత్సరాల కన్య. నేను 18 సంవత్సరాలకే అంతకన్నా ఎదిగినట్లు కనిపించేదాన్ని. ఇక స్క్రీగ్ అంశం అంటారా, నాబంగారు జాబ్బూ, నీలంకళ్ళూ ఈ పాత్రకి ఏం సరిపోతాయి? కాని ఫ్రాంక్ ని ఏడిపిద్దామని వమ్మనిట్లే నటించాను. అంతేకాక, ఏ మహాత్యంతో ఏమి జరగవచ్చో, నాకు నిజంగా ఎటువంటి భవిష్యత్తు ఉందో అని అమెరికాకి బయలుదేరాను.

నాకు విమానాశ్రయంలో ఘనస్వాగతం లభించింది! ఫ్రాంక్ ఇంటికి వెళ్లిపోయాము. మూడురోజులు ఒకటేపార్టీలు. నేను ఎప్పుడు సినిమాలో నా పాత్ర గురించి ప్రస్తావించినా ఫ్రాంక్ ఏదో చల్లని కబుర్లు చెప్పి తప్పించేవాడు.

నాల్గవరోజున తెల్లవారి మేల్కొన్నాను. ఇంట్లో నేను తప్ప ఎవరూలేరు! (ఇద్దరు మార్టాదేశం నౌకరు తప్పించే అనుకోండి).

“అయ్యగారు తిరిగివచ్చేదాకా ఇక్కడే ఉండి మన్నారు” అన్నారు. ఒక చిన్న చీటి ఇచ్చారు.

“నాకు చెప్పకుండా పారిస్ వెళ్లిపోయి నందుకు శిక్ష—ఫ్రాంక్” అనిఉంది. దానిలో. వళ్లు మండింది. టెలిఫోన్ వద్దకి పరిగెత్తాను. కనెక్షన్ తీసేసిఉంది. కారు పెద్దల్లోకి వెళ్లాను. నాకర్థ కోసం ఉంచిన ‘స్టేషన్ వాగన్’ ఒకటే ఉంది. దాని తాళంచెవులు లేవు. నడిచి వెళ్లిపోతానని వాళ్లతో అన్నాను. ‘ఇక్కడనుంచి కదలకుండా చూడమని చెప్పి’ రన్నారు. వారి వాలకంచూస్తే భయంవేసి అంతటితో పూరుకున్నాను. కొంతసేపటికి ఈ పరిస్థితి నిజంగా చిత్రంగానే ఉందని పించింది. ఒక పెద్ద హాల్లివుడ్ నటుడు నన్ను చెరలో వేశాడు. నేను నాయికనీ, అతను దుష్టుడూ—లేదా నాయకుడూ. ఇదీ ఒక ఫిలిం కథలాగే ఉందే! నేను తప్పించుకుని చేసేదేముంది?

మాల్టీన్ పరిచారకులిద్దరూ నన్ను రాణిని చూసినట్లు చూసేవారు. అయినా ఈ నిర్బంధం విసుగు కలిగిస్తుందికదా! నేను ఇక తప్పించుకోనని ధీమాగా ఉన్న నౌకర్లు అశ్రద్ధ చేశారు. ఒకరోజు చీకటితోనే లేచి తప్పించుకున్నాను. నడక సాగించానుకాని నా అదృష్టంకొద్దీ దారిలో ఒక లారి తటస్థించింది. దానిలో ఎక్కి ‘హిమ్ (స్పింగ్)’ చేరుకున్నాను. అక్కడినుంచి హాల్లివుడ్ చేరుకున్నాను. అక్కడ ‘మెకాంబో’ అనే రెస్టారెంట్ లో ఫ్రాంక్ కచ్చేరి చేస్తున్నాడు—ఉచితంగా. దాని మాజీ యజమాని చార్లెస్ మారిసన్ చనిపోవటంచేత అతని భార్యకి ఈవిధంగా సాయపడుతున్నాడన్నమాట.

నన్ను చూడగానే ఎంతో ఆప్యాయంగా పలకరించాడు. పాత విషయాలన్నీ ఇద్దరం మర్చిపోయాము!

(అయిపోయాము)●

సంధ్యారాణి

హరనాథ్

జయలలిత

నవచిత్ర సీమకు నవనాయికలూ,

రోజులు దొర్లిపోవటం అంటే భవాలు కూడా అంతకుమించిన వేగంతో పరుగులు తీస్తూ గతాన్నంతా చరిత్ర పుటల్లోకి వెట్టివేయటం అన్నమాట.

ప్రపంచంలో అన్ని రంగాలలో విశేషమైన మార్పు వస్తున్నది. రాజకీయాలు కొన్నిచోట్ల ప్రజ్వరిల్లితే, మరికొన్ని చోట్ల న్తంబించిపోతున్నాయి. రాజ్యాలు పతనమవుతున్నాయి; క్రొత్తవి అనిర్భవిస్తున్నాయి. విన్నటిరోజున, అడుగులకు మడుగులొత్తింతుకొన్నవారు, యీనాడు మచ్చుకైవా కనిపించటం లేదు. అట్టఅడుగున వున్నవారు కొందరు అకస్మాత్తుగా పైకి వస్తున్నారు.

ఈ చైతన్యం సీనిమారంగానికి కూడా తాగా వర్తిస్తుంది. ఎంతకాదనుకొన్నా, ఎంత లేదనుకొన్నా, సీనిమారంగంలోని 'పరిస్థితులు', యీ పరిస్థితుల చుట్టూ పరిభ్రమించే వ్యక్తులూ మారిపోవటం జరుగుతోంది.

ఈ మార్పు మనకు 1964-65లో తాగా కనిపిస్తున్నది. గత రెండు సంవత్సరాలలో తెలుగు చిత్రరంగానికి వచ్చినంత మంది కొత్తవారు, దక్షిణాది సీనిమారంగపు చరిత్రలో యింతకుముందెన్నడూ రాలేదు.

కొత్తవారు కావాలనే ప్రయత్నం గత రెండు, మూడు సంవత్సరాలనుంచీ తీవ్రంగానే జరుగుతూ వున్నది. కానీ, సీనిమా

రంగంలో "ప్రయోజనకరమైన" మార్పు రావటానికి కొంత ఆలస్యం పడుతుంది. అలాగే యీ కొత్తవారి 'సమస్య' కూడా పరిపక్వ దశకు రావటానికి యింతకాలం పట్టింది.

'తేనెమనసులు' చిత్రం తయారవక ముందు యీ సమస్యను గురించి ఎవరూ అంత తీవ్రంగా ఆలోచించినట్లు కనిపించదు. అంతమాత్రాన కొత్తవారు లేరనికాదు. అలా అనుకొంటే యిప్పుడున్న పాతవారంతా ఒకప్పటి కొత్తవారే. కానీ, ఒకప్పుడు వెండితెరకు పరిచయం అయినవారి సంఖ్యతో, ప్రస్తుతం వస్తున్న వారి సంఖ్యను పోల్చి చూస్తే నిజంగా ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. ఒకప్పుడు నటుడు రమణమూర్తిని యం. ఎల్. వీ. చిత్రంద్వారా పరిచయం చేశారు. "ఎత్తుకు పైనిత్తు" చిత్రంలో బాలయ్యని పరిచయం చేశారు. "మా యింటి మహాలక్ష్మి"తో హరనాథ్ సీనిమా ప్రపంచానికొచ్చారు.

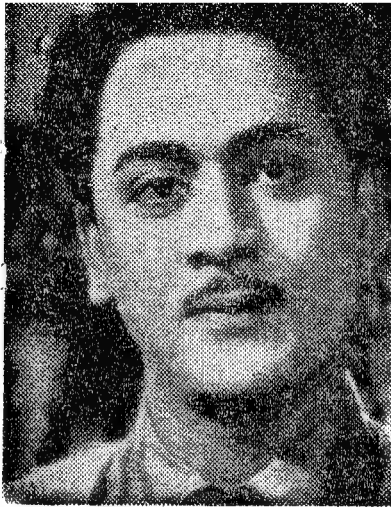
కానీ, 'తేనెమనసులు' చిత్రం తెలుగు సీనిమా ప్రపంచంలోనే ఒక విప్లవాన్ని తీసుక వచ్చిందని చెప్పాలి. ఒక్కొక్కడిగా యింతమంది నటీనటులు పరిచయంకావటం మొదటిసారి! కొత్తవారిలో, అందునాచిత్రం ఆసాంతం, అన్నీ కొత్త ముఖాలతో సాహసం చేయటం విశేషమే. ఈ చిత్రం ఎంతవరకు, ఎలా విజయవంతం అయిందో వాకు తెలి

యదుగాని, కొత్తవారి ఆగమనానికిమాత్రం 'తేనె మనసులు' చిత్రం రాచమార్గాన్ని ఏర్పరచింది.

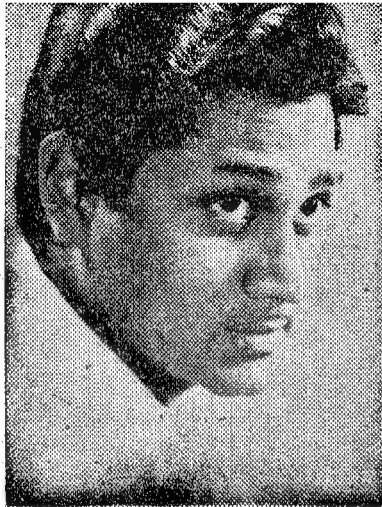
'తేనెమనసులు' చిత్రంతో పరిచయం అయిన వారిలో ముఖ్యులు, యిద్దరు నాయకులు, యిద్దరు నాయికలు. వారిలో కృష్ణకు అప్పుడే మరోచిత్రం (రాజ్యలక్ష్మివారిది) లో అవకాశం వచ్చింది. రామ్మోహన్, సుకన్యలకు బి.ఎస్. రెడ్డిగారి 'రంగులరాట్నం'లో ప్రధాన భూమికలే లభించాయి. అలాగే సంధ్యారాణి కూడా అవకాశాలొస్తున్నాయి.

ఈ నలుగురితోబాటు తెలుగు చిత్రసీమకు ఎందరో పరిచయం అయ్యారు. శ్రీకె.వి. నాగేశ్వరరావును ప్రసాద్ ప్రొడక్షన్స్ వారు 'ఇల్లాలు' ద్వారా పరిచయం చేశారు. ఈ 'ఇల్లాలు' చిత్రం ఎట్టకేలకు నివాదాంశం అయింది(?).

అలాగే, తమిళంలో 'వెన్నీర్ ఆడయ్' చిత్రం ద్వారా దక్షిణాదివారి దృష్టిని ఆకర్షించిన జయలలిత, 'మనమెలు—మమతలు' చిత్రంతో తెలుగువారికి పరిచయం అయింది. జయలలిత తెలుగులో కొత్త నటి అయినా కొత్తవారికుండే యిబ్బందులు యీమేకులేవు. ఈమె తల్లి సంధ్య కూడా బాగా పేరొమోసిన నటి. తెలుగులో కూడా ఎన్నో చిత్రాల్లో నటించింది. దానితోడు జయలలిత, రెండు మూడు చిత్రాలతోనే తమిళ

కృష్ణారావు

కె. వి. మాగేశ్వరరావు

విజయసింధుల (మొత్తవిత్త సాందరి)

సవనాయకులూ!

దీక్షరంగంలో మంచిస్థానాన్ని సంపాదించు కొంది. తత్ఫలితంగా, ఆమె తమిళంలోని అగ్రశ్రేణి తారల్లో ఒకరయ్యారు. అంతకు పూర్వమే జయలలిత కన్నడ చిత్రాల్లో మంచి పేరు సంపాదించుకొన్నది.

ఇటీవల వచ్చినవారిలో మరొక అగ్రవతి కె. ఆర్. విజయ. 1965 లో తమిళంలో విడుదలయిన 'కర్మగం' (తెలుగులో యిదే తోడూ—ఏడ) ద్వారా కె. ఆర్. విజయ తమిళసినిమారంగంలో ముఖ్యురాలయింది. ఈ నటిని తెలుగు సినిమారంగానికి తొలి సారిగా పరిచయంచేసినది శ్రీ ఎన్. టి. రామా రావు—శ్రీ కృష్ణ సాంధ్యం లో! ఆమెకు 'పరమానందయ్య శిష్యులు' కథ మతో అన కాశం వచ్చింది.

వెండితెరకు పరిచయం అవుతూవున్న వాయకుల్లో కృష్ణారావుపేరు విస్మరించలేం.

కాశం

సుకన్య

విన్న మొన్నటివరకు ఓ మంచి కథకు కేవలం "స్టార్" వే ఎన్నుకొన్న ప్రత్యగాత్మ గారు తొలిసారిగా వో కొత్త క్షురాణ్ణి వాయకప్పాతకు ఎన్నుకొన్నారు. "చిలకా— గోరింక"లో పరిచయం అవుతున్న యీ కొత్త నటుణ్ణి గురించి అప్పుడే వ్యాఖ్యానించలేము.

హైదరాబాద్ మూవీస్ వారు 'భారతి'ని తమ 'అర్ధరాత్రి' చిత్రంలో నాయికగా పరిచయం చేస్తున్నారు. కన్నడ భారతికి తెలుగు చిత్రసీమ కొత్తదే. కన్నడంలో అగ్ర నటుడయిన కళ్యాణకుమార్, తన స్వంత చిత్రం 'ఎన్ యిన్ బెంగళూర్' ద్వారా ఈమెను పినిరంగానికి పరిచయం చేశారు. అమకో కుండా తెలుగులో అవకాశాలొచ్చాయి.

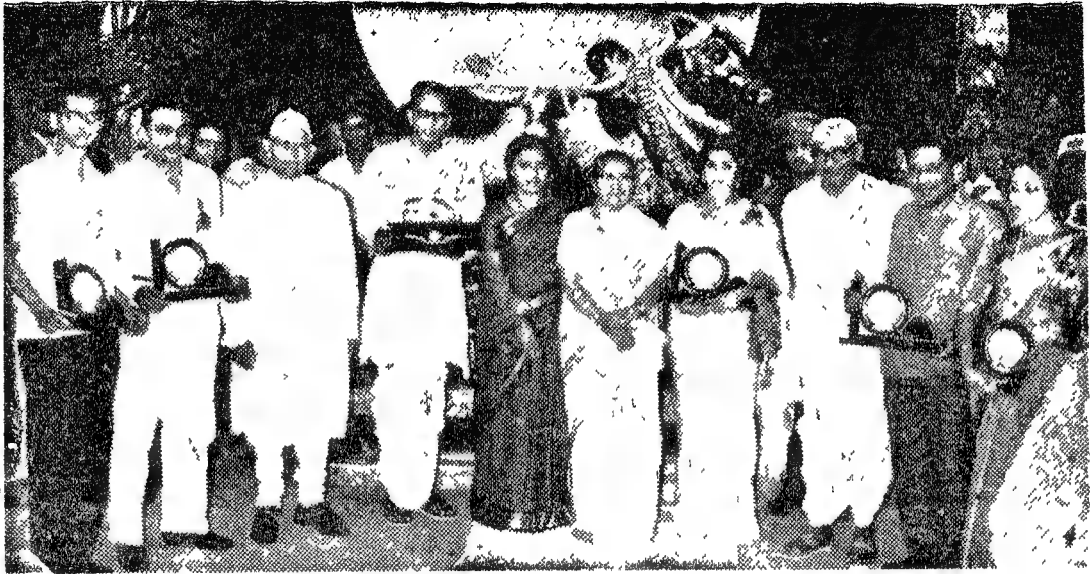
అలాగే నటి విజయ నిర్మలకూడా. వాగిరెడ్డిగారు "ఎంగిట్టు పెళ్లి" చిత్రంలో విజయనిర్మలకు ప్రధాన భూమికనిచ్చారు. ఇప్పుడామెకు బి. ఎన్. రెడ్డిగారి 'రంగుల రాట్నం'లో మరోమంచిఅవకాశం లభించింది.

కొంచెం పాతబడిన కొత్తవారికికూడా అవకాశాలొస్తూనే ఉన్నాయి. యువతరంలో శోభన్ బాబు ముఖ్యుడయినాడు. అలాగే గీతాంజలి కూడా తన స్థానాన్ని నిలుపుకొన్నది. తొలుత తమిళంలో పరిచయమయిన నటి వానంతి కూడా ఒక పరిధిలో చక్కని నటిగా అందరి ఆదరాభిమానాలను చూరగొన్నది. హరనాథ్ కు అవకాశాలు మిక్కుటంగా

ఉన్నాయి. కారడ, వాణ్ణి, మణిమూల్య రాజశ్రీ, కాంచన ప్రభృతులు గత రెండు, మూడు సంవత్సరాలలో తమ ఉనికిని బాగా గుర్తించచేశారు.

కొత్తవారు రావటం పాతవారికి యివ్వలేదనే ఒక దురభిప్రాయం బాగా ప్రబలి పోవటం మన దురదృష్టం. ఉదాహరణకు అక్కినేని వాగేశ్వరరావులాంటి నాయకులు కొత్తవారి అవశ్యకతను నాటికీ, నేటికీ ఉద్ఘాటిస్తూనే వున్నారు. 'తేనె మనసులు' ప్రయత్నాన్ని అభినందించిన వారిలో వాగేశ్వరరావు గారు ప్రథములనే కొందరికే తెలుసు.

కొత్తవారిని తీసుకొమ్మన్నవారు, వాటి కోసం కలవరిస్తున్నవారు ప్రధానంగా గుర్తుంచుకోవలసిన విషయాలెన్నో వున్నాయి. ఇలా వచ్చేవారికి అనవసరమైన ఆశలు కల్పించటం వ్యర్థం. 'వెండితెర'కునిజంగా వెలుగులు కాగలిగేవారినే తీసుకరండి. ఇప్పటికీ యీ కొత్తవారు చాలేమో! వీరందరి ప్రతిభను సినిమారంగం అనవరాలకు అనుగుణ్యంగా మలచుకోవాలి. కొత్తవారు అవసరమేగాని, తిండోపి తండాలగామూతం అక్కరలేదు. కొత్తగా వచ్చే వీరికి కనీసపు అవకాశాలు లేనిదే, వారిని తీసుకువచ్చి, ఆ తరువాత వారిని యిబ్బందుల పాలుచేసి ప్రయోజనంలేదు. ఇది నిర్మాతలు, దర్శకులు గుర్తుంచుకొంటే 'పినిమారంగం' అంతత్వరగా నతనంచెందదు! —వాణిరాజు ప్రకాశం ●

అవార్డు అందుకొన్న 'ఆత్మగౌరవం' బృందంతో ముఖ్యమంత్రి; కుడివైపు చివరవ్యక్తి: రచయిత్రి య. సులోచనాదాణి.

వివాదాంశమయిన తెలుగు చిత్రోత్సవం...

హైదరాబాద్ లో యజ్ఞవల్క్య పరిశ్రమను స్థాపించిన వరచరాజ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కావిస్తున్న కృషి ఆశించినంతగా ఫలితం తంకావడం లేదన్న విచారం వ్యతీయ చలన చిత్ర బహుమతి ప్రదానోత్సవం వాటి వేదికపై వ్యవహరించింది.

ఆగమములు అక్కినేని నాగేశ్వరరావు—ఎన్. టి. రామారావు మధ్య, వారి నిర్మాణమధ్య ఉల్లేఖమైన అపోహవల్ల, అభిప్రాయభేదాలవల్ల తెలుగు చిత్ర పరిశ్రమకూడా రెండు వర్గాలుగా చీలిపోయి చెలరేగడం సినీమాకా కదావ్యంగా వర్ణిస్తున్నారు; అందుకే, రాజధానిలో ఫిలిం పరిశ్రమ గమనం మందంగా ఉందని వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు.

తెలుగు సంవత్సరం — ఆంధ్రుల వర్ణననమూ అయిన ఉగాదినాడే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన ఈ బహుమతి ప్రదానోత్సవం కమనీయంగా జరగక పోవచ్చు. కానీ రమణీయంగా జరిగింది. ఒక్క ఎ. పుల్లయ్య ఘనం ఈ ఉత్సవాన్ని తిలకించడానికి తెలుగు చిత్రపరిశ్రమలోని ప్రముఖులైన నిర్మాతలు, నటీ నటులు, దర్శకులు, సాంకేతిక నిపుణులు ఎవ్వరూ ప్రత్యేకించి రాలేదు. గణనీయులైన వ్యక్తులందరికీ ప్రభుత్వం ఆహ్వానాలు పంపించినది. కమనీయంగా జరుగవలసిన ఈ కళోత్సవంలో అధిక సంఖ్యలో కళాకారులు పాల్గొనకపోవడం తెలుగు పరిశ్రమ దురదృష్టమని ఆఖరి భారత ఫిలిం ఫెడరేషన్ అధ్యక్షుడు ఎ. ఎల్. శ్రీనివాసన్ కూడా వ్యాఖ్యానించారు.

బహుమతి ప్రదానోత్సవ వేదిక వేదనాత్మకమైన గోష్ఠి వేదికగా రూపొందడం మరో విశేషంగా భావిస్తాను. పరిశ్రమ అవలంబిస్తున్న వైఖరి గురించి, చిత్రాల ప్రచారాల గురించి ఈ వేదికపై రాష్ట్ర మంత్రులు అనంతసేపు చర్చించారు.

ప్రభుత్వం లక్షించిన నంది అవార్డుల లక్ష్యం పరిశ్రమవర్గాల్లో వ్యాప్తి చెందకపోవడంవల్లనే ఈసారి కూడా ఉత్తమ చిత్రాల పోటీలో ఎక్కువ చిత్రాలు

బాసాని సుదర్శన్ రెడ్డి

పాల్గొనలేదన్న ఆవేదనను సమాచారకాళామంత్రి టి. వి. గురుమూర్తి అభివ్యక్తపర్చారు.

ప్రభుత్వ కృషికి తోడ్పాటుగా, పరిశ్రమ తరఫున తగినంత ముందంజ కనిపించడంలేదని, సారథి స్వామియో విస్తరణ కార్యక్రమం 'వెమ్మడి'గా జరుగుతున్నదని, ఎల్. వి. ప్రసాద్ గారి స్వామియో తొందరగా రాలేకపోయిందన్న వేదనను ఆర్థిక మంత్రి చెన్నారెడ్డి వ్యక్తపర్చారు.

చలనచిత్ర బహుమతుల విధ్య యానికి కనీస సంఖ్యలో ఎంబీలుండాలని, కనీస నిర్దిష్ట స్థాయిలో విలువ లున్నప్పుడే బహుమతులివ్వాలని ముఖ్యమంత్రి బహుసందర్భాల్లో మార్చించారు.

ఈసారి కూడా డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలు, బాలల చిత్రాలు, విద్యాచిత్రాలు ఆయా విభాగాల పోటీకి ఎంబీలుగా అనలే రాకపోవడం గౌరవమా? అని గవర్నరు శ్రీ రామకృష్ణ ప్రశ్నించారు.

1965 లో నిర్మాణమైన చిత్రాల్లో జగవతి పిక్చర్స్ 'అంతస్తులు'కు ప్రథమ బహుమతి, రామకృష్ణ ఎన్. వి. టి. కంబైన్స్ వారి 'శ్రీ కృష్ణ పాండవీయం'కు ద్వితీయ బహుమతి, అన్న పూర్ణా పిక్చర్స్ వారి 'ఆత్మ గౌరవం'కు తృతీయ బహుమతులు లభించాయి.

క్రింది టేబుల్ మాదిరిగానే ఈయేడా ఉత్తమ చిత్రాల పోటీకి తొమ్మిది చిత్రాలు మూలకమై ఎంబీలుగా వచ్చాయి. వాటి పేర్లుకూడా తెలియజేస్తాను. అంతస్తులు, శ్రీ కృష్ణ పాండవీయం, ఆత్మగౌరవం, దొరికితే దొంగలు, మనుషులు—మనుషులు, సతీ సక్కుబాయి, వీరాభిమన్యు, వల్సాబీయందం, లేవ మనసులు.

ఉత్తమ చిత్రాల నిర్ణాయక సంఘాన్ని ప్రభుత్వం పైకొట్టే వ్యాయమూర్తి గౌరవరావు ఎక్స్ ప్లైట్ అధ్యక్షతన ఏర్పాటు చేసింది. అందులో దేవులపల్లి కృష్ణ శాస్త్రి, కె. వి. గోపాల్ స్వామి, వి. వి. మాణి క్యారావు సభ్యులు. అవార్డులు అందజేయడానికి జగం

తాని ఎగ్జిబిషన్ మైదానంలో మార్చి 23 నాటి సాయంత్రం ఉత్సవం ఏర్పాటైనది. దాదాపు ఐదు వేల మంది ఆహ్వానితులకు పైగా ఈ ఉత్సవంలో పాల్గొన్నారు.

మంత్రి డాక్టర్ యమ్. కెన్నారెడ్డి సహజమైన ఉద్యోగస్వరంతో మాట్లాడుతూ, పోటీ ఎందరోను వ్యారన్నది ప్రశ్నే కాదన్నారు.

ప్రభుత్వకృషిని ప్రస్తావిస్తూ, "ఇన్ స్పైర్డ్ న్ (ప్రేరేపితా చర్యలు) పాత మాటే అయింది. ఈ సినీమారంగంలో ఒక రకమైన ఉత్తేజం కలిగించడానికి మరేవైనా చర్యలు వ్యాపేయో గమనించవలసిన సమయం ఇది. అందరికీ కలిసి ఒకే వేదికపై ఒక సంస్థను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రయత్నించాము; అది జరుగలేదు. అందుకు విచారంగా ఉంది" అన్నారు.

ఆ తర్వాత ముఖ్యమంత్రి ఉత్తమ చిత్రాల బహుమతులు అందజేశారు.

విశేషం : 'శ్రీ కృష్ణ పాండవీయం' నిర్మాత ఎన్. త్రివిక్రమరావు ముఖ్యమంత్రి కేంద్రించింది, మూడు వేల నగదు బహుమతిని వ్యయంగా అందుకున్నారు. ఈ చిత్రం దర్శకుడుగా వెంకటేశ్వరరావు బహుమతిని, ప్రకాశ పతకాన్ని, పైగా చిత్రంలో ప్రధాన పాత్రధారిగా మరో ప్రకాశ పతకాన్ని స్వీకరించవలసిన ఎల్. టి. రామారావుగనీ, ప్రధాన పాత్రధారిణిగా ప్రకాశ పతకాన్ని పొందవలసిన కె. ఆర్. విజయగనీ, లేదా వారిపైనే ఇతర కళాకారుల్ని, బహుమతి స్వీకారానికి నిర్మాత నూచించి పంపలేదు. కానీ తన బహుమతిని స్వీకరించడానికి రామారావు తన కుమారుడిని ఈ ఉత్సవానికి పంపించారు. ప్రభుత్వ నిబంధనల ప్రకారం బహుమతి గ్రహీతలే వ్యయంగా ప్రకాశ పతకాన్ని పొందవలసి ఉన్నందున, ఆ బహుమతుల ప్రదానం జరుగలేదు.

ఉత్తమ కథా రచయితలకు కూడా నగదు బహుమతిని ఏర్పాటు చేయడం ఈసారి ఉత్సవం విశేషం.

కనీస ప్రమాణాల చిత్రాలకే

బహుమతులు

ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడుతూ, కొన్ని ముఖ్య నాదనలు చేశారు. పోటీకి వచ్చిన పరిమిత చిత్రాల్లోనే ఏదో కొన్నింటిని మంచి చిత్రాలుగా ఎంపిక చేసి బహుమతులు పంపిణీ చేయడం మంచిదికాదన్న అభిప్రాయం ఆయన ప్రసంగంలో ధ్వనించింది. పోటీలో ఎక్కువ చిత్రాలు పాల్గొనాలి. లేదా ఎంపికలో కనీస సంఖ్యను నిర్ణయించాలన్నారు. ఉత్తమచిత్రాలను ప్రోత్సహించడమే ప్రభుత్వ అవార్డుల ఉద్దేశం కనుక, కనీస ప్రమాణాలు ఉంటే తప్ప ఉత్తమ బహుమతులు ఇవ్వరాదని సూచించారు. 'అంతస్తులు' చూసాను..... బాగానే ఉంది. సాంపేక చిత్రాల్లో ఇది ప్రజల మన్ననలను పొందినదనీ, బాగా డబ్బు చేసుకుందని విన్నాను' అని ఆయన అన్నారు. అవార్డు ఉత్సవం ఇంకా అందరికీ ప్రోత్సాహకరంగా ఉండాలని ముఖ్యమంత్రి చెప్పారు.

గవర్నరు మాట్లాడుతూ చలనచిత్రాలు మన యువతే యువకులను పెడదారి పట్టించేవిగా, మన సామాజిక విలువలను దిగజార్చేవిగా ఉండరాదని హితవు చెప్పారు. విద్యా చిత్రాలకు, బాలల చిత్రాలకు చాలా ప్రాముఖ్యమన్నది. వాటినిర్మాణం వల్ల శ్రద్ధ వహించేటట్లు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఇంకా ఎక్కువ ఆచరణలు కల్పించాలని కూడా ఆయన అన్నారు.

నిర్మాతల స్థితిగతులు

'అంతస్తులు' దర్శకుడు వి. మధుసూదన్ రావు ప్రసంగిస్తూ, నిర్మాతలు, కళాకారులు ఎదుర్కొంటున్న ఇబ్బందులను వివరించారు. 'నేను అంతస్తులు చిత్రాన్ని అవార్డు రావాలన్న ఉద్దేశంతో డైరెక్టు చేయలేదు. డబ్బు రావాలనే తీసాను. డబ్బు కోసం, సామరజనరంజనంకోసం కొన్ని కొన్ని అనివార్యంగా చేర్చాల్సి వస్తుంది. అది మాకు ఇష్టమైకాదు. నిర్మాతకు నష్టం రాకుండా ఉండాలి. ఉత్తమస్థాయి చిత్రం తీయాలంటే ప్రభుత్వపరంగా ఇంకా ఎక్కువ ఆర్థిక సహాయం రావాలి. పోటీకి ఎక్కువ చిత్రాలు రాకపోవడానికి కారణాలున్నాయి. ఒక ప్రింటుకు 6,500 రూపాయల ఖర్చు అవుతున్నది. ప్రింటుతీసి పోటీకి పంపించే నిర్మాతలున్నారని నేను అనుకోను. ఇది సూటికితొంద్రై మంచి నిర్మాతలు పరిస్థితి. ఉత్తమ చిత్రాలకు అవార్డు లిస్తున్నారు. వాటికి డబ్బు రాకపోతే, వన్ను మినహాయింపు చేయాలి. వన్నుల బాధతో, ముగ్ధ ఫిలిం సమస్యతో నిర్మాతలు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఈ వన్నుల విషయం పరిశీలించడానికి ప్రభుత్వం ఒక కమిటీ చేయాలని కోరుతున్నాను,' అని ఆయన అన్నారు.

తర్వాత నలుగురు శ్రీ రేలంగి, నిర్మాత శ్రీ రజేంద్ర ప్రసాద్, ఎ. ఎల్. శ్రీనివాస్, అక్కినేని నాగేశ్వరరావు, మారుతీరావు, కాంచన ప్రభుత్వం కానిస్టేబుల్ కృషిని ప్రశంసిస్తూ కృతజ్ఞతలు తెలియజేశారు. ఉత్తమచిత్రంగా ఎన్నికైన 'అంతస్తులు'ను ఉదయం చిత్రేక అవ్వనితలకు చూపించారు. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బహుమతులను ఇచ్చే ప్రదర్శనకు విచ్చేశారు.

కింది టేబిల్ మాదిరిగా కాకుండా ఈసారి అవార్డుల పంపం ప్రకటించిన బహుమతులు ప్రజల్లోనూ, ఎత్తికల్లోనూ వివాదస్పదంగా పరిణమించాయి. తదనుగుణంగానే ముఖ్యమంత్రి కనీస ప్రమాణాలగు చిత్రాలకి బహుమతులు ఇవ్వాలని ప్రకటించారేమో!

వార్తలు - విశేషాలు

సమాచార, బ్రాడ్ కాస్టింగ్ ల శాఖల ఆధిపత్యాన్ని స్వీకరించిన కేంద్రమంత్రి శ్రీ రాజబహదూర్ గతవారంలో తొలిసారిగా మదరాసుకు వచ్చారు. ఆయన యీ 'సినిమా నగరం'లో వున్నది చాలా కొద్ది కాలమే అయినా, యీ కొద్ది సేపట్లోనే ఆయన్ను యిక్కడివారు ఆనంద డోలికల్లో ముంచి వేశారు. సన్మానాలు ఘనంగా జరిగాయి.

'సినిమారంగం' తరఫున జరిగిన రెండు పెద్ద సభల్లో, సాల్ ఇండియన్ ఫిలిం ఛేంబర్స్ వారు ఏర్పరచింది ఒకటి. శ్రీ ఎ. ఎల్. శ్రీనివాస్ అధ్యక్షత వహించిన యీ సభలో శ్రీ నాగిరెడ్డి వినతిప్రతాన్ని అందచేస్తూ, ముడిఫిలిం కొరత, దిగుమతుల కోటాలను చాలా మేరకు తగ్గించటంవలన కలిగిన లాభనష్టాలను, వన్నుల భారాన్ని గురించి ప్రసంగించారు. 50 సంవత్సరాలు గడిచినా, ఫిలిం పరిశ్రమకు వేటివరకు ఒకస్థాయి చేకూరలేదని, ఆ లక్ష్యాన్ని అందుకోవటానికి ఎన్నో అవాంతరాలు అడ్డు వచ్చాయని ఆయన అన్నారు. వన్నులభారం, యితర అసౌకర్యాలమూలంగా నిర్మాతలు కష్టనష్టాలు ఎదుర్కొంటున్నారని, 6 లక్షలుపెట్టి సినిమాతీస్తే, ఆచిత్రం మొత్తం 40 లక్షలు సంపాదిస్తేనే నిర్మాతకు తన డబ్బు వచ్చే పరిస్థితి ఏర్పడిందన్నారు. అనంతరం శ్రీ వి. ఎల్. శ్రీనివాస్ ప్రసంగిస్తూ, సెన్సార్ విధానాల్లో దేశమంతటా ఒకే విధానాలుండాలని సూచించారు.

మంత్రి శ్రీ రాజబహదూర్ ప్రసంగిస్తూ మన సినిమాలు, మన సంస్కృతిని, మన ప్రాచీన ఔన్నత్యాన్ని ప్రతిబింబించాలన్నారు. విదేశీ అలవాట్లకు అనవసరంగా ప్రాకులాడటం వలన ప్రయోజనం లేదన్నారు. ముడి ఫిలిం, వన్నుల భారం.....మొదలైన సమస్యలను తాను సావకాశంగా పరిశీలించగల నన్నారు.

ఛేంబర్ సభను ముగించుకొంటూ శ్రీ రాజబహదూర్, ఫిలిం ప్రొడ్యూసర్స్ గిల్డ్ సభలో

పాల్గొన్నారు. శ్రీ డి. వి. ఎస్. రాజు ఆహ్వానంపై స్వాగతం చెప్పిన యీ సభలో పలువురు నిర్మాతలు తమ కష్ట నిష్ఠారాలను వివరించారు. ఈ సందర్భంలో మంత్రి శ్రీ రాజబహదూర్ కు సమర్పించిన సన్మానప్రతంలో, ఫిలిం పరిశ్రమకు సంబంధించిన అవసరాలను గురించి, నిర్మాతల సాధక బాధకాలను ప్రస్తావించారు. మంత్రి శ్రీ రాజ్ బహదూర్ పిటికి సముచితరీతిని సమాధానం ఇచ్చారు.

కుమారి యడవల్లి రమ ప్రదర్శించిన 'కూచిపూడి' నృత్యంతో ఆనాటి కార్యక్రమం సమాప్తం అయింది.

1966 సినిమా డైరీ

శ్రీ బి. బలరామరెడ్డి సంపాదకత్వాన వెలువడిన 1966 వ సంవత్సరం సినిమా డైరీ మా కార్యాలయం చేరినది.

ఇందులో సినిమా పరిశ్రమకు సంబంధించిన వివరాలన్నీ పూర్తిగా ఉన్నాయి. 1966వ సంవత్సరానికి వన్నెండు నెలలకూ 12 తారల రంగుల ఛాయాచిత్రాలతో కేలెండర్, నటీనటుల రంగుల ఫోటోలు, తారలు—తార ఫలాలు, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని థియేటర్లు, ఫోన్ నెంబర్లు, 1931 నుంచి 65 వరకూ విడుదలైన తెలుగుచిత్రాలు, నటీనటులు, సాంకేతిక నిపుణుల చిరునామాలు, టెలిఫోన్ నెంబర్లు, హిందీతారల డ్రాసులు, పుట్టిన తేదీలు, సినిమాటోగ్రాఫ్ ఆర్ట్స్, ఆంధ్ర గవర్నమెంట్ సినిమా అవరేజర్ల ఎగ్జిక్యూటివ్ బోర్డ్ నిబంధనలు, పైదరాబాద్, ఆంధ్ర ఫిలిం ఛేంబర్ల వివరాలు, డైరీ ఉన్నాయి. చక్కని ముద్రణ, ఆకర్షణీయమైన ఛాయాచిత్రాలతో అందంగా రూపొందినది. 280 పేజీలు. వెల : మూడు రూపాయలు. కాపీలకు భారత్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ 2/25 ఎడ్వర్డ్ ఇలియట్స్ రోడ్, మైలాపూర్, మద్రాసు—4.

చిన్న బిడ్డలవారు 'సుమతి' కథను రెండవ చిత్రంగా తీయడానికి నిర్ణయించుకున్నారు. ఈ మధ్య వీనస్ స్టూడియోలో 'సుమతి' ఇంటి ఆవరణలో శివ పార్వతుల ప్రతిమతో పెట్టువేశారు. ఆ ప్రతిమకు మమతీపూజ చేస్తున్నట్లు పాట పాడినట్లు షూటింగ్ జరిపారు. ఈ చిత్రానికి యిదే ప్రారంభం. ఈ ప్రారంభోత్సవానికి ఫిలిం పరిశ్రమలోని వలుపురు పెద్దలు, నటీనటులు హాజరైనారు. వాణి ఫిలింస్ అధినేత శ్రీ కాకర్ల వెంకటేశ్వరరావు స్పెచ్ ఆన్ చేశారు.

ఈ చిత్రంలో ప్రధాన పాత్ర శ్రీమతి అంజలిదేవి పోషిస్తుంది. ఇంకా యస్. వి. రంగారావు, గుమ్మడి, రేలంగి, హరనాథ్, సత్యనారాయణ, సూర్యకాంతం, గిరిజ, పుష్ప వల్లి మొదలగువారు నటిస్తారు. దర్శకత్వం వేదాంతం రాఘవయ్య నిర్వహిస్తున్నారు. **రవీంద్ర ఆర్ట్స్ ప్రొడక్షన్స్ నెం.2** రవీంద్ర ఆర్ట్స్ ప్రొడక్షన్స్ వారు రెండవ చిత్రం కూడా సాంఘికమే నిర్మిస్తున్నారు. ఇంతవరకు రెండు పెట్లు పని పూర్తి చేశారు. **సి. నారాయణరెడ్డి, ఆచార్య**

ఆత్రేయ వ్రాసిన రెండు పాటలనుకూడా చిత్రీకరించారు.

ఈ చిత్రంలో ఎన్. టి. రామారావు, రమణారెడ్డి, అంజలిదేవి, కాంచన, బేబీ వద్దిని, మాస్టర్ అదినారాయణరావు, రత్నశ్రీ వగైరా నటిస్తున్నారు. ఈ చిత్రానికి దర్శకుడు వి. మధుసూదన రావు, నిర్మాత—డి. వి. రెడ్డి.

ఔట్ డోర్ లో రివల్యూట్ ప్రొడక్షన్స్ రివల్యూట్ ప్రొడక్షన్స్ వారు ప్రస్తుతం నిర్మిస్తున్న చిత్రం తొమ్మిదిరిళ్లు పూర్తి అయింది. శ్రీ ఘంటసాల, శ్రీమతి సుశీల పాడిన ఒక యుగళగీతాన్ని యీ మధ్య భరణి స్టూడియోలో రికార్డింగ్ చేశారు. పై పాటను శోభన్ బాబు, రాజశ్రీతో చిత్రీకరించారు.

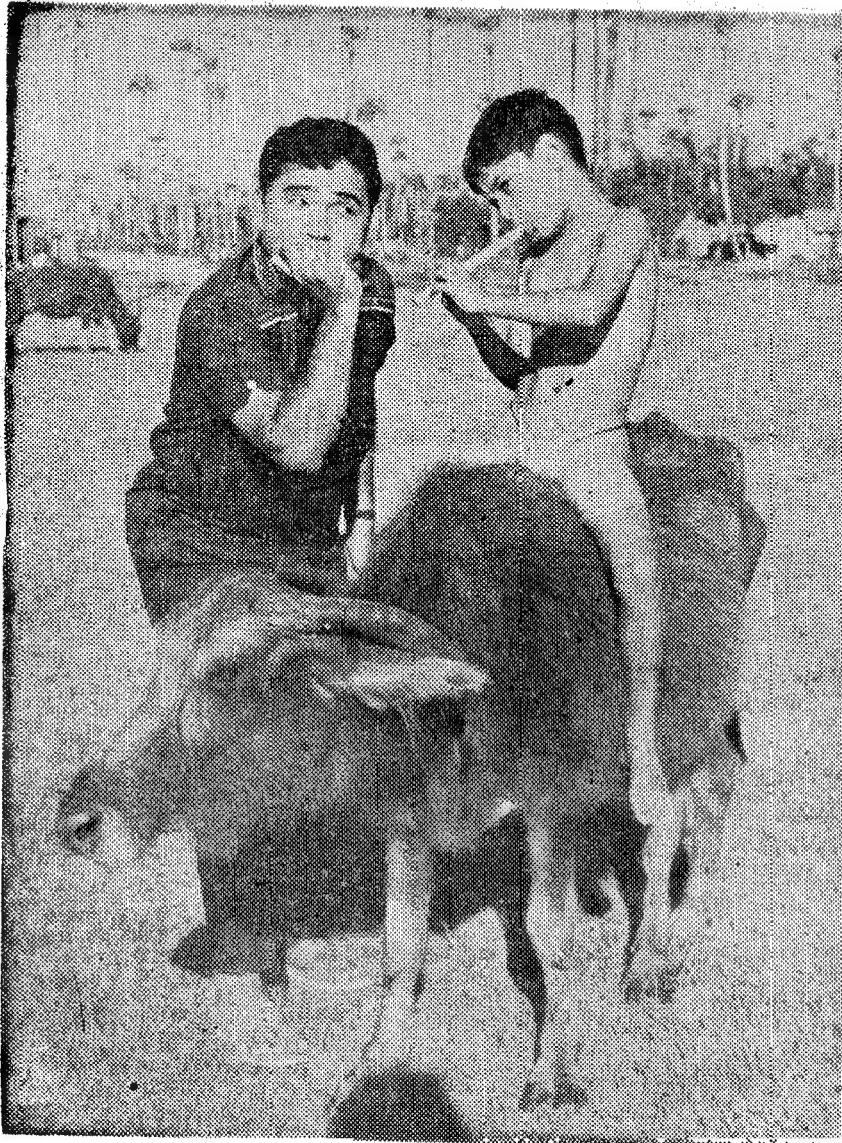
ఈ చిత్రానికి నిర్మాత,—దర్శకుడు. **సి. సీతారాం!**

చాముండేశ్వరీ ప్రొడక్షన్స్ నెం.1.

చాముండేశ్వరీ ప్రొడక్షన్స్ వారు ప్రారంభిస్తున్న చిత్రంలో అవుట్ డోర్ ధృశ్యాలు మొదట చిత్రీకరించడలచారు. ఈ చిత్రంలో కాంతారావు, రాజనాల, చలం, సత్యనారాయణ, కృష్ణకుమారి మొదలగువారు నటిస్తారు. ఆరుద్ర వ్రాసిన రెండు పాటలను గోల్డెన్ స్టూడియోలో రికార్డింగ్ చేశారు. ఈ రెండు పాటలను అవుట్ డోర్ లోనే చిత్రీకరిస్తారు. సంగీతం—కోదండ పాణి నిర్వహిస్తున్నారు. దర్శకత్వం : జి. బంగారురాజు వహిస్తున్నారు.

అందంకోసం పందెం

హృషీకేశ్ పిక్చర్స్ వారి తొలి నానవద చిత్రానికి 'అందం కోసం పందెం' అని నామకరణం చేశారు. ఈ చిత్రంలో కాంతారావు, కాంచన ప్రధాన భూమికలు నిర్వహిస్తున్నారు. ఇంకా రమణారెడ్డి, చలం, రాజనాల, మిక్కిలినేని, రాజబాబు, వరప్రసాద్ మొదలగువారు నటిస్తున్నారు.

'పాట్ల ప్లేడరు' లో పద్మనాభం, మాస్టర్ మురళి.

దర్శకత్వం పి. రంగనాథదాస్ వహిస్తున్నారు. నిర్మాత—వై. వి. కృష్ణయ్య.
‘భీమేశ్వరపురాణం అంకితం’

వీరభద్రదొడ్డి అజ్ఞపై శ్రీనాథుడు విజయనగరం, రాచకొండలకు బయలుదేరాడు. ఆ రాజ్యాలు వెళ్లి రాచకొండలకు చక్కబెట్టుకొని కొండవీడు వచ్చేసరికి, ఆకోట శత్రురాజుల వశమై నట్లు తెలిసి, తన మోహానికి అయిన హేమాంగిని ఉన్న ద్రాక్షారామం చేరాడు శ్రీనాథుడు. రాజమహేంద్రవరం మహామంత్రి అయిన అన్నయ్యమంత్రి కనిపించి భీమేశ్వర పురాణం వ్రాసి తనకు అంకిత మివ్వమని కోరాడు. శ్రీనాథుడు వ్రాయుటకు నిరుత్సాహపడుచుండగా, హేమాంగిని తన అపూర్వ నాట్యంతో శ్రీనాథుణ్ణి ప్రోత్సహించింది. శ్రీనాథుడు భీమేశ్వర పురాణం వ్రాసి అన్నయ్యమంత్రికి అంకితమిచ్చాడు. రాజమహేంద్రవర ప్రభువైన వీరభద్రదొడ్డికి కాశీఖండాన్ని అంకితమిచ్చి అస్సాన కవిగా ఉండసాగాడు.

భీమేశ్వర పురాణం వ్రాయటానికి హేమాంగిని శ్రీనాథుణ్ణి ప్రోత్సహిస్తూ చేసిన నాట్యం సుమారు రి నిమిషాలు ఉంటుంది. ఆరుద్ర వ్రాయగా శ్రీమతి సుశీల పాడితే రికార్డింగ్ జరిపారు. ఈనాట్యం మూడు రకాలుగా ఉంటుంది.

ఈ సన్నివేశం భారత్ పిలింప్ వారి ‘భక్తపోతన’లో దర్శకుడు రామినిడు చిత్రీకరించారు. నిర్మాత—టి. విశ్వేశ్వరరావు.

పి. వి. వి. ఎస్. ఎమ్. హైదర్

రచయిత శ్రీ అనిసెట్టి సుబ్బారావు దర్శకత్వంలో పైస్థం వారు సాంఘికచిత్రాన్ని నిర్మించటానికి యువధ్య విజయ స్టూడియోలో గణపతి గ్రూప్ చేశారు. నటీ నటుల ఎన్నిక చేస్తున్నారు. నిర్మాత పి. వి. వి. సత్యనారాయణమూర్తి. వీరి మొదటిచిత్రం ‘భట్టి విక్రమార్కం’.

ఏ. వి. యం. వారి రెండు తెలుగు చిత్రాలు

ఏ. వి. యం. వారు ఒకేసారి రెండు తెలుగు చిత్రాలు నిర్మిస్తున్నారు. ఒకటి సౌరాణికచిత్రం. ‘భక్తప్రహ్లాద’ పేరుతో తీస్తున్న యీ చిత్రంలో ప్రధాన పాత్రలు,

‘అగ్గిబరాట’ లో రాజశ్రీ, వాణీశ్రీ

హీరణ్య కళిపుడుగా యస్. వి. రంగారావు, ప్రహ్లాదగా బేబి రోజారమణి పోషిస్తున్నారు. నారదపాత్ర బాలమురళీకృష్ణ పోషిస్తున్నారు. ఇంకా అంజలిదేవి, ధూళిపాళ, మొదలగు వారు నటిస్తున్నారు. ఈ చిత్రానికి దర్శకుడు చిత్రపు నారాయణమూర్తి.

రెండవది పై జేస్ లో తమిళంలో

నిర్మించిన ‘కులందీయుం దైవం’ చిత్రాన్నే తెలుగులో కూడా నిర్మిస్తున్నారు. ఈ చిత్రంలో హరనాథ్, రేలంగి, వద్దనాభం, జమున, జి. వరలక్ష్మి, బేబి పద్మిని మొదలగువారు నటిస్తున్నారు. ఈ చిత్రానికి దర్శకత్వం—కృష్ణన్—పంజా నిర్వహిస్తున్నారాజీ

నటీ జయలలిత

ప్రజల గల దర్శకనిర్మాతగా నాకు తెలిసిన శాంతారాం

ప్రఖ్యాత దర్శక నిర్మాతగా అఖండ ఖ్యాతి వార్జించుకున్న శ్రీ వి.శాంతారామ్—శాంతారామ్ రాజారామ్ వల్ల కుడె—1901 లో కొల్హాపూర్ లో జన్మించారు. బాల్యమండే ఆయన తన హైస్కూల్ చదువుకు స్వస్తిచెప్పి వో రైల్వే వర్క్స్ లో నెలకె 15 రూపాయల జీతానికి కుదిరాడు. రోజుకు పది గంటలు ఆ ఉద్యోగం చేస్తూ, మిగతా సమయంలో స్థానిక సినిమా థియేటర్ లో డోర్ బాయ్ గా ఉంటూ అదనంగా మరో అయిదు రూపాయలు సంపాదించేవాడు. ఇలా సినిమాలు ఉచితంగా చూసే అవకాశం లభించడంవల్ల ఆయనలో సహజంగా ఉన్న నటనా సంబంధమైన ప్రజ్ఞా విశేషాలు మేల్కొనడం ప్రారంభించాయి. సరిగ్గా అదే సమయంలో బాలగంధర్వ నాటక సమాజం కొల్హాపూర్ రావటం తుట్టించింది. రంగస్థల నటునిగా తన స్థాయిని పెంచుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో శాంతారామ్ బాలగంధర్వ వద్ద కెల్లి తన కోర్కెను వినిపించాడు. ఫలితంగా ఉద్యోగమైతే దొరికింది గాని ఆయన కోరుకున్నటువంటి మాత్రం కాదు. అక్కడికి యిక్కడికి వారలు చేరనేసినవి. దీంతో అతని ఆశలన్నీ వమ్మైపోగా కొన్నాళ్లకు ఆ ఉద్యోగానికి రాజీనామా యిచ్చాడు శాంతారాం. అయితే అదృష్టవశాత్తు త్వరలోనే ఆయనకి మహారాష్ట్ర ఫిలిం కంపెనీలో ఉద్యోగం దొరికింది. ఆ సంస్థ అధినేత శ్రీ బాబూరాం పెయిన్ టర్ శాంతారామ్ ని చిత్రనిర్మాణంలోని అన్ని విభాగాలలోనూ పనిచేయటానికి నియమించారు. అలా అన్ని కాలాల్లో పనిచేసి ఉండటంవల్లనే చిత్రనిర్మాణంలో శ్రీ శాంతారాం అద్వితీయమైన ప్రతిభను సంపాదించగల్గారంటే అతిశయోక్తి లేదు.

శ్రీ శాంతారాం తన 29 వ ఏట మరో నలుగురు భాగస్వామీలతో కలిసి తమ స్వంత సంస్థ, ప్రభాత్ ఫిలిం కంపెనీ, 1929 లో స్థాపించారు. కొల్హాపూర్ లో స్థాపించబడిన ఆ సంస్థను 1934 లో పూనా మార్చారు. కొద్ది కాలంలోనే ప్రభాత్ ఫిలిం కంపెనీ అఖిలభారత ఖ్యాతి వార్జించుకుంది.

ప్రభాత్ ఫిలిం కంపెనీ మూడు పువ్వులు అరు కాదులుగా విలసిల్లుతూ శ్రీ శాంతారాం దానికి ముఖ్యుడుగా ఉన్న సమయం (1940) లో కథా రచయితగా నేను ఆయనకు పరిచయం జనయ్యాను.

చరిత్రాత్మకమైన రామకావ్య కథను 1938 లో శ్రీ హిమాంశురాయికి సూచించాను. అంతవరకూ చరిత్రాత్మక చిత్రాలు తీయటానికి సాహసించని ఆయనకు నా నలవో నచ్చింది. మహారాష్ట్ర చరిత్ర నంతట్టి క్షుణ్ణంగా చదివి రామకావ్య కథను తథ్యారూపేయవలసిందిగా ఆదేశించా రాయన. మూడు నెలల తర్వాత నేను తయారు చేసిన కథను పరిశీలించి అది బాంబే టాకీస్ చిత్రానికి సరిపోయే విధంగా లేదని నిరాకరించారు. తర్వాత నేనా కథను చరిత్రాత్మక చిత్రాలకు తీయటంలో అందేసిన చెయ్యి అనిపించుకున్న సాహారాద్ మోడికి చూపించాను. ఆయన కూడా దాన్ని నిరాకరించారు. నిరాశా నిస్పృహలతో కొట్టు

శ్రీ శాంతారాం

మిట్టాడుతున్న ఆ సమయంలో నా మనస్థిత్వంలోకి మెరుపులాంటి అలోచన వచ్చింది. 1939 డిసెంబరులో నేనా కథను తీసుకొని బొంబాయినుంచి పూనా బయలుదేరాను. తిరిగి రావడానికి సరిగ్గా సరిపోయే రైలుచార్జీలు, చేతిసందిలో ఉన్న నా కథ తప్పితే నా దగ్గర మరేమీ లేదు.

పూనాలో రైలు దిగినే శ్రీ శాంతారామ్ కి ఫోన్ చేశాను :

“శాంతారామ్ గారూ, నేను ముఖ్యంగా మిమ్మల్ని కల్యాణివాలనీ, నా కథను తమకు చూపించాలని బొంబాయి నుంచి వచ్చాను.”

“మీ కథ సాఫీకమేనా ?”

“కాదండీ ! అది చరిత్రకే సంబంధించింది.”

“అయితే శ్రమపడి మీ రిక్కడికిరావద్దు. మేమిక చరిత్రాత్మక చిత్రాలను తీయకూడదనే నిర్ణయాని కొచ్చాము. మా దృష్ట్యాంథా సాంఘిక చిత్రాలమిదే కేంద్రీకరించడమిక్కొచ్చాము.”

“కానీ నా కథను వింటే తప్పక మీరు మీ నిర్ణయాన్ని మార్చుకుంటారనే నమ్మకం నాకుంది.”

“మీకు అంత నమ్మకం ఉంటే (సప్రకృత) ఈరోజు మధ్యాహ్నం మీరు నన్ను చూడడానికి రావచ్చు.”

ఆనాటి మధ్యాహ్నం నేను శాంతారామ్ ని కలుసుకుని ‘నా కథ రామకావ్యమే గురించి’ అన్నాను.

ఆయన ఆశ్చర్యంతో “ఏమిటి ! రామకావ్యమే ? రామకావ్యమే ? అటువంటి అసాధారణ విషయమా ?” అంటూ ఉద్రేకంతో తాను చిన్నప్పుడు రామకావ్యమే గురించి చదివినది, ఇప్పటికీ ఆయన పేరు విన్నా, ఆయన్ను గురించి చదివినా తనకు కన్నీళ్ల పర్యంతమవుతుందని చెప్పే నా కథను పరిశీలించడానికి అంగీకరించారు.

నేను శ్రీ శాంతారామ్ కిచ్చిన కథ 15,000 మాటలతో చాలా పెద్దదిగా ఉంది. దాన్ని చదివి ఆయన తమ నిర్ణయాన్ని తెలియజేస్తామని చెప్పారు. కానీ ఆశ్చర్య మేమంటే అది జరిగిన కొద్ది కాలంలోనే—వారాలు కాదు, నెలలు కాదు—ఇంకొక నిర్మాత కూడా దాన్ని పరిశీలించడానికి తీసుకున్నారు.

రెండు రోజుల తరువాత నేను శ్రీ శాంతారామ్ ని చూడడానికి వెళ్లేసరికి టైప్ చేసిన ఎగ్రిమెంట్ ముందు పెట్టుకొని ఆయన వాకోపం ఎదురు చూస్తున్నారు.

నేను వెళ్లగానే “మీకు సంతోషాన్ని కలిగించే విషయా వ్యక్తంగా చెప్పాను. మీ కథ మా కార్యక్రమాన్నితట్టి తలకిందులు చేసింది. పెట్టే మీదకి వెళ్లే మా తర్వాతి చిత్రం రామకావ్యే. ఇక మీరు చేయాల్సిందల్లా సాధ్యమైనంత త్వరలోనే స్క్రీన్ ప్లే తయారు చేసివ్వడమే. అందుకే ఎగ్రిమెంట్ మీద సంతకం చేయించటానికి సిద్ధంగా ఉంచుకున్నాను” అన్నారు శ్రీ శాంతారామ్.

వా మరే కథ అధారంగా ప్రభాత్ ఫిలిం కంపెనీకి స్క్రీన్ ప్లే, మాటలు, పాటలు రాయటానికి అంగీకరిస్తూ ఎగ్రిమెంట్ మీద సంతకం చేశాను.

మరొకటి బయానాగా కొంత మొత్తం నాకు యిచ్చారు. తర్వాత నాలుగైదు నెలల్లో శ్రీ శాంతారామ్ కు పూర్తిగా సంభృష్టకరిగే రీతిలో నాకు యిచ్చిన పనిని పూర్తి చేశాను.

ప్రతి నిత్యమూ శ్రీ శాంతారామ్ లో కథను గురించి చర్చించిన ఆ నాలుగు నెలల కాలాన్ని గుర్తు చేసుకుంటే ఒక విశిష్టమైన కళాకారుడిగా ఈ రోజుకి చిత్ర పరిశ్రమలో తనకి తనే సాటి అనిపించుకున్న ఆయన ప్రత్యేకతలు నాకు గుర్తుకి వస్తూనే ఉంటాయి.

(1) శ్రీయుతులు హిమాంశురాయి, సాహారాద్ మోడిలు నిరాకరించిన నా కథను శ్రీ శాంతారాం ఏమాత్రం నందేహించకుండా ఎలా అంగీకరించారు ?

బాంబే టాకీస్ వారు తీసే ప్రతి చిత్రం దేవికారాజ్ వాయికగా రూపొందించబడుతుంది. స్క్రీన్ ప్లేలో ఆమె పాత్రకు అత్యంత ప్రాధాన్యత, అకర్షణ ఉంటాయి. బహుశః సాహారాద్ మోడి కూడా తన చిత్రంలో నటించడానికి ఒప్పందం కుదుర్చుకొన్న ఏ నటీనర్తకినీ పెట్టుకుని నా కథను పరిశీలించి ఉండవచ్చు. రామకావ్య కథలో నాయికకు ప్రాధాన్యత లేదు. అందులో నాయకుడు రామకావ్యే. ఇంతే స్త్రీకి అందులో ప్రాధాన్యత లేదు. అందుచేత చిత్ర విషయంపై నమ్మకంతోకే హిమాంశురాయి, సాహారాద్ మోడిలు నా కథను చిత్రీకరించడానికి సాహసించలేకపోయారు. కానీ శ్రీ శాంతారాం తన దర్శకత్వంపై గట్టి నమ్మకం కలవాడూ, రామకావ్య జీవితం ఎంత గొప్పదో తెలిసినవాడూ కాబట్టి చిత్రాన్ని విషయవంతం చేయగల మనుకున్నారు.

ఇదే శ్రీ శాంతారామ్ కు ఇతర నిర్మాతలకూ ఉన్న భేదం.

(2) నేను కథను గురించి చర్చించడానికి వెళ్లిన మొదటి రోజున “మీరు స్క్రీన్ ప్లే రాయటం మొదలుపెట్టి ఉంటే నే నొక్క విషయం చెప్పాను. కథా రచయిత ఊహకల్పన చేసే కళాకారుడు. అందుకే రాసేప్పుడు వివిధమైన విషయాలు వినిపించటం పెట్టదలచుకోలేదు. అయినా నేను కోరేది, మీరు సాధ్యమైనంత త్వరలో పనిని పూర్తి చేయాలని. కథను గురించి, సందర్భాల గురించి నాతో చర్చించడానికి మీరు యిష్టమొచ్చిన

రోజు, మీకు పీల్చిన పైలలో నమ్మి కల్పకే దానికి మీ పెప్పుడూ అవకాశం ఉంటుంది. నేను స్టూడియోలో 10 నుంచి 6 వరకూ ఉంటాను. ఏ ఏరోజైవా మీరు రాలేకపోతే ఆ విషయం ఫోటో ఛాన్సెస్ సరిపోతుంది." అన్నారు శ్రీ శాంతారాం.

వాకు పిలుగా ఉండేలా రోజూ సాయం కాలం వాలుగు గంటలకు ఆయన చూడటానికి నిర్ణయించుకున్నాను.

దాదాపు సెలెక్టోజా నే వెళ్ళేసరికి శ్రీ శాంతారాం వాక్సం ఎదురుచూస్తుండేవారు. వెళ్ళినప్పుడల్లా రెండు గంటలు చర్చలకు వినియోగించేవాళ్ళం. ఆ సమయంలో మా చర్చకు ఎలాంటి అంతరాయం లేకుండా ఆయన ఏర్పాటు చేశారు. కానీ తప్పించుకోదానికి పీల్చే ఏ 'టంకెకాల్స్' ని మార్తం తప్పనిసరిగా అందుకునేవారు.

రచయిత ఉపాశక్తిని పూర్తిగా వినియోగించుకోగలిగిన శ్రీ శాంతారాం లాంటి నిర్మాతను ఎంతోమంది ప్రసిద్ధ నిర్మాతలతో పరిచయమున్న నేను ఎక్కడా చూడలేదు.

(3) నేను రామకృష్ణ పని ప్రారంభించిన రెండు వారాల తర్వాత వో రోజున "మీరు రేపు ఒక అరగంట ముందుగా రావటానికి పిలుపుంటుందా? ఎందుకంటే, కుక్కలకు తరగ్గిదు యిన్సులంలో పేరుపొందిన ఒకతన్ని ప్రదర్శన యిన్సుటానికి యిక్కడికి రమ్మన్నాను. మనమా ప్రదర్శన చూడొచ్చు" అన్నారు.

రామకృష్ణ కథలోని మొదటి భాగంలో పీడ్ల బాలుడుగా రావో తన కుక్కపిల్లతో సదిలో ఈత కొడుతున్నట్లు చిత్రించాను. దాన్ని శాంతారావ్ తన దృష్టిలో పెట్టుకొని తరగ్గిదు పొందిన కుక్కపిల్ల లభ్యమవుతుందా లేదా అని అనాటినుంచి ప్రయత్నిస్తున్నారు.

ఇలాంటి చిన్న చిన్న విషయాలకు కూడా అత్యంత ప్రాముఖ్యత నిచ్చి మొదలుపెట్టి జాగ్రత్త పడిపోతారు శ్రీ శాంతారావ్. సాధారణంగా నిర్మాత లందరూ ముఖ్యమైన విషయాలన్నింటిని ఆశురు దిముషంలో ఆలోచిస్తుంటారు.

(4) రామకృష్ణ మహారాష్ట్ర రాజ్యానికి ప్రధాన వ్యాయాధికారిగా పనిచేశారు. అలా ఆయన నుంచి ఉచ్చస్థితిలో ఉన్నప్పుడు వ్యాయంకోసం వడవికి రాజీనామా యిచ్చి, రాజ్యాన్నివడవి, మారు మూల వల్లెకు వెళ్లి దారిద్ర్యంతో జీవితాన్ని గడవటానికి నిశ్చయించుకున్నారు. తర్వాత ఒక రోజున, తినుటానికి తిండి కూడా కరువైన పరిస్థితిలో, ఆయన తన ఆనేదనను భార్యకు వెల్లడించారు. అందు కాశా సవ్యతూ "ప్రధాన వ్యాయాధికారి భార్యగా నకల సాధ్య లనుభవిస్తూ పెద్ద భవనంలో ఉన్నప్పటికంటే ఇప్పుడే నే నెంతో పోయిగా ఉన్నాను పస్తులుంటున్నప్పటికీ. మీరు అబ్బాయిని తోడపై కూర్చోపెట్టుకుని ఎప్పుడూ నా ఎదుటే ఉంటున్నారు, అందుకే వాకు చాలా అనందంగా ఉంది" అన్నది.

నేను శ్రీ శాంతారాంకి యిచ్చిన ఈ కథాభాగాన్ని చదివి ఆశ్చర్యంతో "రామకృష్ణ భార్య అన్న పాద యాన్ని కదిలించే యీ మాటలు ప్రస్తుతం నా భార్య అంటున్న మాటలలాగే ఉన్నాయి. కొల్హాపూర్ స్టూడియోలో నెలకు యాభై రూపాయలు జీతం తెచ్చుకున్నట్లు అనుకోవడం అనందంగా ఉండే

దేటు. స్టూడియో అధినేతనైన తర్వాత యింటి కంటే ఎక్కువ కాలం స్టూడియోనే అంటేపెట్టుకుని ఉంటుంటే సరిపోతున్నది" అన్నారు.

అనేకమందిలో ఆరుదైన ప్రజ్ఞ శ్రీ శాంతారావ్ తో ఉన్న దనటానికి ఈ ఒక్క ఉదాహరణ చాలు. ఆయన కథలోని అనుభవాలను విజ జీవితానుభవాలతో జోడించి రోజుకు పోయి తాము చిత్రీకరించదలచిన విషయాన్ని గూర్చి ఆలోచిస్తారు.

సలహా సంబంధించిన విశ్లేషణ, అద్భుతమైన తెలివితేటలే చిత్ర పరిశ్రమలో శ్రీ శాంతారావ్ అకాండ విజయాల్ని సాధించటానికి కారణాలు కావు. ఆయనలోని విశ్లేషణ, మైన గుణాలు—క్రమశ్చల, విషయబద్ధమైన జీవితం—కూడా అందుకు సహకరించినాయి.

శ్రీ శాంతారావ్ తో వాకు గల మూడు నెలల పరిచయంలో ఎప్పుడూ ఆయన సిగరెట్ ట్రాగటం గానీ, కనీసం ఒక కప్పు కాఫీ లేక టీ తీసుకోటంగానీ, తమలపాకులు నేసుకోటం గానీ నేను చూడలేదు. ఇలాంటి చిన్న చిన్న దురభ్యాసాలను కూడా ఆయన తన దరికేజేరవలెదు.

ఉదయం వది గంటలకు స్టూడియోకు వస్తే మళ్ళీ సాయంత్రం ఆరు కానిదే శ్రీ శాంతారావ్ యింటికి వెళ్ళరు. ఎంత పని ఒత్తిడిగా ఉన్నా, అలస్యమైనా టిఫిన్ తీసుకోడం గానీ, పానీయాలు సేవించడంగానీ చేయరు. ఇంటికి, స్టూడియోకి ఎక్కువ దూరం లేకపోయినా మధ్యాహ్నం ఫలహారం యింటినుంచే తేరియర్లో స్టూడియోకి తెప్పించుకునేవారు. మధ్యాహ్నం ఆయన తినేది మూడు పావుల సజ్జ రొట్టెలు మాత్రమే.

సజ్జ రొట్టె మహారాష్ట్రలో బీదవాళ్ళు తినే ఆహారం. కానీ గోధుమ కంటే బలమైనది. కాయ కష్టం చేసేవాళ్ళు కానీ దాన్ని తిని పంట బట్టం చుకోలేరు. ఉన్నవాళ్ళకు సజ్జ రొట్టె అంటే చిన్న భూమి. కానీ శ్రీ శాంతారావ్ కి అలాంటి భేద భావం లేదు. అని తినటంతోనే ఆయన ఆనందాన్ని

అనుభవించేవారు. అది కూడా మూడు పావులతో మించి ఎప్పుడూ తినలేదు. ఆయన కఠిరత భృగంగా ఆరోగ్యంగా ఉండటంతో 70 ఏకం యిలాంటి ఆరోగ్యకరమైన అలవాట్లను కలిగిఉండటమే.

"శ్రీ శాంతారావ్ ఫలహారం మూడు పావుల సజ్జ రొట్టెలు" అనే మాటలు ఆ రోజుల్లో తరచుగా ప్రభాత్ స్టూడియోలో ముచ్చటగా వినవచ్చుండేవి.

ప్రభాత్ ఫిలిం కంపెనీకి రామకృష్ణ కథను ప్రాసిన ఆరోజులు గుర్తుకు వచ్చినప్పుడంతా శ్రీ శాంతారావ్ విశ్లేషణ, ప్రజ్ఞ, యిదివరకే తెప్పటి తెరపై కనిపించని కొత్త రకమైన కథను చిత్రీకరించడంలోని ఆయన ఆత్మ విశ్వాసం నన్ను చకితుడ్చి చేస్తాయి. కానీ ఆ చిత్రాన్ని తీసిన సునత చివరికి ఆయనకు దక్కకుండా పోయింది. నేను స్క్రీన్ ప్లే తయారీపై యిచ్చిన కొద్ది కాలానికే ఆయనకి, భాగములకి అభిప్రాయభేదం లొచ్చి శ్రీ శాంతారాం ప్రభాత్ ఫిలిం కంపెనీ నుంచి విడిపోయారు. వ్యాయంగా శ్రీ శాంతారావ్ వా కథమీద పాక్కు ఉంది. కానీ ఒప్పందం ప్రకారం ఆ పాక్కు ప్రభాత్ ఫిలిం కంపెనీకి వెందింది. అందువల్లే అసక్తి ఉన్నా తానా చిత్రాన్ని వ్యతంగా నిర్మించడానికి అవకాశంలేక పోయింది శ్రీ శాంతారాంకి. తర్వాత మూడేళ్ళకు 1943 లో ప్రభాత్ ఫిలిం కంపెనీ దాన్ని పెట్స్ మీడికి తీసికెళ్ళింది. అదే సమయానికి బారతీయా చిత్రాలు 11,000 అడుగుల నిడివి కంటే ఎక్కువ ఉండకూడదన్న అంక్షను విధించింది ప్రభుత్వం. నేను రాసిన స్క్రీన్ ప్లే 14,000 అడుగుల నిడివికి సరిపోయే విధంగా ఉంది. చిత్రం నిడివి 11,000 అడుగులకు మించకుండా ఉండేందుకు గాను దానిలో కొంతభాగం తీసేశారు. చివరకు రామకృష్ణ కథ చిత్రంలో రూపే మారి పోయింది. శ్రీ శాంతారావ్ సహాయ సహకారాలతో నేను తయారుచేసిన కథతో పోల్చి చూస్తే ఆ చిత్రం విలువ ఎంతో తగ్గి పట్టు నా కనిపించింది.

—వి. ఎస్. నుక్కాంకర్.

భార్య పుత్రులతో పూనా సగరాన్ని పడలిపెట్టి పోతున్న రామకృష్ణ.

“స్వల్పజావళి”లో మదనా ‘సుందర నా దొర’ అనే పాటవుంది. రచన అతి మధురంగా నడవమైన జావళి—వదం వరవడిలోపొగింది. కాని, దానికి యేర్పరచబడ్డ మన జావళి నరళిలోనూలేదు, వదం పద్ధతిలోనూ లేదు. ఒకవిధంగా జైత్రరాహిత్య సంగీత సాంప్రదాయాన్ని అనుసరించినదని చెప్పవచ్చు. ఇక అపొటకు చేయబడిన వాట్యం నాట్యకాదు. అయానుబద్ధమైన కనరత్న. సంగీత, పాపాత్య నృత్యాల చక్కని మేళవింపై విరాజిల్లవలసినది. కేవలం ఒక కర్ణపేయ్యమైన పాటగానే మిగిలిపోయింది. కోమలచేతి చక్కని తిల్లానా పొడించి దానికి చక్కని నృత్యం (“తోడు దొంగ”)లో చూపిన ఎన్.ఎ.టి. వారి చిత్రంలోనే యిది జరగటం చింతించ

‘శకుంతల’ లో సరళాదేవి

చిత్రాలలో నృత్యాలు

వలసిన విషయం.

పై విధాంగానే కొరగాకుండా పోయినదే “సర్వనశాల”లో ‘నరవరా కురువరా’ నృత్యం. మంచి పాటకు అనుబంధంలా కాకుండా కేవలం మన చిత్రాలలోనే వినిపించే క్లబ్ దాన్సు పాటలాగావున్నది పై పాటకు అమర్చబడిన సంగీతం. దీనికి ఆ సర్వకీచేత చేయించబడిన శుప్పిగంటులూ, కోతిచేష్టలూ వర్ణనాశీతం. పూర్వశి అలా ఒళ్ళు విరుచుకొంటూ శివం తోక్కివుంటే వెంటనే ఇంద్రునభనుండేకాదు స్వర్గ బహిష్కారమే జరిగి వుండేది.

వాహినీ, విజయా, సంస్థల చిత్రాలలో నృత్యాలు మెచ్చుకోదగ్గవిగానే వుంటవి. సశాస్త్రీయాలైనా, రెంటికీ చెందనివైనా ఈ నాక్యానికి యిటీవలే ‘చాలమట్టుకు’ అనే విశేషణాన్ని చేర్చుకోవలసి వచ్చింది. విజయా “హరిశ్చంద్ర”లో ఇంద్రునభతో ఎల్. విజయ లక్ష్మి చేసిన తిల్లానా శాస్త్రీయమైనదనే భ్రమింపేరు కొందరు. నిజమే. పొడిన తిల్లానా శాస్త్రీయమైనదే. చేసినవాట్యమూ శాస్త్ర నమ్మతమైనదే. అసలు కిటుకూ, అందులోని లోపమూ యేమిటంటే పొడిన తిల్లానా విశుద్ధమైన కర్ణాట సంగీత ధోరణిలో తంజావూరు భరత నాట్యానికి అనువుగా

వుండగా, సర్వకీచేత చేయించిన నృత్యం కాచి వడబోసిన కూచిపూడి. ఏమీ తెలియని వారికి యీ మర్కం తెలియకపోయినా ఏమాత్రం తెలిసిన వారికి యిది భరింపరానిదిగానే ఉన్నది. ఇరవైయేళ్ళ క్రిందటే ‘ఇది మంచి సమయ’ మనిపించిన (భక్త పోతన) దర్శకునికి యీ సంగతి తెలియడమే కోవడం దుస్సాహసం. ఈ నృత్యం ఎలాగూ పామరులకోసం ఉద్దేశింపబడినది కాదుగదా! వాట్యంతో యేదో కొంత పరిచయంవున్న వారికోసమే ప్రవేశపెట్టబడినది. వారలకే అసంతృప్తి కలిగించే విధానం ఉండటం ఎందుకో తెలియదు మరి!

కొంత వరవడి మార్చినా ‘బాల గోపాల’ వంటి క్లిష్టమైన తరంగాన్ని ‘దొంగరాముడు’ లో జమునచేత చేయించి మెప్పించగిన అన్నపూర్ణవారు, నృత్యం అంతో యంతో తెలిసిన రాజశ్రీ: కాంచనలచేత క్షేత్రయ్య వదల్చి కూచిపూడి అంటూ, కాకుండా చేయటం విచారకరం. కూచిపూడి పద్ధతిలో రంగంపై యెన్ని చిత్రాలున్నా, ఒక పాత మరొక పాతతో చెప్పుచున్న విషయమైనా, అభినయాన్ని ప్రేక్షకుల నుద్దేశించే సాగించటం శాస్త్రబద్ధమైన సాంప్రదాయం. ఆ చిత్రంలో అలాకాక ఆ అభినేతలు జంటగా

గంటులువేయడం, కృష్ణపాతధారి నుద్దేశించి నాయిక పాతధారిణి అభినయం చేయడం, పిటన్నిటికీ అనుగుణ్యంగా వాద్యానుసరణ, యేర్పాటు చేయడం—పిటివలన విసటానికి, మాడటానికి కూడ అది క్షేత్రయ్యవదం కాకుండాపోయింది.

నృత్యాన్ని ఒక ముఖ్యమైన కథాంశంగా స్వీకరించిన “అమరశిల్పి జక్కన్న”లో “అందాల బొమ్మతో ఆటాడవా” సంగీతసాహిత్యాల పరంగా వనందైన జావళి. రచనలో దీనికి మాత్రం లీనిపోనిది ‘సగుమోము చూపించవా’ అన్నది. కాని దీనికి వరస చేయడంతో పప్పులో కాలువేయడం జరిగింది. అందులో వినిపించినట్లుగా మధ్యలో స్వరాలు, యేజావళిలోగాని, వదంతోగాని ఉండవు. వుండకూడదు. పైగా ఈ రెండు పాటలకూ అన్యాయం జరిగింది. తెర కెక్కించబడిన బద్దక విధానంలో. శాస్త్రీయ నృత్యాన్ని ఉద్దేశ్యాన్నితం చేసేది స్పష్టమైన పదవిన్యాసం. ఈ పదలాభునం కనబడకుండా, కనబడినపుడు లాళానికి అడుగు పడకుండా ఆ రెండు పాటలూ అడవిగాచిన వెన్నెల్లెనవి.

మరొకవిధంగా కూడయిటీవలి శాస్త్రీయ నృత్యాలు నిరాశాజనకంగా ఉంటున్నవి. దీనికి బాధ్యులు సంగీత దర్శకులే అనిచెప్పాలి. శుద్ధ కర్ణాటకం ప్రేక్షకులకు రుచించదని కాబోలు హిందుస్థానీ శాస్త్రీయ సంగీతంలో వరసలు చేయడం, దీనికి భరతనాట్య పెద్ద తిలో వాట్య మేర్పరచడం యిటు యోగిరే పడీకాక అటు నడిచే జంతువుగాక ఆ నృత్యాలు గణనలోకి రాకపోవటం “పాండవ వనవాసం”, “కృష్ణపాండవీయం” చిత్రాలలో దుర్యోధనుని ప్రేమల జరిగే నృత్యాలతో చూడవచ్చు.

సంగీత, సాహిత్య నృత్యాలు ఉత్తమంగా ఉండేటప్పుడు ఛాయ, శూర్య, సర్వకుల నేర్పు ఆ ఉత్కృష్టతను పెంపొందించగలవు. నృత్య సన్నివేశాలను ఛాయాగ్రహకుడు చాలా మెళకువతో చిత్రీకరించవలసి వుంటుంది. అంగ, ఉపాంగల కదలికలు ఎక్కువగా ఉన్నపుడు శరీరమంతా ప్రేమలో కనపడేటట్లు, అభినయం ముఖంలో కనబరచి పప్పుడు క్షోజవో అవి విశదీకరించబడేటట్లు,

గమనస్థితిలో నాట్యంవుంటే దాన్ననుసరించి కేమేరాను నడపబడేటట్లు అమర్చి ఆ కళకు వ్యాయం చేకూర్చగల సమర్థుడు ఛాయా గ్రాహకుడు. అయానుగుణ్యంగా 'షేట్స్' మార్చి కూర్చి చూపరులలో ఉత్సాహాన్ని యినుముడింపజేయగలవాడు యెడిటర్. అయి బద్దంగా కూర్చు లేకపోతే నాట్యం చాలా సీరసంగా కనబడుతుంది: ఇక సర్తకుల నేర్పు యెప్పుడూ రసానుభూతికి దోహదం చేస్తూనే ఉంటుంది. అందుకే కమల, విజయలక్ష్మి, వైజయంతిమాల, పద్మిని, రాగణి, హెలెన్, కుంకుంచేసే నృత్యాల చాలిమట్టుకు హెచ్చు స్థాయిలో ఉంటాయి.

చిత్రసీమలో ఈనాడు ఉన్నటువంటి పరిస్థితులలో ఛాయాగ్రాహకునికి తీయవలసిన 'షేట్స్' నృత్య దర్శకుడు చెప్పటమూ, దర్శకుడు తన ఉద్దేశానుసారం సంగీత దర్శకు వితో వరసలు, నిర్మాతలు తమకు తోచిన విధాన తాము సహకరించడమూ, ప్రఖ్యాత సర్తకులు తమ అభిప్రాయానుసారం కొలది కొలది మార్పులను చేయటమూ, బాగా లేని ఒక 'షేట్' తీసివేసి దానిస్థానే మరొకటి యెడిటర్ వేయటమూ యివన్నీ జరుగుతున్నవే. అన్నిటిలో లాగానే యిందులో మంచి ఉన్నదీ, చెడూ వున్నదికాని యీ విధానంవలన ఎక్కువ పాలుమంచే జరుగుతున్నదనే చెప్పాలి.

—వి. ఎ. కె. రంగారావు ●

'శ్రీకాకుళ ఆంధ్రహావిష్ణు' కథలో జమున

సూరేడుకాయలు మొటిమలు

రికో నమ్మ మీ దర్శనము మరలరా.
మా శరీరకాయల పొరలందరి రక్షణ
లేరిగినుంది. నికో నమ్మ రుద్దు కొని
స్నానముచేస్తే అది శరీర దుర్బంధము
లేకుండాచేస్తుంది

నికో

క్రిమినాశక నమ్మ
పార్కే-డేవీస్ ఉత్పత్తి

NAS 6515b

మందిర
డి. గోపాలాచార్యులవారి

ప్రీవాప్యతం

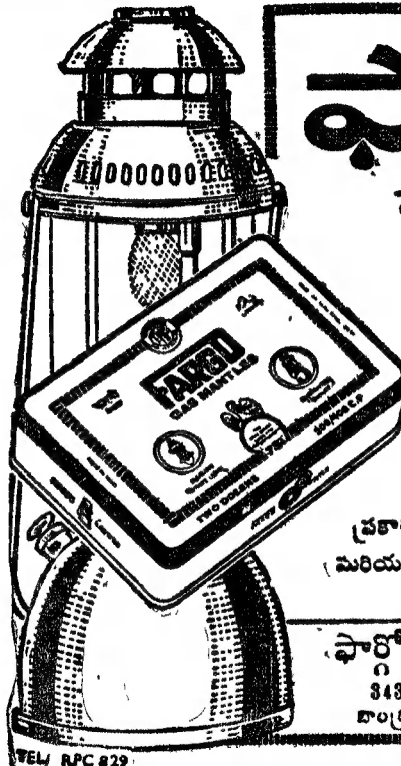
అరోగ్యానికి బులానికి
అయుర్వేదాశ్రమం
(ఫ్రైవేల్) ఐమిటెడ్
మదరాసు-17

పంత్ నంది ప్రదమాట్యు ఫోన్ 245
రెజిస్ట్రేషన్. 1927/18

నంది ఆభరణములు

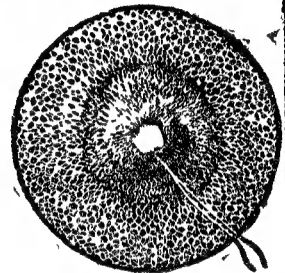
—296—
—180—
—207—

నంది గోల్డు కవరింగ్ వర్క్స్
చిత్రలక్ష్మి మిడిరెస్ట్రెడ్.2. ఇండియా.

ఫార్రో

గేస్ మేంటిల్స్

ప్రకాశవంతమైన కాంతి కొరకు
మరియు మన్నితైన ఉపయోగానికి

తయార చేయవారు

ఫార్రో 'మేంటిల్ ప్రొడక్ట్స్'

343-B, హైదరాబద్ రోడ్.
బాంబే, బొంబాయి-50, ఎ.ఎస్.

ఫోన్ 217

శారదా (REGD)
ఆభరణములు
బయటబహుళకవర్గీయకావ్యం
కేసరిగార్లంట్

శారదా గోల్డ్ కవర్గీవర్గీ
రంగులన్నిటిని పోషిస్తుంది

శాన్ బ్రౌన్

ఫ్రూట్స్

30 సం॥లుగా
పుత్తిబెందిన
సాత్యం

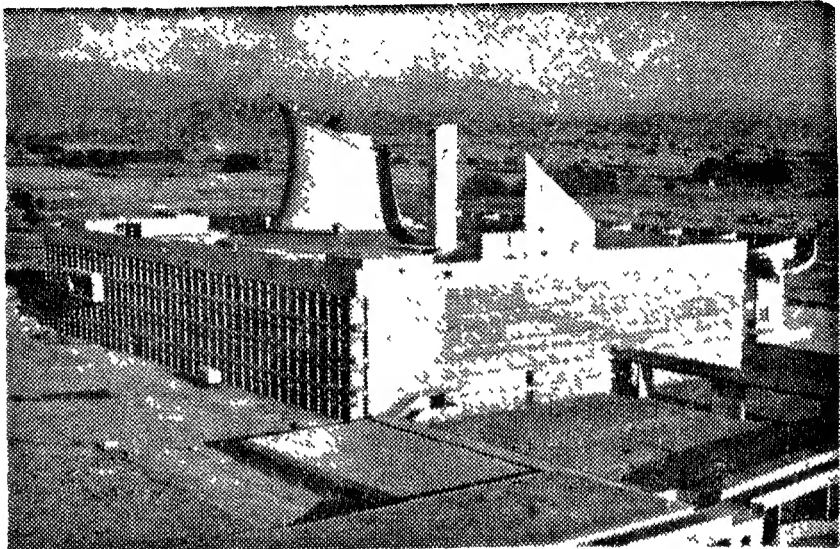
**తెల్ల మచ్చలకు
ఉచిత వైద్యము**

శక్తివంతమైన మా ఆయుర్వేద ఔషధము
"స్విత్ర మోషన్" తెల్ల మచ్చలను కొద్ది
రోజులలో తొలగించును. సాంఘిక సంక్షేమం
కొరకు 1000 రోగులకు ఒక్కొక్క సాత్రో
ఉచితంగా యివ్వబడును. వెంటనే వ్రాయండి.
BIHAR KUSTA KUTIR (2)
P O. Lalbigha (Gaya)

రచయితలకు మనవి

మా కార్యాలయం చేరే
ప్రతిరచనతోనూ దానిరచయిత
గాని, రచయితగాని అది తమ
స్వంతరచననని, దీనికీ అనుకరణ
కాదని హామీ వ్రాసి పంపాలి.
ఇటువంటి హామీ లేని రచనలను
ప్రచురణకి స్వీకరించలేము.

సంచాదకుడు
ఆంధ్రనిచిత్రవారపత్రిక

ఇది ఫాక్టరీ కాదు : చండిఫర్ పైకొద్దు

పంజాబ్ పరిచయం

(11వ పేజీ తరువాయి)

నంగల్'లోని యెరువుల ఫ్యాక్టరీ పంజాబు
లోని భారీ పరిశ్రమలో ఒకటి. ప్రపంచంలో
పేరుగాంచిన మన భాక్షానంగల్
ప్రాజెక్టు స్పర్శియ నెహ్రూగారి మహాపుత్ర
పుద్యమాలో, ఒకటి.

ఇక పంజాబు రాష్ట్రంలోదే అయినా
హిమాచల్ ప్రదేశ్ కు ముఖ్య పట్టణంగా
ఉంటున్న 'సిమ్లా' యిక్కడ తప్పక
చూడాల్సిన మరో స్థలం. దేశంలోకెల్లా
ప్రసిద్ధిలయిన యీ హిల్ స్టేషన్ కల్కాకు
50 మైళ్ళ దూరంలోవుంది. కల్కానుంచి
సిమ్లా వెళ్లే రైలుమార్గం దారి పొడ
వునా చక్కని దృశ్యాలతో చూచేందుకు
చాలా ఆకర్షణీయంగా వుంటుంది.
సిమ్లాను వరిసర ప్రాంతాల్ని గురించే
ప్రత్యేకంగా చాలా వ్రాయచ్చు. ఈచుట్టు
ప్రక్కల్నే యెన్నో పిక్నిక్ సెంటర్స్ వున్నాయి.
ముఖ్యంగా చూడాల్సినవి, జాకూహిల్స్,
కుస్సే, సమ్మర్ హిల్స్, కసోబి మొదలయి
నవి. యెన్నోటింగ్ శీతకాలంలో ఒక
ఆకర్షణీయమైన ఆట. శీతోష్ణస్థితి
కారణంగా కొద్దిగా యెర్ర బడ్డ బుగ్గ
లతో, చిన్నకుచ్చు టోపీలతో యిక్కడి
పిల్లలు యెంతో ముద్దుగా వుంటారు.
పిల్లలుకూడా యెంతో సునాయాసంగా

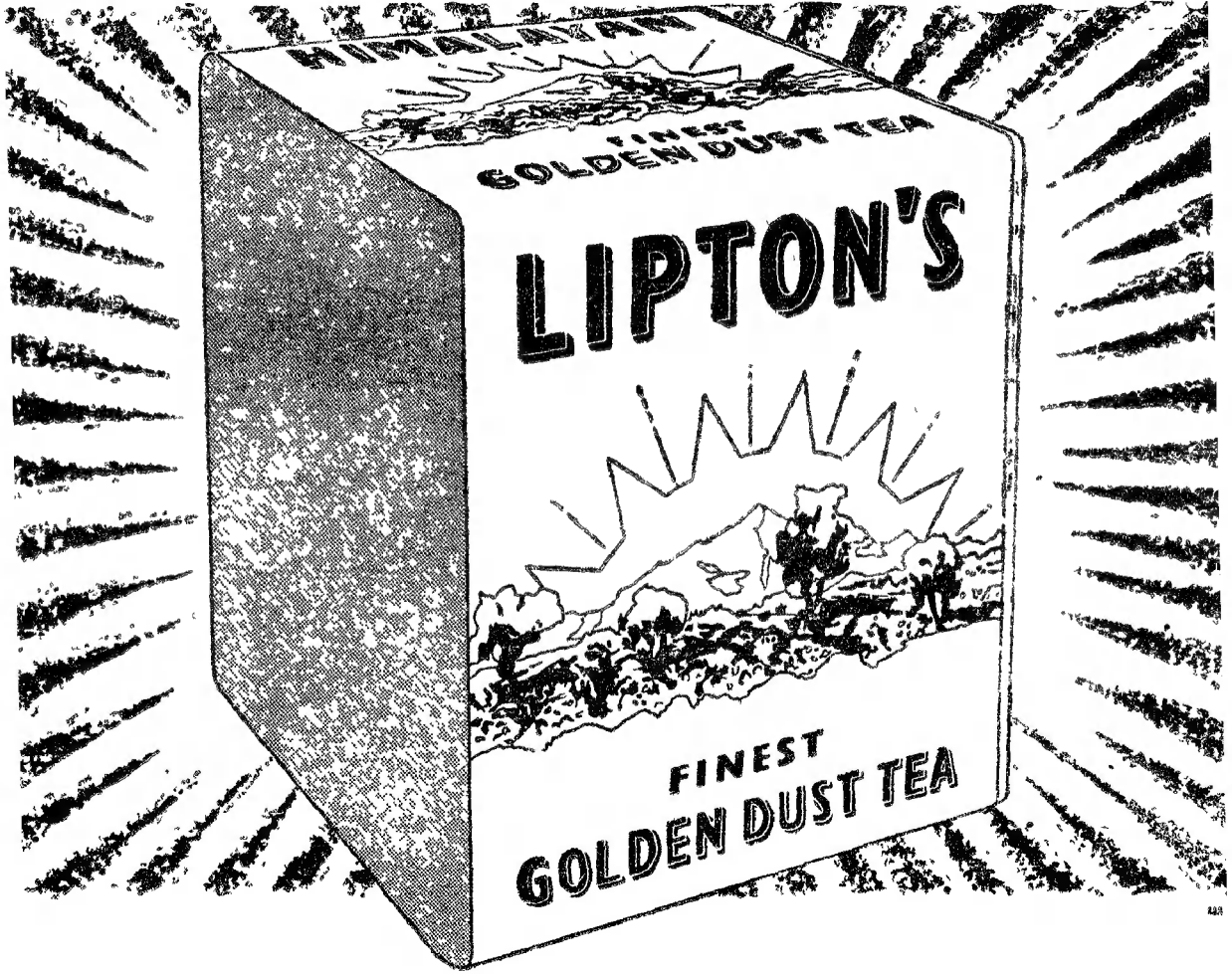
కొండ ప్రాంతాల్లో నడువగలరు.

పంజాబులో చూడాల్సిన స్థలాన్ని
గురించి వ్రాయడం యింతటితో వది
లేస్తూ, పంజాబీల నాగరికతను గురించి
ఒకటి రెండు ముక్కలు వ్రాసి వ్యాసం
ముగిస్తా. వీరెంతో సహృదయులు; దైవం
కూడా అంతగానే సహకరిస్తూ సశృక్యా
మలమైన ప్రదేశాల్ని ప్రసాదించాడు.
దేశసేవకై ప్రాణాల్నిర్పిస్తారన్నది సత్యం.
గోధుమతో బాటు వరికూడా బాగా పండిం
చినా, శక్తివంతమని గోధుమనే వీరు
అహారంగా వాడారు. వీరిదేహబలం వీరు
అహారానికిచ్చే ప్రాముఖ్యతకు నిదర్శనం.
పేద, గొప్ప అన్న భేద భావంలేని వీరు
దేశంలో యితర ప్రాంతాలవారికి ఆదర్శ
ప్రాయులు. వ్యాపం, ఫోటోలు: రాగిణి

జంషెడ్ పూర్ లో

బలప్రదర్శనలు

మార్చి 21 వ తేదీన జంషెడ్ పూర్ లో
జరిగిన బల ప్రదర్శనలలో 60 ఏళ్ళు
శ్రీ పి.కె. రావు (తాతా ఉక్కు ఇనుము కంపె
నీలో పని చేస్తున్నారు.) మంచి ప్రశంసలూ
పొందారు. ఆయన దేహ నిర్మాణ పథకాన్ని
తమ 48 ఏట ప్రారంభించారు.

మేలిరకం “డస్ట్” టీలలో సాటిలేనిది

లిప్టన్

హిమాలయన్
గోల్డెన్ డస్ట్ టీ

ఈ టీతో మీరు కమ్మని, చిక్కని బంగారు వాయగల టీ తప్పని వెంటి కప్పులు అని ఎవరూ తయారుచేయరు. ఈ పానీయమును మీరే త్రాగి చూడండి. మీ అతిథులకు కూడా యివ్వండి. మీరు తప్పక సంతోషముతో వికసిస్తారు. అవును - మీ లనందభరితులైన అతిథులకూడాను. లిప్టన్ హిమాలయన్ గోల్డెన్ డస్ట్ టీ మేలిరకం టీలలో నిజంగా అద్వితీయమైనది.

లిప్టన్
అంటే
మంచి టీ

అందమైన ముఖవర్చస్సునకు
ఎక్కువకాలం నిలిచే పరిమళమునకు

రేఖ R

టాల్కమ్ పౌడరు